

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Ott tul a Lajtán . . .

Budapest, május 15.

A népréteg belsejében rejltő új és ismeretlen erők mérkőzése kezdődött meg a tegnapi nappal Ausztriában s már az első nap eredménye meglepetést és nagy szenzációt hozott. Amennyire az eddig ismeretes eredményekből következtetni lehet, a választási reform csakugyan új korszakot vezet be Ausztria történetében. Nagy és hatalmas pártok, amelyek eddig a közélet színterén döntő súlyúak voltak, és uralkodtak, összezsugorodtak. Csecsemőpártok egyszerre óriásokká növekedtek. A hatalom mérlege már az eldöntött eredmények szerint is egészen megbillent. Soha nem hallott nevek bukkantak föl a semmiből. Évtizedek óta szereplő, híres politikusok süllyedtek vissza a polgári közéletbe. Már arról is szó folyik, hogy báró Beck miniszterelnök az új alakulások közepette képtelen lesz a vezetést megtartani. Miniszterválságokról, sőt kabinetkriszisekről beszélnek. S egészben véve bizonyosnak látszik, hogy hosszú időbe telik, amíg az osztrák közéletben újra helyreáll a megbolygatott egyensúly.

A választás végleges eredménye eddig 213 kerületben, tehát mintegy az összes választói kerületek felében ismeretes. Ezekből az eredményekből meg lehet állapítani a következőket: A nagy nacionalista pártok, amelyek pörpatvarko-

dása obstrukciót obstrukcióra, skandalumot skandalomra halmozott az osztrák Reichsrathban, teljesen összezsugorodtak. A birodalmi botránykrónikákból jólismert nevek teljesen letűntek. Megbukott Schönerer, Stein, Wolf Herman Keresztély. A nagynémetek, a német szabadelvűiek, az új-csehek s más tulzó nacionalista-pártok alig kicsiny töredéke kerül vissza a megújított reichsrathba. Nekünk magyaroknak nincsen mit siratnunk rajtuk, akik a mi nemzeti törekvéseinknek állandó becsmérői s legádázabb ellenesei voltak.

Az új reichsrathból tehát hiányozni fognak a hangos szóval és hangzatos frázisokkal dolgozó nacionalista demagógok. Ez az egyik megállapítható tünet.

A másik pedig a szociáldemokraták váratlan és hihetetlen arányú megszapordása. Előrelátható, hogy az új parlamentben többen lesznek száznál. Növekedésük nagyjából a nacionalista-pártok rovására történt. Rajtuk kívül csak a katolikus centrum és a keresztény szocialista-pártok mutathatnak föl számbavehető szaporodást. Érdekes tünet ez; a nacionalista minőség leszámitásával szigoruan elkülönítődik egymástól a két szélsőség: az ultra radikalizmus és az ultra reakció. A fejlődés iránya a legtöbb állam parlamenti életében ide vezet. Ausztria erre a fejlődési pontra, úgy látszik, már megérkezett. Az új Reichsrath az eddigi nacionalista torzsalkodások helyett nehéz gazdasági harcok

képét fogja mutatni: a régi rendet konzerváló maradiság s az új jövőért küzdő radikalizmus összecsapását.

Az ismeretes eredmények csekély és zavaros adataiból ezek a tények állapíthatók meg ezidőszerint.

Bennünket, az új magyar választási törvény megalkotásának küszöbén, természetesen az a kérdés érdekel leginkább, hogy ezek a jelenségek minő befolyással lesznek a mi választási reformunkra?

A magyar és az osztrák választási reform terve egy időben, egy helyről kezdeményeztetett. Felülről pendítették meg először az általános választói jog tervét, Ausztriában is, Magyarországon is. Mind a két országban utólagosan vállalkozott egy parlamenti többség arra, hogy a reformot keresztülvigye. Az osztrákok jobban siettek. Megcsinálták, kipróbálták a reformot, amikor mi még mindig késlekedünk vele. A sok késlekedés, látszólag indokolatlan hazavona, már is idegessé teszi az általános választói jog magyar barátait. Most pedig, az osztrák eredmények után, kételkedők és reménykedők figyelme egyaránt arra fordul, jó-e, rossz-e a reform szempontjából az, hogy Ausztriában minden úgy történt, ahogyan történt?

Félünk tőle, hogy e tekintetben az osztrák szociálisták hallatlan előnyomulásából nem vonhatunk le tulságosan kedvező következtetést.

Vándorló földek.

Írta: Sz. Szigothy Vilmos.

(Utánnomlás illos.)

Az utolsó Privinszky alig járt tul a harmadik évén, mikor dob alá került az ősi birtok. János ur egy kicsit könnyelmű volt, talán cinikus is, aki nem szeretett a holnappal törődni s hogy nőttek a terhek, mámorba temetkezve kergetett el magától minden gondolatot.

— Lesz ahogy lesz. Nem sir utánam család.

Ahhoz gyöngye volt a lelke, még inkább az akarata, hogy föltartóztassa a rohamosan gördülő lavinát. Ez csak keveseknek adatott meg és fáradtság jár a nyomán. Lenyűgözése kell minden önzésnek és kényelemnek; ha megalázkodik az egyéniség, csak a jövő érdekében válik alázatossá. Ettől fázott legjobban János ur, akit selyemgyerekek neveltek mindig, nem tanítva meg az életküzdelemre.

Önmegtartóztatás? Hát olyan is van?

Mintha kergette volna valami ismeretlen hatalom, hogy siessen élni, mert elkövetkezik egyszer az ő életének vége is, sok mindennek tapasztalata nélkül száll a sirba, — úgy rohant előre. Számítás nélkül, pillanatnyi örömeknek hódolva és főleg uri módon. Az uri tempó mérgezte meg leginkább őt is, félszegen fogva föl a fogalmát, amely képzelt kötelezettségekkel, fekezés nélkül ime idáig juttatta.

Fásult lett, mielőtt megismerte volna a szerelem tisztaságát s hogy csupán ingoványok

környékén járt, már szentül hitte, hogy az egész világ mocsár. Egnémely oázisok a lármás világfürdőkön található fényes csillogások közepett, de a hamis ragyogás felismeréséig megint nem jutott el.

Az utolsó kaszinói est voltaképpen három napig tartott s mikor fölállott a kártyasztal mellől, inkább a virasztástól volt sápadt. A rengeteg veszteség nem aggasztotta, sőt távozván a szabad levegőre, vidám operett-melodíák keringtek az agyában s felujultak boldog, mámoros színházi esték, mintha csak a folytatásuk következne a régi körülmények között.

Délidő volt, langyosan süttött a tavaszi napsugár s olyan szép volt minden. Gondnélküli arcok mosolyogtak az utcán, sugárzó arcu menyecskék bölintottak feléje nagy szivességgel, néha beléje karolt egyik-másik gavallér pár percze.

Privinszky János pedig szivta magába az ibolyaillatot, mosolygott ő is, de ez a mosolygás rejtett gondolatokat fűdött.

— Ojjé, de nagyon fog nézni ez a sok szép asszony, kíváncsi tekintetű lány, kifogástalan gavallér, ha azt hallja, hogy visszavonultam! A társaság (igen, a másik megölő fogalom) keres, bizonynyal sokáig keres, hiszen kiegészítője vagyok s a majolika-váza is veszt értékéből, ha leütődik egy mákszemnyi része! De hol leszek én akkor! Hol? Ez valóban nagy kérdés.

Igy járt ő mindig. Titkos ösztönök rávezették olykor a gondolkodás ösztönére és ő következetesen letért a düllőjére, holott előtte állt a rendes, rendezett országút.

— Eh, arra még ráértünk azután is. Ebben a perczen élvezem a levegőt, az áprilisi napsugarat s a hatalmas szép várost, melynek falai közé talán soha nem kerülök vissza, vagy ha egyszer-másszor mégis, hát csak lopva, közőkön járva, ahol kevesebb a valószínűség, hogy ismerőssel találkozom.

Egy virágos bolt kirakatából csábitólag integetett feléje a gyöngyvirág. Bement és rendelt vagy tíz csokrot. Nem baj, akármilyen nagyok is lehetnek, de a virág szép és arra való, hogy örömet szerezzünk vele. Bizarr rendszer nyomán küldözgette széjjel is, a fele kifogástalan asszonyokhoz került, a fele pedig ama bizonytalan társadalmi állású hölgyekhez, akiknek társaságában valamikor vidám pezsgős éjszakákat töltött és fel volt szabadulva a választékos — neki gyakran terhes — beszédmódor használata alul.

Délután pedig hazautazott minden bucsu, bejelentés nélkül. Egy pillanatra az is megfordult az agyában, hogy némely lemondóleveleket fogalmazzon kaszinói tagságról, miről; de még idejekorán eszébe jutott, hogy előbb az adósságát kell tisztázni, mert félreérthetik a dolgot. Nem sürgönyözött, nem is várta senki. Az állomástól gyalogszerrel ballagott a kastély felé, amely így, hajnali világításban szinte idegenszerűen hatott rá. Becsületes, régi ház, amely kívülről nem mutatja benső kincseit. Nem az évszázadok alatt gyűjtött érték-tárgyakat, hanem a hívogató, kényelmes berendezést, talán inkább az otthonias levegőt, amit azonnal megszokhat, aki egyszer beteszi ide a lábát. Ablakait befutotta a borostyán, meg a

Az általános választói jog legerősebb támasza eddig a király kívánsága volt. A királyé, aki azt remélte, hogy az általános választói jog alapján összetűző új parlamentben a gazdasági kérdések nyomulnak előtérbe s ezzel háttérbe szorul a Reichsrath munkaképességét esztendőök óta megbénító nemzetiségi marakodás. A reménység egyik fele beteljesedett. A túlzó naczionalista-pártokat összemorzsolta az első általános választói jog alapján megejtett választás. De nem döbben-e meg a király annak a csoportnak láttára, amelyik elfoglalja a cseh és német sovén pártok megüresedett helyeit? Nem fogja-e kellemetlenebbnek találni ezeket a jövevényeket, mint amilyenek voltak a régiek? A cseh és a német naczionalisták örökös ellentéte eddig nehézzé, fáradságossá tette Ausztriában a kormányzást. De mind a két irányzat híve volt a fenálló társadalmi rendnek; ha nemzetiségi érdekei ígéretet, vagy kielégítést kaptak, megszavazta az adót, az ujonczot, a civillistát. A szocialdemokraták ellenben, akiknek népes falanxa a Reichsrath törzsét fogja alkotni, nem ismeri el a fenálló társadalmi rendet, elvből ellensége a militarizmusnak, nem szavazza meg az adót, az ujonczot és a civillistát, Ausztria eljövendő kormányaira új bonyadalmak, új nehézségek várnak. Nem kedvetlenítik-e el ezek az ügyek az öreg királyt, nem vezetik-e arra, hogy az általános választói jog barátjából ellensége legyen a reformnak.

Ez az egyik szempont.

A másik pedig a következő:

A magyar politikai pártok egy tekintélyes hányada eddig is félt az általános választói jogtól. Attól félt, hogy a választói törvény reformja a ma uralkodó osztályok kezéből más osztályok hatalmába játszsza át a vezetést.

Ezek az elemek az osztrák szocialdemokrácia rohamos térfoglalásából könnyen beigazolván láthatják a maguk

aggodalma. Nem lehet-e attól tartani, hogy ezek után az általános választói jog elleneseinek a tábora megerősödik, az osztrák példa súlyt ad érveléseiknek s táborukba tereli azokat is, akik ma még haboznak és ingadoznak?

Fontos kérdések ezek. De egyelőre nincs rájuk felelet. A választ a közel jövő hozza meg rájuk.

Az azonban kétségtelen, hogy bárminő alakulás, bárminő fordulat következik is, a magyar általános választói jog megalkotása nem szenvedhet halogatást. A függetlenségi pártunk régi, sarkalatos tétele ez a programpon, melytől mi a magyar alkotmányosság megerősödését várjuk. Minden parlament súlyát az adja meg, hogy milyen széles népréteg áll mögötte. Az udvar abszolutisztikus hajlamaival, a folytonosan föléledő összbirodalmi eszmével, az osztrák prepotenciával szemben pedig éppen mi nélkülözhetjük legkevésbé ezt a legerősebb alkotmánygaranciát.

Az elvetett mag kikelt.

Budapest, május 15.

Sehogye tudunk haragudni horvát testvéreinkre, — vagy unokatestvéreinkre? — Léven kissé bajos most már a körülmények Iévon rokon fokozatot hirtelenében megállapítani. Ők ugyanis, a világ legtisztább logikájából font fonálon haladnak előre.

Azt mondják: a kiegyezési törvény nincsen végrehajtva. (Itt zárójelket kell nyitni és meg kell magyarázni a nemzeti kormány uralma alatt fölszerűlt nemzedéknek, hogy nem az 1867-iki kiegyezésről van szó. Szokják meg, hogy a magyar politikai dictionnaire k befüje alá még egy kiegyezés került. Az egyik, amely Magyarország és Ausztria között kötött meg; a másik, amelyiket Horvátország volt szives könti Magyarországgal czerjolcszázhatvan nyolcban.) Tehát a kiegyezési törvény nincsen végrehajtva; hajtsa végre a magyar kormány! A formula nem új; a nemzetiségek is

sűrűen hangoztatják; ők is azt mondják: a nemzetiségi törvény nincsen végrehajtva, hajtsa végre a kormány. Amilyen dicséretes közönyt tanusít a kormány a nemzetiségek ostromával szemben, éppen olyan olvadékony, ha Horvátország felé fordul. A kiegyezési törvény nincsen végrehajtva? Valóban nincsen végrehajtva! — állapította meg nyomban és felszólította a horvát képviselőket, állítsák össze követeléseik jegyzékét. Ezek szót fogadtak és prezentálták a listát. Állítják, hogy a kormány tanácskozott a horvát követelésekről. Lehetséges, de bizonyos, hogy en bloc elfogadta.

A túlzó horvátok büszkeségtől és örömtől duzzadó kebellet utaztak vissza Zágrábba. Volt okuk a büszkeségre és az öröme; hiszen ők azt, hogy „a kiegyezési törvény nincsen végrehajtva”, csak úgy lökték ki a levegőbe, mint ahogy minden parlamentáris országban a kissé léha oppozíciók szokták kiabálni: „esik az eső? . . . hunczut a köörmány”. De, hogy szavuknak magvas visszhangja támadjon, arról még a délszláv álmokat megemészteni tudó elmék sem mertek gondolni.

Csak természetes tehát, hogy amikor látják, hogy „a kiegyezési törvény nincsen végrehajtva” bűvös ígére eddig oly hermetice elzárt ajtók is fölpattannak: megismételték a elvárszót. A logikában a horvátoknál gyöngébb legények is észrevették volna, hogy az elért eredményekkel megelégedni: az együgyűség-nél is több lenne. Ha ennyi sikerült, sikerülhet több is. Megescekedtek ennél fogva azt, amit a politikai egyszeregy diktált nekik.

Az államvasutak alkalmazottainak rendtartásáról szóló törvényjavaslat megállapítja, hogy csak magyarul tudó ember lehet vasuti tisztviselő, ennél magától értetődőbb intézkedés el sem képzelhető. Hiszen a MÁV. éppen olyan vállalata az államnak, mint amilyen vállalatom nekem a szappangyáram, — már tudniillik abban az esetben, ha szappangyáram lenne. Szuverén módon állapíthatja meg a vállalat munkásainak számát, ruházatát, munkarendjét és nyelvét. Akinek nem tetszik föltételeinek valamelyik pontja, ne fogadja el; doronggal nem kényszeríti rá senki. De a vállalko-

vadszöllő, udvara, kertje tele dus lombu fával, a legfiatalabb is idősebb nájánál. De olyik még regét mondhatna a dédjeiről, akik szelid szerelemmel karolva át egymást, árnyékukban álmodták át az első álmokat.

Soha nem érezte át hangulatát a háznak, idegen volt az neki örökké, csak most kezdte valami bizsergetni a lelkét. Új, meg új szépségeket fedeztet föl, sorra járta a szobákat, aztán lefeküdt.

— Nagyon álmos vagyok, nem aiudtam egy este.

Az ágyban fekvé fogadta az öreg plébánost is, aki eljött a hirre, hogy megérkezett. Csaknem sirt a galambosz fejü aggastyán.

— Mi lesz Jánoska, mondja, mi lesz?

— Nem tudom, Feri bácsi, de nem is bánom.

— Itthon akar maradni? Nem ajánlanám éppen most, mikor . . .

Erőletetteh kaczagott.

— Az utolsó Privinszkynek vannak még kötelességei. A legelső, hogy személyes jelenlétével tisztelje meg a kastélynak, meg a földeknek a vándorlását. Nekem jelen kell lennem a licitáción.

Az öreg pap a kezét tördelte.

— Talán lehetne mégis valamit csinálni. Én sem vagyok épen szegény ember, ötven ezer forintot is megér a nevem, nagy örömmel ajánlanám föl. Jánoska, ötven ezer forintért mindenki vár! Ne értsen félre, de maga a harmadik generáció, akit szolgálók, egy hosszú élet ezernyi kellemes emléke, hálája kötelez.

János ezen is csak mosolygott. Kissé savanyuan, de megjött vele az első okos szava.

— Mondok valamit, Feri bácsi. Szó sincs

róla, lendítene rajtam az a pénz, de csak napokra. A vége mégis az volna, hogy újabb bonyadalmak támadnak s én a szegényektől vonok el ilyen horribilis összeget.

— Kitalálunk valamit, ne utasítsa vissza. Igérje meg, hogy az én föltételeim szerint fog leélni pár esztendő, idehaza mindenestre, a többiért jót állok magam.

— Nagyon köszönöm, de ismerem magamat és tudom, hogy megszegném az ígéretet. Ugyanazért meg sem teszem. A birtok egyébként is túl van terhelve, csodának kellene történnie, hogy kifussa mindenre. Az összeget el sem merem mondani, mert szédületes, a kastélyhoz pedig csak kétezer hold szántó és ötszáz hold erdő tartozik. Kevés, botrányosan kevés.

Nem lehetett vele semmire sem menni. A cselédséget elbocsájtotta — ugysis menekülőfélben voltak, mióta kitzítették az árverést, — a hűséges, örökségbe kapott vénekről gondoskodott maga, hogy ne kerüljenek agg napjaikban kolduskenyérre, egy béresné szolgálta ki, az is főzött a számára. A pap meghívását tisztelettel megköszönte, de nem fogadta el, csak ödöngött a szobákban és aiudt, mintha utoljára akarná élvezni az uri semmittevés gyönyörűségeit.

Ugy sincs már messze, sőt hamar el is érkezett a befejezés.

Az erkélyen folyt le a hivatalos aktus, a végrehajtó kitéssékelté a dobost.

— Erre az üres formásra nincs szükség.

— Én ragaszkodom hozzá — szolt közbe János ur.

A falu népsége ott állt széles gyűrűs csoportokban, az öregebbek, akik vissza tudtak

még emlékezni néhány nemzedékre, háttul vonultak meg és sirtak, mint a temetésen az aszszonyfélék. A magyar ember könyve nem bugygyan olyan könnyen elő, évezredek viharai alatt alig sirt néhányszor a magyar, pedig sok bubánat érte. A Privinszkyék végtisztességén azonban dukált ez, utoljára.

A czerimonia különben sem tartott sokáig, mindössze egy ember árverelt, a többi csak érdeklődött. Annak az egynek is együtt kellett minden, a kastély, a föld, az erdő. A szomszéd birtokosoknak nyomát sem lehetett találni. Hol voltak már azok! A kényelmes szobák hangulata, levendulaillata fölcserélve, csupa idegenszerűség minden, füstölő gyárkéményekkel, — még a Privinszky-erdő is az utolsó erre felé, — kecses ősz matrónák a kriptákban aluszszák örök álmukat, szigoru tekintetüket felolvasztotta a halál kibékítő ereje. Imádságra kulcsolt kezük hasztalan könyörög egy kis mérsékletességért, a vándorló földeket nem tudják többé megállítani útjukban. Egész életük kevés volt hozzá, a halott összetett keze is csak két napig rimánkodhatott, — hamar ráborult a koporsó födele.

Minden kriptában fekszenek, ők, ilyenek, néhányan, tí nőtte be végső lakásuk környékét s immár legföljebb ábrándos kis dedunokák imáiban jelennek meg, süldő lányok fogadkoznak, hogy meg akarják ismétetni tiszta életüket. Ha tudnák, szegények, mit fogadnak meg! Mekkora mártíromságot, elfojtott és eltemetett álmokat, megtört akaratot, végül szelid lemondást és sok, sok könyvet. Akkor kezdtek el vándorolni a földek, rájuk ült a magyar átok s nyargalt rajtuk örökségképpen mindvégig . . .

zóhoz így szólani: nincs jogod a vállalatod munkarendjét és közlekedési nyelvét megállapítani — így szólani nem szólhat senki sem a földtekén. Ha ez nem plauzibilis, akkor az sem plauzibilis, hogy a föld forog és hogy Newton Izsák törvénye még ma is érvényes.

A horvátok azonban hónapok alatt ama hives varázsigevel, nem zavarodtak meg ilyen csekélység láttára. A kiegyezés nincsen végrehajtva — szólnak — erősen meg van sértve ez és az a pontja, amikor törvénybe iktatják, hogy csak az államvasutak alkalmazottainak magyarul kell tudniok; azt nem tűrjük, tessék a kiegyezést végrehajtani.

Ismételjük, hogy horvát testvéreinkre még csak nem is haragudhatunk, amikor ily imperitins követeléssel merészelnék előállni. Csak azzal az országgal lehet bizalmaskodni, aki arra felbátorít. Csak az elé a kormányt elé léphetnek ilyen prepotensül, kinek a kegyeit már egyszer élvezték. Ha rátartós és megközelíthetetlen marad, most nem követelnének tőle olyat, mely nem is közjogi áruást, hanem a legprimitívebb magánjognak való kinullázását jelenti. Amit vetett a kormány, most learthatja.

Igaz, hogy most meghorkan és fölháborodva utasítja el magától azt a kelyhet, melynek kiürítésére biztatják kedves testvéreink; de ez politikájának helytelen voltán alig változtat valamit.

Különbömben nem is tudjuk, meddig lesz képes ellentállni. Aki egyszer gyenge volt, az nem tarthat igényt az érintetlenségre.

Budapest, május 15.

Önálló jegybank, önálló vámterület. A bárándi választókerület függetlenségi pártja május 9-én Bárádon tartott értekezletéből felirattal fordult a magyar kormányhoz, amelyben többek között a következő kérelemmel fordul a kormányhoz:

A kerület függetlenségi pártjának közgyűlése azért egyhangú bizalommal kéri a magyar kormányt:

1. rara, hogy a kiegyezési tárgyalások komplexumából ne zárja ki az önálló jegybank létesítését, mert az önálló Magyarbank — hitünk szerint — „sine qua nonja” lévén gazdasági függetlenségünknek, már 1910-ben kívánjuk azt felállítani.

A fiatal regálebérő úgy szégyenkezett, mintha illetlenséget követett volna el. A formáságokon átesve, egyedül maradt János ural s akkor kalaplevéve elejébe állott.

Privinszky, az utolsó, szintén lekapta a kalapját, óvatosan dobva el a cigarettacsutkát (hiszen már nem a saját házában van).

— Szolgálhatok?

— Csak azt akartam mondani és az természetes, hogy akkor méltóztatik elköltözni, amikor a kedve tartja és azt visz el, amit óhajt. E tekintetben egyáltalán véve nincsenek és nem is lehetnek kikötéseim. Az üzenetét, hogy mikor jöjjenek a kulcsokért, majd megkapom.

Privinszky csak néma kézszerítással válaszolt. Aztán elővette a tárczáját, hogy szivarra gyújtson, de hamar vissza is tette ismét.

Az új földesur észrevette, hogy az a tárcza üres, följajánlotta a magát.

— Köszönöm, tiltakozott János ur, könnyebb szerű kattarusom van, mára elég is volt.

A napsugár foszlóban, a leveledző fák hosszú árnyékot vetettek, mikor egyedül maradt. Még délután volt, talán három óra, vagy valamivel több, észébe sem jutott, hogy reggel óta nem evett semmit. A béresné amúgy is megfélekedezett róla, nyilván azt gondolta, hogy a licitációval megszűnik János irányában a kötelezettsége is.

Mindenekelőtt lelakatolta a főbejáratot. A többi helyiség úgy sem volt, Isten tudja, mióta nyitva. Aztán behujjantott az utcáról egy bámszékű legénykét.

— Elviszed ezt a kulcsot a nagyságos urhoz.

2. Törvényhozótestületünknek nagy többsége 48-as programmal nyert mandátumot, — ebben a programban, mint a kenyér az éléstárban, — mindig első helyen állt az önálló vámterület, gazdaságunk önállósága. S ha még 67-es alapon is lehetett volna érvényesíteni gazdasági és állampénzügyi szuverenitásunkat: annyival inkább kérjük most, hogyha már a vis majornak engednünk kell is s 1908-ban nem lehetünk gazdaságilag függetlenek, — 1917-re minden lekötöttség, minden több oldalról magyarázható formula nélkül, biztos kautélák által védve, úgy Ausztriával, mint más államokkal szemben, — biztosítsa gazdasági függetlenségünket.

A zárszámadási bizottság ülése. A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután *Hentaller* Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen a pénzügyminisztérium részéről *Popovits* Sándor és *Désy* Zoltán államtitkárok, az állami számvevőszék részéről *Rakovszky* István elnök, *Dárday* Sándor alelnök és *Szukkovati* tanácsos voltak jelen.

Popovits Sándor államtitkár reflektál az előző ülésen fölvetett ama kérdésre, vajjon élvez-e a Kereskedelmi Részvénytársaság sószállítmányai után vasuti refakciót, kijelenti, hogy a belföldi emberi élvezeti célokra szánt só után refakciót nem kap, ellenben az ipari célokra szolgáló só kedvezményes díjtételeket élvez, de ezt maguk a megrendelő iparvállalatok élvezik. Kizárólag a külföldre menő só élvezi a hirdett és immár köz tudomásúvá vált kedvezményt.

Désy Zoltán államtitkár fölkéri a bizottság elnökét, méltóztatásuk a bizottság múlt ülésének lefolyásáról a „Pesti Napló”-ban megjelent oly színezetű tudósításával szemben, mintha akár *Popovits* államtitkár, akár szóló maga a Kereskedelmi Részvénytársaság kezeléséről és működéséről elítélőleg nyilatkoztak volna, az igazságnak megfelelően tájékoztatni a közvéleményt, annyival is inkább, mert az, ami a „Pesti Napló”-ban megjelent, a történeteknek nem felel meg.

Rakovszky számvevőszéki elnök a bizottság múlt ülésén hozott határozat alapján bejelenti, hogy 1904-ben 200,000 korona, 1903. november havában 150,000 korona utaltatott ki az államvasutak pénztárából a miniszterelnöknek. A bizottság *Hencz* Károly és *Éber* Antal felszólalásai után elhatározta, hogy a miniszterelnököt felhívja: terjessze a bizottság elé e tételek elszámolásait és felhívja a számvevőszék elnökét, hogy 1901. és 1902. évekre nézve is állapítsa meg, vajjon ezekben az években is történt-e ily utalványozás a miniszterelnök

Az már tudta a többit, a faluban csak egy nagyságos ur van.

Ő maga a kripta felé vette az útját. Ott megállt és nézte a márványoszlopokat, olvasva az aranybetűket, amiket apró gyermekkorában kezdett először silabizálni. Szinte új volt ez is, idegenszerű kíváncsisággal futott át újra, meg újra rajtuk.

Vajjon megéreztek-e a lent lakók, hogy bucsuznak fölük! Küldtek-e üzenetet a szomszédokhoz, akik jobban siettek és hamarabb eljutottak a vármegyeház nagyirodájába, ahol csöndes, békés szobákban, lengő, karikázó füstkarikák mondanak bolondos meséket bolondos multról, sorsok változóságáról?

Egy sóhaj volt az egész búcsú, mintha a másvilágról jöttek lett volna visszhangja. De azért nem tudott ellágyulni, ment szilárd léptekkel a kerten át ki a szabadba. Ott következett mindjárt az erdő, rügybontó gyenge szellő himbálta az ágakat, a fák hatalmas koronái összesugtak, bölöngatták fejüket utolsó tiszteletadásrakészen, aztán visszahajoltak ismét és susogtak egymásbagabalyodva az isten tudja mit, az isten tudja miről.

Egyetlen tekintetével akarta átfogni az egészet; járn nem fogja többé pázsitos utait, vadászleteit idegenek foglalják el, míg egyszer jön a fejszés ember és dönti halomra óriásait egymásután, kipusztítva velük minden emléket is. Hadd menjenek a többivel!

Nézte, sokáig nézte, alig tudott betelni a nézésével.

Már hűvösebb lett a levegő, erdei manók készültek tánczra kaczer najádokkal, ma bál lesz itt, installáció. Vén manók tudtak hason-

kezeihez. Azután a bizottság *Éber* Antal előadása alapján tudomásul vette az 1904. évi pénzügyi tárcza zárszámadásait.

A májusi eső.

Budapest, május 15.

A mi mostanság a gabonatözdén történik, az Magyarország legszerencsétlenebb gazdasági állapotának a tünete. Órahosszat égre meredő szemekkel állanak komoly üzletemberek a tőzsde előtt és lesik a májusi esőt. Azt a *deus ex machina*, amely, ha kellő időben megérkezik: milliókat hozott a magyar gazdasági életnek, ha pedig elmarad: milliókat rabolt el tőlünk. Erre az esőre van felépítve milliókat jelentő vállalkozás. Ettől az esőtől függ millióknak existenciája. Függs az egész magyar gazdaságsadalom sorsa. Ha elmarad a májusi eső, megromlik a termés. Ha megromlik a termés, nem vásárolhat a gazda semmit sem. És a májusi eső miatt aztán vagy károsodik, vagy jól jár az ország minden produkáló ága.

Beteg, képtelen, lehetetlen helyzet. Csak az ősember primitív kezdetlegességében várt mindent a mennyországától. A civilizáció tendenciája az, hogy az emberiség minél függetlenebb legyen a természet elemeitől. A tudomány egyre több módot ad az emberiség kezeibe és a fejlett országok népessége ezeknek a módoknak és eszközöknek a segítségével egyre nagyobb mértékben képes csak a saját munkásságától függő termelés útján biztosítani a létfenntartás feltételeit. Az ipar mindenütt óriási arányokat ölt és a termelés a produkció fejlett államaiban éppen ezért nem várja olyan szivszorongatva a májusi esőt, mint a mi társadalomunk.

Magyarországon ólomlábakon jár ennek a nagy igazságnak a megismerése. Nálunk atavisztikus makacssággal várja a gazda és az ország az esőt és mindaz, amit munkája sikerének biztosítására megtehet, kimerül azokban a sóhajokban, amelyeket háza pitvarából meneszt az egék urához, a májusi esőért fo háskodván. Valahányszor olyan mostohán bannak velünk a természeti elemek, mint mostanság, megújul bennünk az a szomorú tudat, hogy országunk anyagi boldogulása kizárólag a májusi esőtől függ. Termelésünk még mindig annyira külterjes, hogy nem képes magát a májusi esőtől függetleníteni. A föld őserjeje és a mennyek végtelen kegyelme az a forrás, amelyből megélhetésünk eszközeit merítjük és ha ez a két forrás

lőről, oh, igen jártasak voltak már földek, erdők vándorlásának történeteiben . . .

Innen is válni kellett, aztán lemetszett egy vékony faágat.

Jöjjön az ének utolsó sora is, végső sírával.

Csak meg kellett fordulnia, ott kezdődtek ama kétezer holdak, amelyek lebegtek, usztak most a száraz levegőben. Erős, nagy hallucináció volt ez. Reményszinü buzavetés, amerre lát a szem s ahol összeölelkezik az égbolt a földdel, ott bizarr lilaszínű az égbolt szeszélyes figuráju felhőkkel. A magasba emelkedik minden röge a földnek és közeledik feléje, szinte vad erő hajtja, eléri, keresztülfutnak rajta és ölelgetik — ugyanakkor, mikor a valóságban az ellenkezője történik.

Letérdelt a földre és elnyúlt rajta hosszan, de már előtörték — oh milyen későn! — a könyei is, megáztatva azt a kis darabot. Jól esett a sírás, egész életének gyöngeségeit zokogta ki túlradt lelkéből; még csókolni sem átalította, hiszen a földről, az ősanjáról, ezek és ezek lelki kiegészítőjéről volt szó, attól bucsút venni a legnehezebb.

Le sem törölte magáról a porát, hiszen kincs ez most, talán annál is több: emlék.

Már ment. Földeken, dűllőkön keresztül az alkonyat szárnyai alatt, kezdődő szürkességben, a város felé. A vármegyeházának karsu, piros tornyát még föllehetett ismerni, valami idegen templomnak is nézhetne uolna.

Előbb azonban lehajolt és fölmarkolt, zsebre gyürve, néhány apró göröngyöt.

egyszer bedugul, vagy gyöngén bugyog: válságos viszonyok közé kerül az egész ország.

Ennek gyökeresen meg kell változnia. A társadalom termelő osztályainak el kell ismerniök, hogy saját existenciájukat és az ország existenciáját nem tehetik függővé a májusi eső megérkezésétől vagy meg nem érkezésétől. A világ minden termelő osztálya, azok is, illetve főleg azok, amelyek a mezőgazdaság kereseteiből élnek, az ipar megerősítésével függetlenítették magukat az égi hatalmak szeszélyeitől. A mezőgazdaság mindenütt ipart csinált maga mellett és az emberi munka folytonosságával pótolta azt, ami a májusi eső kimaradásával elpusztult. Felismerték mindenütt, hogy ugyanaz a tőke, amely a földben fekszik, háromnegyszer akkora jövedelmet hajthat az iparban. Felismerték, hogy a földnek sem területe, sem termése nem fokozható, míg ellenben az ipar kiterjedése ugyyszólván határtalan. Amíg tehát a mezőgazdasági termelés hozzáadéka ugyszólván előre fixirozva van, addig az ipari termelés eredménye a végtelenségig fokozódhatik. A mezőgazdaság soha sem képes annyi új vagyont és tőkét produkálni, mint az ipar és soha sem képes oly sokoldalúvá lenni, mint emez. A mezőgazdaság a belterjes gazdálkodás országában ezért lett ipari mezőgazdasággá és mert Magyarország sokkal jobban nyög az elemek szeszélyes játékanak sulya alatt, mint bármely más ország: ennél fogva képzelhetetlen, hogy Magyarország közvéleménye, különösen pedig gazdasági közvéleménye ne ismerje fel az ipari termelésre való áttérés feltétlen szükségességét.

A májusi eső kegyelmétől nem függhet egy ország sorsa. Az ipar az egyetlen eszköz, a mely ettől a függéstől felmentheti az országot. Jöjjön el tehát az ipar korszaka és ennek első feltétele az önálló vámtérület. Soha nem érezte az ország ennek oly nagy szükségét, mint most, mikor az egész ország gazdaközönsége komor reménytelenséggel szemléli az időjárás zordanságát és el van készülve a legrosszabbra is. A megpróbáltatás ilyen nehéz napjaiban megerősödik az elmék felismerő képessége és ugy hiszszük, Magyarország illetékes tényezői felismerik végre azt a lehetetlen helyzetet, amelyben magukat tengetjük. Felismerik azt a primitív állapotot, amelyben vagyunk és megértik, hogy amíg az önálló vámtérület valóságával nem fogják megörvendeztetni a magyar közönséget, addig mindig a szeszélyes május játékanak lesz kiszolgáltatva az egész ország megélhetése.

Budapest, május 15.

Kossuth a nemzetiségi kérdésről. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter tegnap kihallgatáson fogadta Foá Rudolfo római hírlapírót, az *Italia all Estero* című lap szerkesztőjét. Foá szerkesztő, ki a keleti kérdés tanulmányozása végett hosszabb utazást tesz a Balkánon, Kossuth Ferencztől, aki az olasz közönség előtt igen nagy tiszteletben áll, különösen a nemzetiségi kérdés egyes részleteiről óhajtott információt szerezni. A miniszter szívesen tett eleget a hírlapíró óhajának s különösen a román kérdéssel nyilatkozott bővebben. A beszélgetés során az olasz hírlapíró megemlítette, hogy Kossuth Lajos temetése alkalmával ő üdvözölte a Torinóba érkezett magyar diákokat latin beszéddel. Dr. Foá a miniszterrel való beszélgetésről lapjában hosszabb cikket fog közölni.

Külgügyminiszterek találkozója. A „N. Fr. Pr.”-nek jelentik Rómából, hogy báró Aehrenthal julius közepén utazik Rómába. Tittoni olasz külgügyminiszter ezt a látogatást egy hónappal későbbben fogja viszonzni és miután ez alkalommal Ferencz József királynál is tisztelegni óhajt, a látogatás valószínűleg *Ischiben* fog megtörténni.

A zirczi választás. Vécsey József, a zirczi választókerület függetlenségi pártjának elnöke, kijelenti, hogy téves a budapesti lapoknak az az értesítése, hogy ő önjelölt, sőt határozottan kijelentette Ivánka képviselőjelölt előtt, hogy ha a többség *Ivánkát* jelöli, ő *félreáll* és csak abban az esetben vállal mandátumot, ha a választópolgárok minden költség megtérítése nélkül megválasztják.

Adj a horvátnak szállást . . .

Budapest, május 15.

Az *Egyetértés* mai számában tárgyilagosan elmondotta annak a legújabb konfliktusnak a történetét, mely a horvátok és a magyar kormány között kiütött.

Ma mindjárt előjáróban le kell szögeznünk azt a tényt, hogy a kormány nem állott a *föltétlen* visszautasítás álláspontjára. A horvát és a magyar kormány kívánságára ugyanis a horvát képviselők ma egy szűkebb bizottságot választottak, melynek tagjai *Medakovics, Supilo, Vrbanics*, gróf *Kulmer, Pinterovics* és *Tuskan* képviselők. Ezek *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel holnap fognak tanácskozni *Pejacsevich* bán, *Nikolics* bányhelyettes és *Josipovich* miniszter jelenlétében.

Tehát a kormány *tárgyalni* kíván arról, vajjon kelljen-e minden államvasuti hivatalnoknak magyarul tudnia, vagy sem. Ez már hátrálás. Hogy hol fog megállani, e pillanatban meg nem mondható.

A fejlemények komolyságát mutatja az a *késő éjjel érkező hír*, hogy *Josipovich* miniszter ma este vártatlanul Bécsbe érkezett. A miniszter holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál.

„Nem engedünk!”

A horvátok kedve nagyon harcias.

— *Nem engedünk!* — ez a jelszó járja náluk! *Supilo*, a „mérésékelt” *Supilo* a következőképen nyilatkozott:

— A konfliktust a horvátok nem kívánták és nem provokálták, sőt mindenképen megkíséreltük, hogy a nyelvkérdésnek mostani felvetését meggátoljuk. Meggyőződésem, hogy a mostani időpont a lehetőleg legrosszabban választott arra nézve, hogy ilyen nehéz kérdéssel a közvélemény elé lépünk, mely nem bir elég hidegvérrel, sem pedig nem elég érett arra, hogy ezen kérdést nyugodtan és megfontoltan vezesse a megoldás felé. Sajnos, nem tudtuk meggátolni, hogy a nyelvkérdés a javaslat által már most előtérbe vitessék. Most fait accompli előtt állunk, már nem a *szolgálati pragmatikáról*, hanem a *nyelvkérdésről* van szó, amelylyel szemben mi horvátok higgadtan, de elszántan kell, hogy állást foglaljunk. *A keztyűt felvesszük, de most már teljesen ki van zárva, hogy mi horvátok a status quo ante álláspontjára visszatérjünk, vagy hogy az eddig nehezen türt, de soha el nem ismerült állapotot továbbra is meghagyjuk.* Arról szó sem lehet, hogy hozzájáruljunk ahhoz, hogy ez az állapot törvényileg kodifikáltassék, miként a javaslat ezt egyenesen czélozza. Mi csak azt kívánjuk, amit az alaptörvény tisztán és világosan megállapít, hogy tudniillik a horvát nyelv a horvátországi vasutaknál is *teljes jogához jusszon*. A kiegyezési törvény nem ismer állami magánvállalatot, az 57. szakasz és a 9. szakasz világosan megállapítja jogunkat és így nem állhat meg az az ellenvetés, hogy a vasut az állam magánvállalata.

De egyébként mi a magyaroknak sulyos időkből felajánlottuk testvéri támogatásunkat. En magam sok rágalomnak, sok üldözésnek tettem ki magamat, csak hogy a horvát nemzetet a testvéri egyetértésnek megnyerjem. Most sokat irnak a fiamei rezolúcióról. Ez elsősorban csak azt kívánja, hogy a fennálló törvényeket mindkét részről respektálják és végrehajtsák. Hát ez Magyarországra nézve lehetetlenség? Nem hinném, ha igen, akkor a magyar politikusoknak azzal is kell számolniok, hogy ez milyen sulyos következményeket vonhatna maga után. Ezt általánosságban mondom, a mai kérdésben, mely a válságot felidézte, a helyzet a horvátok részéről tiszta és világos. Mi a törvény alapján állunk, mely mellettünk szól és *mi nem engedhetünk és nem fogunk engedni.* A magyar közvéleménynek meg kell barátkoznia azon gondolatl, hogy a horvátokból *nem lehet barátokat csinálni*, ha még azt is elveszszük tőlük, amit a törvény nyelvének és fiainak biztosít. Egy megelégedett Horvátország sokkal nagyobb biztosíték a magyaroknak, mint bármely *Khuen-féle* kormányzat.

Látható ebből a nyilatkozatból, hogy a horvátok nem tréfálnak . . . Velük nem lehet figurálni! S hogy a kormány is így gondolkozik, bizonyosság rá, hogy holnap már fog velük tanácskozni.

A kormány álláspontja.

Nem tudván bevárni a holnapi napot, amikor védelmét előadhatja a kormány a hor-

vátok előtt, már ma mentegetődik félhivatalosa utján.

Ezt publikáltatja:

A horvát képviselők körében a vasuti pragmatikát tárgyaló törvényjavaslat miatt éles szemrehányást tettek *Josipovich* Géza horvát miniszternek azért, hogy a horvát álláspontnak nem tudott érvényt szerezni. Több horvát képviselő egyenesen arra számít, hogy *Josipovich* visszalép állásától.

Ami magát a javaslatot illeti, teljesen igazolatlan az az álláspont, amelyet horvát részről elfoglalnak. Az a követelése a horvátoknak, hogy a levelezés a horvát hatóságokkal horvát nyelven történhessék, *már eddig is foganatban volt s érvényben is marad.* Egy pragmatikába azonban, amely az alkalmazottak személyi viszonyait szabályozza, természetesen bele nem foglalható. A javaslat a mai állásponthoz képest lényegében honorálja a horvát álláspontot:

1. A Horvátországban alkalmazott vasutasoktól megkivánja a horvát nyelv ismeretét.

2. Módot kell nyújtani arra, hogy egyes, kevésbé fontos, vagyis nem forgalmi állásokra horvátok a magyar nyelv ismerete nélkül is alkalmaztassanak.

Ha ezt kapcsolatba hozzuk azzal az ígérettel, hogy a vasuti tanfolyamra harmincz horvátot becsátanak ösztöndíjjal, *ugy lényegében honorálva van a horvát álláspont, mert a közönséggel való érintkezésnél érvényesül a horvát nyelv s másfelől az állások is ugyszólván horvát illetőségűeknek vannak föntartva.*

Ezt az álláspontot juttatta érvényre *Josipovich* miniszter. Ha néhány tulzó horvát jönnek látja köszönet helyett állást foglalni a miniszter személye ellen és egyes kormányalkalmazottak is ezekhez szegődnek: ennek azért *még nem lesz az a következése, hogy Josipovich megválk állásától*, hanem az, hogy a tulzó állásponthoz szegődők vállalkozása *fiaskóval fog végződni.* *Josipovich* miniszter illetékes helyen már többször kijelentette, hogy ő nem akar akadály lenni, hanem szívesen megválk állásától a béke kedvéért. Mi azonban biztosan állíthatjuk, hogy kormánykörökben a *megválásnak még gondolatát is perhorreskálják.* És nemcsak a politikai tisztességgel nem tartanak megegyeztethetőnek, őt áldozatul hozni, hanem politikai elvi okból egyenesen megengedhetetlennek tartják, hogy a kabinet egyes tagjainak állására bármely frakció befolyást gyakoroljon.

Népgyűlések.

Zágrábból táviratozzák: A vasuti törvényjavaslat dolgában csütörtök estére népgyűlést hívtak egybe. Hasonló gyűléseket más helyekre is egybehívnak. A Varasdon ugyane célból tartott népgyűlés üdvözlő táviratokat intézett Budapestre a horvát képviselőkhöz.

A horvát pártok agitációja.

Zágrábban a horvát jogpárt klubja tegnap este gyűlést tartott, amelyen rövid vita után határozati javaslatot fogadtak el, amelyet táviratilag közölték a budapesti horvát országgyűlési képviselők elnökségével. A határozat többek között azt mondja, hogy a klub a horvát jogok védelmében a horvát kormány és országgyűlési képviselő részéről tanusított határozott és férfias magatartást helyesli és hogy ragaszkodni kell azon követeléshez, hogy horvát területen a magyar nyelv hivatalos nyelvnek ne deklaráltassék, minthogy a törvényes jog szerint Horvátország területein egyedül a horvát nyelv lehet a hivatalos nyelv.

A horvát jogpárt Kopreinitzban is ülést tartott, amelyben szintén határozati javaslatot fogadtak el és azt táviratilag közölték a Budapestben időző horvát országgyűlési képviselőkkel. A határozat megfelel a Zágrábban, ugyszintén a horvát jogpártnak Novigrádban tartott ülésén elfogadott határozati javaslattal.

A horvát haladóipárt klubja ma táviratot intézett a horvát országgyűlési képviselőkhöz, amely igen határozott hangú és amely többek között azt mondja, tudják meg a horvát-szerb koalíció tagjai, hogy a küzdelemben az egész nemzet mellettük sorakozik.

Valószínű, hogy ez ügyben újabb népgyűlések nem lesznek, minthogy a Budapestben időző horvát képviselők azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a gyűlések ne tartassanak meg, minthogy el akarják kerülni azt a látszatot, mintha a gyűlésekkel nyomást akarnának gyakorolni az illetékes magyar körökre.

Politikai hangulatok.

I. Várákozás.

A politikában a várákozás idejét éljük. A bonyodalmas, nagy fontosságú és itt-ott veszedelmes kérdések egész sora vár megoldásra és minden alakulás attól függ, hogy miképen lehet a bonyodalmatokat megoldani, a nagyfontosságú dolgokat a nemzet javára elintézni és a veszedelmeket elhárítani.

A koalíció kormányzásának első eszterdeje bevégeződén, sorra kerülnek az alkotások, melyekre a nemzetet képviselő kormány vállalkozott. Ezen alkotások részére meg kell szereznie a kormánynak a különböző alapon álló parlamenti pártok egyöntetű támogatását. A támogatás lehetséges ama program értelmében, melyet a kormány az egyesült pártok vezéreinek hozzájárulásával a legutóbbi képviselőválasztásokra kibocsájtott volt. Különböző vélemények alakulnak ama javaslatokkal szemben, amelyek nem foglaltak határozottan kifejezve helyet a választási programban. Látjuk minden ilyen javaslat előterjesztésekor és tárgyalásakor a nyugtalanságot hol az egyik pártban, hol a másikban, hol valamennyiben. Az úgy van, hogy ama pártok, melyek az új rendszerben a kormány támogatására vállalkoztak, a közeli multban mind ellenzékiek voltak. Nehezen sajátítják el a mameluk szokásokat és hagyományokat, talán sohasem is sajátítják el. Nem szabad elfelejteni, hogy ezek a pártok évtizedeken át gunyolták és üldözték a vak engedelmességet, lenézték a szavazógépeket, sőt a mostani alkotmánypárt is független meggyőződésének érvényesítése érdekében vált ki a régi többségi pártból, melyet aztán a nemzeti szellem érvényesülése ösztört. Nem szabad elfeledni, hogy ezek az ellenzéki pártok népszerűségüket főképen azzal szerezték, hogy az uralkodó hatalommal és az uralkodó többséggel szemben mindig mint ellenzék képviselték a nemzeti szellemet, a nemzet óhaját, vágyát, álmait és akaratát, szerencsétlen viszonyaink folytán és főképen az Ausztriához való kapcsolat gazdasági és hatalmi hátrányai miatt, az uralkodóház osztrákpártisága miatt a többségi kormányhoz és a többséghez idők óta hozzáfűződtek a nemzetellenesség, szolgálai meghunyászkodás, elvtelenség és nemzetárulás fogalmait s ezekkel szemben kellett az ellenzéknek a nemzet és az ország érdekeit, jogait, az uralkodóházzal szemben az alkotmányos egyenlőség elvét és a függetlenséget képviselniök. Mily könnyű tehát a mostani többség ellen izgatni, amikor a közönség egy emberöltő óta úgy van nevelve, hogy az igaz magyarnak a kormánnyal szemben ellenzékinek kell lennie. Ebben a hangulatban aztán nem meglepő, hogyha a pártok tagjai közt sokan akadnak, akik valamennyi olyan javaslatnál, amelyik nem volt befoglalva a paktumba, ellenzéki állást foglalnak el. Viszont a kárörvendők és válságkeresők hírnökeit fel kell világosítani arról, hogy az ilyen a paktumban helyet nem foglaló javaslatok a kormányra és az egyes miniszterekre nézve nem képeznek kabinetkérdést, miután nemis képeznek program-pontot és ennél fogva nagyon téves uton járnak, akik, ha egyik-másik ily kormányjavaslat nem talál teljes támogatásra, már a válság ördögét festik a falra. Az ugynevezett közbeeső tervek és javaslatok miatt kormányválság nem keletkezhetik. A kormánynak kötelessége, hogy az állam mindennapi szükségleteiről gondoskodjék és az átmeneti idő alatt is meg kell kísérelnie az oly reformok alkotását, amelyeket az ország

érdekeiben szükségeseknek vél. De ha valamennyi ilyen reformja megis bukna, nem távozhatnék a helyéről, amíg kormányprogramját: az alkotmánybiztosítókról kezdve az általános választói jogig, meg nem valósítaná. Az alkotmánybiztosítókat követelik tőle az egyesült pártok, az általános választói jogot velük együtt a korona is. Egyfelől nem ereszené őket, másfelől nem ereszené az uralkodó.

Mindezek dacára a képviselők körében a függetlenségi párton általánosságban nem akceptálják igazságnak azt a tegnap elhangzott közbeszólást, hogy a függetlenségi párt tagjait nem függetlenségi programmal, hanem koalíciós programmal választották meg. A dolog az ő nézetük szerint aképpen áll, hogy őket a koalíciós program támogatására választották ugyan meg, de határozottan függetlenségi programmal, minden ehez fűződő konzekvenciák érvényben tartásával. Hisz máskülönbben a függetlenségi pártnak az átmeneti időre meg kellene szünnie, holott a tapasztalat bizonyítja, hogy ha itt-ott elégedetlenség is mutatkozik, magához a függetlenségi programhoz való ragaszkodás az országban mindenütt erősödik.

Itt következik a politikai helyzet összekapcsolása az általános választói jog kérdésével az osztrák választások szempontjából. Ha Mezőfi Vilmos két nappal későbbre halasztotta volna parlamenti felszólalását, hirdethette volna az ausztriai szocializmus sikerét, mint első meglepő eredményét annak, hogy Ausztriában a választói reformot életbe léptették. Mindamellett a nemzetközi szocializmus hívei korán ujjonganak, ha azt hiszik, hogy az általános választói jog majd Magyarországon is hasonló eredményt fog létrehozni. Aki jól ismeri a magyar népet, az tudja, hogy ez a nép ellensége a nemzetközi szocializmusnak és gyűlöli mindenféle szocialistát. Csak meg kell kérdezni a józan gondolkodású magyar parasztot, hogy mit várt a tulajdonjogellenes elméletekhez, körülbelül ugyanolyan választ kapunk, mint hogyha arra akarnók rábírní, hogy felekezeti szempontok szerint bírálja meg embertársai becsületességét, vagy becselenségét. De igenis, határozott meggyőződés uralkodik abban a tekintetben, hogy az általános választói jog Magyarországon a függetlenségi eszmét fogja diadalra juttatni. És igazában akkor kerül a sor arra, hogy a függetlenségi programot össze kell egyeztetni a korona uralkodói programjával és akkor majd kiténik, hogy az az összeegyeztetés nemhogy ártalmára válnék a trónnak, hanem még inkább megerősíti hatalmát.

Igy a várákozás ideje alatt nagy átalakításokra kell előkészületeket tennie a nemzetnek, de a trónnak is. És eképen nem is a kisebb részletkérdések iránt való érdeklődést bizonyítja az a körülmény, hogy József főherceg szinte mint homo regius tanulmányozza a viszonyokat és a hangulatokat.

* * *

II. Bánffy Dezső és az öreg doktor.

Báró Bánffy Dezső csendes visszavonultságából olykor-olykor kilép és hozzászól egy-egy aktuális kérdéshez, rendszerint olyanhoz, amelyik a közvéleményt nyugtalanítja és izgatja. Így tesz most a horvát dologban.

Ebből az alkalomból Bánffy szereplésére nem érdektelen reprodukálni egy jellemzést, melylyel az egykori miniszterelnököt egykori híve, Mikszáth Kálmán jellemezte a napokban.

Történt, hogy Malonyai Dezső olyanformán rendezett egy vacsorát, hogy ott báró Bánffy Dezső találkozott Mikszáth Kálmánnal. Első találkozásuk volt azon idő óta, a mióta politikai

utjuk elvált. A vaesorán sokáig voltak együtt és nem tehetett kikerülni, de nem is akarták kikerülni a politizálást.

Egyszerre csak Bánffy Dezső határozott kérdéssel fordult Mikszáth Kálmánhoz:

— Mond csak Kálmán, miképpen gondolkozol te az én mostani politikai szereplésemről.

— Egy anekdotával felelek — szölt Mikszáth Kálmán és elmondotta az öreg házi orvos esetét.

Egy családhoz husz évig járt az öreg házi orvos s ez idő alatt a familiában sohasem volt egyetlen beteg sem. Husz év multán megesett, hogy az egyik unoka beteg lett. Láza volt, se nem evett, se nem aludt. A család rendkívüli módon nyugtalankodott a gyermek miatt és orvosért szaladtak. De nem az öreg házi orvost hívták, hanem azt gondolták, hogy ilyen nagy bajban egy modern, tudós, fiatal professzort kell szerezni. Hát a fiatal professzort hozták el. A professzor megvizsgálta a gyermeket és receptet írt. De aztán illemből elhívták az öreg házi orvost is, hogy nézze meg a receptet. Az öreg doktor megnézte, és úgy magában konstataálta, hogy a fiatal professzor rossz receptet írt, hogy orvosság helyett mérget írt és hogy a gyermek nem a betegség miatt, hanem ettől fog meghalni. De azért nem szólott ellene, hanem azt mondta:

— Csak csináltassák meg, a mit a professzor rendelt, sőt adják be nemcsak Pistának, hanem Péternek is.

Ugy gondolkodott tudnillik, hogyha mind a két gyermek meghal, majd rájönnek, hogy kár volt más orvost hozatni és hogy mégis csak az öreg doktor a jobb doktor.

Budapest, május 15.

A pozsony-bécsi villamos vasut. Pozsony város törvényhatósági bizottsága ma tartott rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a pozsony-bécsi villamos vasut ügyével és a következő határozatot hozta:

A város közönsége feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához, amelyben felhívja a Ház figyelmét arra a körülményre, hogy az osztrák vasuti minisztérium megadta az előmunkálati engedélyt egy villamos vasut létesítésére, mely Schwechatból kiindulva Fisamenden át Bruckba vezetne s itt csatlakozna a wieni közúti villamos vasuthoz. Amde az engedély azon feltételhez kötött, hogy e vasut az ország határát nem érintheti, sem pedig Bruckban az államvasutak vonalához nem csatlakozhatik. Tekintettel arra, hogy ezzel a vasuti tervvel az osztrák tartománygyűlés legközelebbi ülészakában foglalkozni óhajt és ezt, mint kisebb segílyt igénylő tervet, esetleg el is fogadja, e tervnek megvalósulásával pedig Pozsony városa örök időre megfosztatnék azon előnyöktől, melyeket a pozsony-wieni villamos vasutól joggal vár és remél, a közgyűlés a képviselőházhoz intézendő feliratában ujabban kéri, hogy a pozsony-országhatárszéli helyi érdekű villamos vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslataknak sürgős tárgyalás alá vételét s annak megszavazását.

A város közönsége nevében köszönetét szavaz a közgyűlés Kossuth Ferenc magyar királyi kereskedelmi miniszter, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Sztéryni József államtitkár, gróf Batthyány Tivadár, Bernáth István, dr. Sági Gyula, Emődy József és Sziklay Ottó orsz. képviselőknek a villamos vasut kérdésében a város jogos érdekeinek megvédésében tanúsított maguktartásáért, egyben azzal a kérelemmel járult nevezettekhez, hogy Pozsony szab. kir. város lakosságát és annak jogos érdekeit a jövőben is ezen jóakaratu támogatásban részesítsék.

Az orosz birodalmi tanács a дума ellen. Az orosz birodalmi tanács a дума által a haditörvénysszékek megszüntetése és az ezek által hozott ítéletek reviztója tárgyában kidolgozott törvényjavaslatot elvetette. Az igazságügyminiszter hosszabb beszédben kimutatta, hogy a törvényjavaslat elfogadhatatlan, mert a дума azt a törvényes alakítások figyelembevétele nélkül dolgozta ki.

A pécsi kiállítás.

A magyar ipar diadala.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, május 15.

Olyan kiállítást még nem csináltak, amely a megnyitásra kifizűzött napig elkészült volna. A fejedelmi személyek, akik kezükbe veszik az arany kapukulcsot, hogy megnyissák azt a kiállítást, amely valamely vidéknek, vagy az egész országnak a kultura, az ipar, a mezőgazdaság terén való haladásának akar próbaköve lenni: — még sohasem voltak abban a helyzetben, hogy olyan kiállításban adják tanujelét a nemzet kulturális és gazdasági föllendülése iránt való jóindulatuknak, amelyben elhangzott már az utolsó kalapácsütés is. Nem, erre még sohasem volt eset. A legnagyobb világhiállítások ép oly kevéssé készültek el a megállapított időre, mint akár a legszűkebb körre szorított helyi kiállítások.

A kiállítások eme hagyományos elvétől nem tért el a pécsi országos kiállítás sem. Sőt talán még fokozottabb mértékben hódolt ennek a nem éppen tiszteltreméltó szokásnak. Alig néhány órával a megnyitás előtt még ezernyi munkáskéz furt, faragott, kovácsolt, épített, rendezett és díszített az óriás területen és a munka hátramaradását éppen csak a kiállítás rendkívüli nagysága menti. És éppen a kereteknek ez a váratlan, minden számításon fölüli való kiterjedése nemcsak arra alkalmas, hogy teljes mértékben kimentse ezt a félig kész állapotot, amelyben a megnyitás napja a kiállítást találta. De őszinte öröme szolgálhat minden magyar embernek. Őszinte öröme, hogy ilyen hatalmas arányú kiállítás jött létre, talán a tervezők számítása ellenére is, fényesen ragyogó bizonyítékul annak, hogy a függetlenségi párt, amikor elkeseredett harcot folytat az ország gazdasági önállóságáért, valóban a nemzet legnagyobb létezőkét küzd ki. Mert ez az ötvennyolc pavillon, amelyben összehordtak mindent, ami a magyar munkának dicsőségére válik, bizonyítja azt is, hogy a magyar nemzet őseréje még Ausztriától való függésünk ellenére is tud ipart teremteni, olyan ipart, amely fejlődőképes, amely a legszebb reményekre jogosít, s amely záloga ez ország gazdasági jólétének.

Valóban a magyar, a nemzeti ipar bámulatos föllendülésének időszakába léptünk. S ha látjuk ezt a kiállítást, ha látjuk mai formájában szemben azzal a jervvel, amilyenek a szervezők kívánták megvalósítani, csodás jövőt jósolhatunk csak nemzetünknek a gazdasági önállóság, az önálló vámtérület idejére. Hiszen a kiállítás főépülete, az *iparsarnok*, amely olyan méreteken épült, hogy maguk a lelkes tervezők is attól aggódtak, hogy félig üresen marad, szűknek, nagyon is szűknek bizonyult. Két óriási gépcsarnokot, külön butorsarnokot, külön közlekedési pavillont, külön textilipari csarnokot, külön egészségügyi csarnokot kellett emelni és a jelentkező magyar iparosok még ezen a sokszorosán kibővített területen is csak úgy tudtak valamennyien elhelyezést találni, hogy a legnagyobb iparosok közül vagy ötvenen saját pavillonaikban mutatják be a maguk ipartelepeinek produkcióképességét.

Igy bővült egyre a pécsi országos kiállítás belső tartalma, így növekedett jelentőségben és értékben, így lett belőle valóban országos kiállítás, amely most, félig kész állapotban is megkapja, elragadja a szemlélőt.

... Másfél esztendővel ezelőtt, 1905 szeptember 28-án indult meg az a mozgalom, amely Pécsért egy „Dunántúli kiállítás” rendezését célozta. *Hamerli József* pécsi kereskedő vetette föl az eszmét, amely általános tetszésre talált és rövidesen megalakult a kiállítás végrehajtó-bizottsága. Elnökétől *Zsolnay Miklós*t sikerült megnyerni, a kiállítás fényes sikerü lesz. Aelnökök *Horváth István* és *Cs. Schapring* Gusztáv lettek, a pénztárosi tisztelet *Telegi Kálmán* és az ellenőri állást *Eötvös Jenő* vállalták el. A bizottság tagjai: *Bálint István*, *Csukás Zoltán*, *I. Engel Gyula*, *Förster Jenő*, *Hamerli Imre*, *Hamerli*

József, Jakabffy Imre, *ij. Krausz Béni, Károly* Emil, *Lenkei Lajos*, *Littke Lőrincz*, *Országh Lajos*, *Oberhammer Antal*, *Pánczél Ottó*, *Raichl Károly*, *Rauer János*, *Rech György*, *Szikorszky Tádé* és *Tausz Gyula*. A bizottság a kiállítás felügyelőjéül és főrendezőjéül *Stappel Bélát* hívta meg, aki olyan ügybuzgalommal és szakértelemmel fogott a munkához, hogy az elismerésből oroszlámrész illeti meg.

Páratlan lelkesedéssel kezdte meg munkáját *Zsolnay Miklós*, a kiállítás elnöke, aki azonnal huszezer koronával megvetette az alapját a kiállítás költségeinek. Az agitáció olyan hatalmas erővel folyt, hogy alig félszáz év múlva már a jelentkezők száma tullepte a tervezett helyi kiállítás méreteit. A végrehajtó bizottság ekkor elhatározta, hogy „általános” kiállítássá bővíti ki a kereteket, de további három hónap múlva már valóságos „országos” kiállítás lett belőle. Közben a kiállítási alap is növekedett. Összesen hetven ezer korona gyűlt össze adományokból, az állam pedig száznyolcvanezer korona támogatást adott.

Közvetlenül a vasuti állomás mellett, az *Indóház-ut* sarkán terül el a kiállítás, a mely harminczhat katasztrális hold területet foglal el. Igen csinos székely-kapun vezet be az ut a kiállítás területére, a melyen ötvennyolc kisebb-nagyobb pavillon emelkedik. Modern stílusban épült valamennyi, s egytől-egyig fehér és világoskék színben pompáznak. A kapun belépve parkozott, virágokkal ékes kis térségre jutunk, a melynek közepén a zenepavillon áll. Ez lesz az esti korzó helye. Innen **L** betű alakjában két széles ut vezet, az egyik a kapu tengelyének irányában négyszáz méter hosszúságban az *iparsarnok* főbejárójáig húzódik, a másik jobbra kétszáz méter hosszú és a két hatalmas gépcsarnok között az *ünnepélyek és időszaki kiállítások csarnokához* vezet.

A iparsarnokhoz vezető uton balkézfélől a posta-, távirtda- és távbeszélő, valamint a rendőrség pavillonja emelkedik. Mellette a vendéglő van, följebb a *színház* óriási épülete áll, amely karcsu tornyaival már messziről föltűnik. Hatalmas arányú építkezés ez, amelyben 1400 ember számára van férőhely. A bejárótól balra, a kiállítás sarkában van az *igazgatósági épület*, amelylyel a *tűzvédelmi lakanya* van összefüggésben. A zenepavillonon túl átlósut ágazik ki, amely a parkon keresztül a *mezőgazdasági csarnokhoz* vezet. A 800 négyzetm.-nyi területet elfoglaló épület festői elrendezésben magában foglalja egész Magyarország földmívelésének és mezőgazdaságának miniatűr-képét. Mintagazdaságok modeljei, statisztikai táblázatok, gondosan összeválogatott terményminták valóban érdekes látványok szakértőnek és laikusnak egyaránt. Az állami dohány-gyárak is itt mutatják be kiállításukat és a dohánymintákat kiállítók között ott találjuk *Justh Gyulának*, a képviselőház elnökének nevét is, akinek dohánytermelése méltán nagyhirű.

A parkban, a főút mellett van a *Littke-féle pezsgős-pavillon*, közvetlen szomszédságában pedig *Frigyes főhercegnek* régi magyar udvarház mintájára épített pavillonja emelkedik. A főhercegi pavillon után ismét parkozott térség terül el; ahonnan három átlós út sugárakban vezet a kiállítás jobb oldalán elhelyezett pavillonhoz. A térség legszembeötlőbb pavillonja a díszkréten modern *Brúzay-pavillon*, míg a főút mentén *Kertész Tódor* klasszikus sportkiállításának épülete vonja magára a figyelmet. Szemben a főút baloldalán a báró *Biederemann* és a *Zsolnay-gyárak* pavillonjai tűnnek szembe, mellette pedig a *közoktatásügyi csarnok* nemesen egyszerű épülete emelkedik. Atellenében a *közlekedési csarnok*, mögötte pedig az átlós-ut mentén a *butor-csarnok* talált elhelyezést. Nagyon csinos az *erdészeti pavillon*, amelyhez zután jutunk, a szemben levő pavillon tetejéről pedig a hordón lovagló *Bacchus* hirdeti, hogy az a *borászati csarnok*. Még a *bányászati pavillon* mellett haladunk el, s az-

után elértünk a főút végére, az *iparsarnok* kapuja előtt állunk. Az első tervezés 1600 négyzetméterre szánta a csinos kupolákkal ékeskedő csarnokot mire fölépítették. 2680 négyzetméter területet foglal el és még ez is annyira kevésnek bizonyult, hogy az ipar egyes speciális csoportjait külön nagy csarnokban kellett elhelyezni. Ha külső arányaival egyencsen fölnívja a szemlélő figyelmét, belső berendezése egyenesen lebilincselő. Egyike azon kevés pavillonoknak, amely teljesen elkészült s így valóban gyönyörű képét adja a magyar ipar termelőképességének. Kisebbszerű „vurstli” is van a szomszédságában, amelyből még a *hullámvast* és a *mozgóképszínház* sem hiányzik.

Az átlós sugárutakat innen kiinduló körut szeli le, amely hatalmas ivben vezet vissza a kiállítás két tengelyének keresztezéséhez, a zenepavillonhoz. Kiinduló pontjánál emelkedik a kiállításnak egyik legkedvesebb látványlójá, a *madárház*, amelyben *Várady Ferencz*, Baranya vármegye főlevéltárosa mutatja be a nagyközönségnek az ő kis kedvenceit, szebbnél-szebb madarait. Diszes park előzi meg a *művészeti csarnokot*, amely azonban még egyáltalában nem kész és csak a jövő hónapban lesz megnyitható. Hasonlóan félig kész állapotban találjuk a *háziipari csarnokot* is, amelynek belső berendezése különös gondot adott *Izabella főhercegnő*nek.

A kiállítás egyik legértékesebb pavillonja a most következő *textilipari csarnok*, amelynek kiválóan érdekes és tanulságos tartalma szinte szemrehányóan kérdi, hogy miért kell nekünk Ausztriából hozatni a szövetet, a kartont, a szövőipari termékeket, amikor ilyen kiválóan versenyképes a magyar is.

Több csinos magánpavillon mellett vezet el az ut, hogy azután a jobbra elhúzódo főuton haladjunk végig. A két óriási *gépcsarnok* szegélyezi ezt az utat, s ebben a két hatalmas épületben ötezer négyzetméter területen mutatja be a magyar gépipar hihetetlen föllendülését. Az *ünnepélyek és időszaki kiállítások csarnoka* zárja be ezt az utat, mögötte pedig a minden tekintetben kiválóan fölszerelt *sport-tér* terül el. Hatalmas terület van még az *állat-kiállítások* számára is fönn-tartva.

Sok-sok munka van még hátra, hogy a kiállítás egészen elkészüljön. Rövidesen azonban ez is megszűn és akkor nemcsak Pécs városának lesz dicsősége ez a kiállítás, de egész Magyarország büszkén láthatja benne jövő boldogulásának, iparának szilárd alapját.

A kiállítás megnyitásáról részletes tudósításunk a következő:

Utaznak a vendégek.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Szerényi József* államtitkár és a képviselőház küldöttsége *Justh Gyulának*, a Ház elnökének vezetésével kedden délután különvonattal Pécsre utaztak az országos kiállítás megnyitására.

A képviselőház küldöttségében résztvettek: *Pogány Lajos*, *Gyuriss Emil*, *Keller István*, *Steiner Ferencz*, *Muzsa Gyula*, *Várnay Imre*, *Somogyi Aladár*, *Darányi Ferencz*, *Szunyogh Mihály*, *Fábray Károly*, *Ferdinándy Béla*, *Koller Tivadar*, *Keszits Antal*, *Szentkirályi Zoltán*, *Nehrebeczky György*, *Hellebronth Géza*, *Gotthard Sándor*, *ij. Madarász József*, *Somsich Tihamér*, *Förster Ottó*, *Lányi Mór*, *Horvát József*, *Kun Árpád*, *Kubik Gyula*, *Világhy Gyula*, *Korda Andor* és *Zlinszky István* orsz. képviselők, dr. *Tóth Ferencz*, a képviselőház elnöki titkára.

Százakra menő közönség várta Dombóváron a vonat érkezését. Pontban 8 órakor robogott be a különvonat a pécsi állomásra, mely ez alkalomra gyönyörűen fel volt díszítve és fényesen ki volt világítva.

Az egész pályaudvar zöld galyakkal és virágos girlandokkal volt dekorálva, a falakon az állam és Pécs város czimere és nemzetiszínű, valamint Pécs város színeit viselő lobogók. A pályaudvart zsúfolásig megtöltötte a város közönsége, melynek soraiiban megjelentek a törvényhatósági bizottság tagjai teljes számban gróf *Benyovszky Mór*icz főispán vezetésével. Ott voltak továbbá *Erreth J.*, Pécs főispánja, *Nendvich Andor* polgármester, *Zsolnay Miklós*, a kiállítás rendező-bizottság elnöke és a város egész intelligenciája. Amikor *Kossuth Ferencz* szalonkocsija ajtajában megjelent, perczekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták. *Erreth János* főispán a

város közönsége nevében üdvözölte a minisztert, mire *Kossuth* Ferencz következőleg válaszolt:

— Tisztelt uraim! Magyar szívvvel jöttem magyar emberek közé és azzal a tényvel, hogy igen nagy és bokros elfoglaltságom közt mégis szakítottam magamnak időt arra, hogy ide eljőjék, leginkább bebizonyítottam érdeklődésemet Pécs városa és Pécs városának boldogulása iránt.

A miniszter szavait lelkes éljenzés követte, majd hosszú kocsisorban megindult a menet a fellobogózott utcákon keresztül a városba. Este 9 órakor *Erreth* János főispán a miniszter és a vendégek tiszteletére fényes lakomát adott, ahonnan a *Zsolnay* Miklós által a Nemzeti Kaszinóban rendezett estélyre mentek. A városi színházban a dalárda szintén estélyt rendezett.

Zsolnay estélye.

A Nemzeti Kaszinóban csak a reggeli órákban ért véget az a fényes estély, amelyet *Zsolnay* Miklós, a pécsi kiállítás végrehajtó bizottságának elnöke, a kiállítási vendégek tiszteletére rendezett. A kaszinó óriási lampionokkal díszített kertjében a vármegye és a város urai, a vendégek és kiállítók nagyszámban gyűltek egybe. Az estélyen később megjelentek *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter, *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, *Szterényi* József államtitkár és a kíséretükben levő képviselők is. Mikor megérkeztek, az egybegyűlt társaság zajos óvációkkal fogadta őket. A hangos éljenekbe beharsogtak a Rákóczi-induló ütemei. *Kossuth* Ferencz és *Justh* Gyula asztaltól-asztalhoz mentek, később azonban *Kossuth* a májusi éjszaka hidege elől a kaszinó nagytermébe vonult *Szterényi*vel együtt. Itt mutatták be neki a vármegye és város előkelőségeit, továbbá a kiállítókat, akikkel majd egy óra hosszat beszélgetett a kiállítást érintő dolgokról. A társalgásnak, csak akkor szakadt vége, mikor *Szterényi* államtitkár a késői időre való hivatkozással ajánlotta a miniszternek, hogy térjenek nyugovóra. El is mentek, és mikor a lépcsőházba értek, a kert felől felhangzott a *Kossuth*-nóta, majd a következő percben a Rákóczit harsogtatták a trombiták. *Kossuth* Ferencz, *Justh* Gyula és *Szterényi* államtitkár szállásukra vonultak a Hajófogadóba, a képviselők pedig kimentek a vonat-hoz, hogy az előzetes megbeszéléshez képest a számukra elkészített hálókocsiban pihenjenek le. A hálókocsik azonban valami félreértés következtében a külső pályaudvaron maradtak s így a képviselőknek a városban kellett tölteniök az éjszakát, ahol valószínűleg találtak is hajlékot, hogy aludjanak, mert ma reggel *Frigyes* főherceg érkezésénél senki sem volt közülük a perronon.

A pályaudvaron.

A pécsi pályaudvaron ma reggel már jóval 7 óra előtt diszmagyarba és frakkba öltözött előkelőségek gyülekeztek. A 69. gyalogezred diszszázada zászlóval és zenész mellett 6 óra előtt vonult ki a pályaudvarra. A diszszázadot *Gerő* Vilmos kapitány vezette. Künn a pályaudvaron *Günsel* Antal vezérőrnagy, pécsi dandárparancsnok, *Wéber* Viktor ezredes és a helyőrség számos tisztje várta a főhercegi családot. A pécsi nőegyesület képviselőjében egy csomó szép leány és szép asszony jelent meg a pályaudvaron. A hölgyek elegáns utcái tolettben, a leányok fehér ruhában várakoztak a főhercegi család érkezésére. *Erreth* János főispán az első közt volt a pályaudvaron, utána jöttek a többiek: *Nendvich* Andor polgármester, *Réh* György városi tanácsos, *Pleiningner* Ferencz, *Egry* Béla és *Keresz* György képviselők, *Zsolnay* Miklós, *Littke* Ferencz, ifj. *Blaskovich* Iván, *Maltasovszky* Tibor, *Esterházy* Miklós herceg, *Biedermann* Rezső báró, dr. *Visy* és még számosan. A pályaudvar nagy csarnokát délszaki növényekkel és virágokkal díszítették. A perronon széles szőnyeget vontak, a pályaudvar homlokzatára pedig óriási nemzetiszínű lobogót vontak fel. A város és a nőegyesület gyönyörű virágcokrokat küldöttek a főhercegnők részére, amelyeket városi hajduk hoztak a pályaudvarra. Az egyik csokorban, amelyet a nőegyesület készített *Isabella* főhercegnő részére, halványlila selyembe kötve szebbnél-szebb rózsák pompáztak s a csokor végeit vékony csipkedisz füzte össze. A két főhercegnő-kisasz-

zony részére készült csokrok fehér rózsákból voltak kötve. Az udvari vonat érkezését háromnegyed nyolcz órára jelezte az állomás harangja. A diszszázad parancsnokának szavára a katonák tisztelegésre fogták a fegyvert, a zászlót lehajtották a földre, a katonabanda pedig valóságos erővel kezdte fujni a Gotterhaltét, amelynek hangjai mellett az udvari vonat csendes dübörgéssel jött be.

Jön az udvari vonat.

Az udvari vonattal érkezett Baranya vármegye küldöttsége is, amelynek élén gróf *Benyovszky* Móricz, a vármegye főispánja Pellérdén, Pécs közelében a megye nevében köszöntette a főhercegi családot. Az udvari kocsiból *Frigyes* főherceg szállott le először tábornoki vörös diszruhában, *Isabella* főhercegnő fehér selyem toilletet öltött magára, amelyen mesésértékű ékszereket és egy csomó rendjelet viselt. *Gabriella* és *Isabella* főhercegnők asszonyok egyforma fehér ruhában voltak öltözve s mosolyogva nézték a várakozók festői csoportját. *Frigyes* főherceg az udvari kocsiból leszállva, előbb meghallgatta a diszszázad parancsnokának jelentését, majd ellépett a diszszázad előtt. *Erreth* János főispán állott a főherceg elé s üdvözölte a főhercegi családot. *Frigyes* főherceg az üdvözlő beszédre következőleg felelt:

„Szives fogadtatásukat és meleg üdvözlésüket hálással köszönjük, őszintén örvendünk, hogy alkalmunk van Pécs város vendégszerető falai között rövid időt tölteni és a nemzeti munkának szentelt hazafias ünnepen részt vehetni.”

A főherceg szavai nyomán harsány éljenzés támadt, amelynek lecsillapultával *Erreth* főispán bemutatta a főhercegi családnak *Nendvich* polgármestert, aki rövid beszéd kíséretében nyujtotta át a főhercegnőknek a város csokrait. A figyelem némileg zavarba hozta a főhercegnőket, akik már ott szorongatták kezükben a *Benyovszky* főispántól Pellérdén kapott csokrokat. Végül is a főhadsegéd és udvarhölgy segítettek a dolgon, s elvették a csokrokat a főhercegnőktől, akik most már akadálytalanul átvehették a város csokrait. A polgármester bemutatkozása után a főhercegi pár cerclét tartott, amelyen *Eszterházy* Miklós herceget és *Zsolnay* Miklóst, a kiállítás végrehajtó bizottságának elnökét tüntették ki megszólítással. *Zsolnay* megemlítette, hogy a kiállítás még nem készült el egészen, mire *Isabella* főhercegnő mosolyogva nyugtatta meg, hogy a kiállítások nem igen szoktak elkészülni a megnyitás napjára. A beszélgetés közben, amely mindössze pár percig tartott, nyujtották át a nőegyesület művészies csokrát a főhercegnőknek, aki mosolyogva köszönte meg a hölgyek figyelmét.

Bevonulás a városba.

A pályaudvaron a cerclé véget érvén, a főhercegi család kíséretével együtt a pályaudvar előtt várakozó udvari kocsikra ült.

Az első négylovas kocsiban *Frigyes* főherceg, *Isabella* főhercegnő, *Gabriella* és *Isabella* főhercegnők asszonyok ültek. A második kocsiban *Erzsébet* főhercegnő foglalt helyet egy udvarhölgygel, míg a harmadik kocsin a kíséret tagjai mentek. A közönség lelkes éljenzése közben indult meg beláthatatlan hosszú kocsisorban a menet a díszbe öltözött városon keresztül. Az utcákon Pécs városának és környékének közönsége, valamint az ősztes fiu- és leányiskolák növendékei és fehér ruhába öltözött leányok állottak sorfalat, harsány éljenzéssel fogadva a főhercegi családot, a merre a menet elhaladt. A főhercegi család a püspöki palotába hajtott, ahol *Zichy* püspök helyett *Siegfried* István választott püspök fogadta a főhercegi családot és vezette őket a részükre fentartott lakosztályba. *Frigyes* főherceg megérkezése után felülve ezredének egyenruháját, a *Frigyes*-laktanyába hajtott, ahol a tulajdonát képező gyalogezred felett csapatszemlélet tartott. A csapatszemle után a püspöki palotába hajtott vissza, ahol katonai, egyházi és polgári hatóságok, valamint egyesületek és testületek küldöttségeit fogadta. A küldöttségek tisztelegése délelőtt 11 órakor ért véget.

Megnyílik a kiállítás.

Két nap alatt csodát műveltek a kiállítás területén. Megcsinálták úgy, hogy ma megnyílhattak.

Az izlésesen és csinnal épített pavilonokat és kapukat nemzetiszínű zászlókkal díszítették és a kiállítás területén rövid idő alatt kereteket és pálmaligeteket varázsoltak.

A kiállítás területén egész délelőtt óriási néptömeg nyüzsgött, türelmetlenül várva az ünnepélyes megnyitást. A vendéglők, czukrászdák és pezsgős pavillonok már a megnyitás napján meg voltak telve emberekkel s általában olyan elevenség uralkodott, mintha a kiállítás két nap óta készen állt volna.

A megnyitási ünnepélyre összesereglett vidéki küldöttségek felvonulása délelőtt 10 órakor kezdődött. A képviselőház küldöttsége, melyet *Justh* Gyula elnök vezetett, a főhercegi sátonnál foglalt helyet. Háromnegyed 11 órakor érkezett meg a kiállítás területére *Kossuth* Ferencz, *Szterényi* József és *Balogh* Vilmos államtitkárok *Tormay* fogalmazó kíséretében. A közönség *Kossuth* Ferencz hosszsantartó, lelkes éljenzéssel fogadta. A miniszter a törvényhozás tagjaival és a kiállítás vezetőségével szívélyesen elbeszélgetett mindaddig, míg a főhercegi család megérkezett. Kivülük *Pejacsevich* horvát bán, *Nikolics* bánhelyettes *Lánczy* Leó főrendiházi tag, továbbá Baranya vármegye és a szomszédos vármegyék küldötteinnek, a kiállítóknak nagy csapata várakozott. A pécsi helyőrség tisztikara is teljes számban kivonult a főhercegi család fogadására. A sátor előtt diszmagyaros és frakkba öltözött előkelőségek, a szebbnél-szebb asszonyok és leányok gyönyörű látványosságul szolgáltak azoknak, akiknek alkalmuk volt ebben a színes képben gyönyörködniök. A diszszátort sűrűn lepte el a fotografusok ömege, akik számtalan felvételen örökítették meg a várakozás és megnyitás ünnepélyes aktusát.

A főhercegi pár — hosszú késés után tizenkét órakor érkezett meg a diszszátor elé, ahol viharos éljenzéssel fogadták. A fogadtatás a külön e célra emelt gyönyörű diszszátorban történt, amelynek tetején az aranyozott szent korona díszlett. Maga a diszszátor aranyrojtos, bordó bársonyból készült. Mikor a főhercegi család megérkezett, a dalárda a Himnuszt énekelte, amelyet a közönség kalaplevéve hallgatott végig. Ezután *Zsolnay* Miklós, a kiállítási bizottság elnöke azzal fordult *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszterhez, hogy kérje fel *Frigyes* főherceget, mint a kiállítás védnökét, annak megnyitására.

Kossuth beszéde.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter erre a következő beszédet intézte *Frigyes* főherceghez:

Fenséges uram és fenséges asszonyom!

A kormány nevében üdvözlöm fenségtéket ezen a földön, (Éljenzés.) amelyhez annyi történelmi emlék van csatolva. Szent István emelte fel e várost pogány romjaiból, itt temetkezett Péter király 1046-ban, itt koronázták meg másodszer Salamon királyt, itt alapította Nagy Lajos az első magyar egyetemet, amelyen 2000 hallgató volt és Mohácsnál a pécsi egyetem 300 hallgatója lelte halálát. Ez bizonyítja fenségték előtt azt az igazságot, hogy Pécsnek lakossága az édes haza iránt mindig teljesíteni tudta kötelességét, teljesítette a múltban fegyverrel kezében és teljesíti most azon a téren, amely a XX. század küzdelmeinek tere a közgazdasági versengés terén. (Élénk éljenzés és tetszés.) Ezen a téren előljárt Pécs városa; gyárai szaporodnak, gyarapszanak. Ezen a kiállításon mutatja be a közgazdasági verseny terén elért győzelmeinek eredményeit és hozta el lakossága egynehány babérlevelét azok közül, amelyeket magának megszerezni tudott. (Éljenzés.)

Fenséged is szíves volt uradalmaiból néhány babérlevelet ideküldeni, még pedig a legszebbeket, ezzel bebizonyította nemcsak érdeklődését a vidék iránt, hanem szeretetét is, mint magyar királyi herceg, az egész magyar haza iránt. (Élénk éljenzés.)

Arra kérem fenségtéket, legyenek kegyesek megnyitni ezt a kiállítást és elfogadni hódolatteljes köszönetét az egész közönségnek és a kormány-nak azért, hogy elvállalni kegyesek voltak a magyar apostoli király képviselőjét. (Élénk éljenzés.)

A beszédet lelkes éljenzés követte, mely után *Frigyes* főherceg a következő beszéd kíséretében nyitotta meg a kiállítást:

Frigyes főherceg válaszol.

Nagyméltóságú miniszter ur! Ó császári apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk és királyunk legmagasabb engedélyével elfogadván a pécsi országos gazdasági és ipari kiállítás fővéd-

nökségét, őszinte örömmel jöttünk el e kiállítás megnyitására, (Eljenzés.) Ez a kiállítás hivatva van tanúságot tenni nemcsak szeretett hazánk e nagy részének, hanem sok vonatkozásban egész hazánk mezőgazdasági és ipari haladásáról, valamint az összes fejlesztésre irányuló állami és társadalmi komoly törekvésekről. A mezőgazdaság és ipar egyesítése e kiállításon jelzi egyúttal azt a gazdasági irányt, amelyben az ország jövő anyagi megerősítése érdekében haladni kell. Istápolni kell a mezőgazdaságot és nagyobb irányban kell fejleszteni iparunkat. (Helyeslés.) Abban a meggyőződésben, hogy állam és társadalom a jövőben e két feladatot még fokozottabb mértékben fogja teljesíteni, a kiállítást ő császári és apostoli királyi legkegyelmesebb urunk engedelmével ezennel megnyitom.

A főherczegék cerclet tartanak.

A főherczegek szavait perczekig tartó lelkes eljenzés követte. A megnyitás után a főherczeg és főherczegnő cerclet tartott.

Izabella főherczegnő jött le először az emelvényről és egyenesen *Kossuth* Ferenczhez ment, akivel hosszasan beszélgetett. *Frigyes* főherczeg pedig *Justh* Gyula képviselőházi elnökkel kezdett társalogni. A főherczegi pár ezután *Szterényivel* majd *Pejacsewich* horvát bánnal, *Benyovszky* és *Erreth* főispánokkal beszélgetett. Később az összes képviselőket és notabilitásokat bemutatják a főherczegi párnak, közöttük *Lánczy* Leót és *Biedermann* bárót. A főherczegkisasszonyok is kijöttek a diszsártorból és az idősebbik egyenesen *Justh* Gyula felé tartott, akivel jó ideig fesztelenül elbeszélgetett. A főherczegi család egyes tagjai még sokáig elbeszélgettek a fogadásukra megjelent előkelőségekkel, azután a kiállítás megtekintésére indultak. *Kossuth* Ferencz a főherczegkisasszony kérésére a nagy meleg miatt a sátorban maradt.

Séta a kiállításon.

A főherczegi családot a kiállításon *Szterényi* államtitkár, *Benyovszky* és *Erreth* főispánok, továbbá *Zsolnay* Miklós kiállítási elnök kalauzolták. A kiállítási főtér álló első nagyszabású pavillon *Frigyes* főherczeg béli háza, amely *Izabella* főherczegasszony választotta tervek szerint épült és egyike a legsikerültebbeknek. A magyaróvári, végheisi és béli nagy uradalmaknak tanulságos kiállításait találjuk benne, de különösen a középső nagy termében felállított vadászati dioráma, melyet dr. *Lendl* Adolf készített, vonja magára a közönség figyelmét. Valóban sikerült művészi alkotás ez a dioráma és oly nagyméretű, hogy abban négy kitömött szarvas foglalhat helyet; kettő közülük küzdelemre készül és kiválóan szép. A szarvasok környezete természetű utánzásban a béli fűzes-erdőknek egyik jellemző részletét mutatja be, melyhez nagyméretű és mesterien festett háttérkép csatlakozik. Dr. *Lendl* vadászati diorámaira emlékezünk a párisi világkiállításból és a budapesti mezőgazdasági kiállításból, de mondhatjuk, hogy a pécsi még sikerültebb, mint azok voltak. Mindenképpen a kiállítás egyik legfényesebb részének itéli. A melléktermek berendezése szintén dícséretre érdemel. A ház előtt egy kis nádas is van, melyben eleven halakat mutatnak be a kopácsi halasgazdaságból.

A kiállítás bejáratával szemben gyönyörű park tűnik szembe, amelynek közepén egy szikladombon épült *Littke* L. csász. és kir. udv. pezsgőgyáros remek kiviteli pavillonja, amely a kiállítás egyik legszebb látványosságai közé tartozik. A parkban szökőkút van bevezetve. Maga a pavillon három úri kényelemmel berendezett tereméből áll. A pavillonban az ismert híres Casino extra Sec pezsgőt szervírozzák a látogatóknak. Ofenségeik a legmagasabb megelégedésüket fejezték ki a cég főnökeinek.

Frigyes főherczeg pavillonjától jobbra terül el *Brázay Kálmán* budapesti nagykereskedő cég remek stílusban épített pavillonja. A pavillon, melyet *Brázay* Zoltán tervezett, a kiállítás egyik legszebb látványosságai közé tartozik. Belül a kiállítás különböző csoportokra oszlik és minden csoport egy-egy külön látványosságot képez. A közepén hatalmas Böcklin-alak terjeszkedik, amely vállán óriás sósorszesz-üveget tart. A pavillon belseje köröskörül sziklaboltozatokkal van díszítve, ezeken moha között a cég elismert gyártmányai: sósorszesz, kalogén-fogpaszta, szappanok, kölni viz, stb. vannak kiállítva. Külön kiállítása van a *Brázay Kálmán* cég tulajdonát képező „Salus” székely gyógyviznek. Ezen ásványvíz palackozása csinos és izléses. A cég a kiállításon külön bemutatja a müncheni és berlini sósorszeszes gyárainak készítményeit. A főherczegi pavillonból *Frigyes* főherczeg nejevel egyenesen a *Brázay*-kiállításba ment, ahol *Brázay* Zoltán országgyűlési képviselő fogadta a

fenséges párt. A főherczegi vendégek ismételt adtak kifejezést tetszésüknek és szívesen fogadták az üdítésül felszolgált pezsgőt.

Iparcsarnok. Az iparcsarnok kiállítói között igen jelentékeny szerepet foglal el a *Magyar Stíriai Kötőgyár* tanulságos kiállítása. A céget Magyarországon *Vogel* József Lajos ur képviseli. A cég irodája Budapesten, Csengeri-utca 54. szám alatt van. A gyár pedig Dongó-utca 7 szám alatt. A kötőgépgyár a kiállításon tíz géppel szerepel, mely állandóan üzemben fog maradni, hogy a nagyközönség a gépek gyakorlati értékét megismerje. A főherczeg nagy elismerését fejezte ki *Vogel* előtt s külön megköszönte a szükséges felvilágosításokat.

Lukács Sándor budapesti előkelő cukrász kiállítása, amely az iparcsarnokban van elhelyezve, meglep minden látogatót izlésségével. Az üveg-szekrényben szebbnél-szebb csomagolásban különböző fajtájú bonbonok, cukorkák láthatók, melyek finomság és jóság tekintetében felülmúlják a hasonló külföldi gyártmányokat. Különösen szép és érdekes egy teljesen cukorból készült 4 lovas postakocsi, melyet egy lovasbetyár követ. Ez a munka a magyar cukrászmesterségnek egy remekműve.

Mestrts Jenő pécsi rézárú- és lakatosárúgyáros kiállítása szintén megemlítésre méltó és újabb erős bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy Pécsnek van ipara s vannak jeles iparosai. A kiállításon látunk egy remekművű kovácsolt vasból készült vaskaput. Az egész kézimunka. E kapu a fiúmei török konzul számára készült s egy régi kairói mosé után lett mintázva. Egy táblán a cég rézárú gyártmányai, ablak és ajtófelszerelések láthatók. **Mestrts** Jenő gyárában 160 munkás kap állandó kenyeret. A fenséges fővédnök legmagasabb elismerését fejezte ki.

Habits Antal hangszerkészítő-mester (Budapest, VII., Erzsébet-körút 42.) két remek kiállítási czimbalmot mutat be. Mindkét czimbalom teljesen saját gyártmánya és saját találmánya alapján készített. **Habits**, aki a pedálos czimbalomnak elismert első szakértője, különös nagy gondot fordított a kiállított czimbalmok kiállítására, amiért őt külön elismerés illeti. A kiállított czimbalmokat különösen ajánljuk a megtekintésre, mert nemcsak egy mesés hangszert, hanem a magyar ipar dícsőségét is feltaláljuk benne. A főherczeg megszólítással tüntette ki **Habits**ot.

Rieger Ottó cs. és kir. udvari orgona gyáros (Budapest, VII., Garay-utca 48.) két óriási orgonát állított ki s pedig az egyik, melyet *Tata* városa rendelt meg, az iparcsarnokban látható, a második amelyet Szatmár városa számára készült, az ünnepélyek csarnokában található. A gyár 1896-ban alakult és 1900-ban tetemes nagyobbitáson ment keresztül. Emeltesre méltó, hogy az orgonák minden egyes részét magyar munkás kéz magyar anyagból készítette. A két orgona a kiállítás egyik legszebb látványossága. A főherczeg a cég főnökének különös megelégedését fejezte ki.

Kindl Ferencz pécsi gyáros kiállítása bizonyítja, hogy a vidéki iparos is tud a főváros hasonló cégeivel versenyezni, ha kellő készütséggel és szorgalommal dolgozik. Az iparcsarnok látható tiszta kovácsolt vaskapuja kétszárnyu bejáratjal, amely ebből a gyárból került ki, közföltűnést kelt. A cég malomépítészeti osztálya a gépcsarnokban van elhelyezve, hol egy koptató-gépet, egy darutisztító gépet, egy hidmérleget és egy borsajtót mutatott be. Általános elismerés jutott osztályrészül e pécsi iparvállalatnak, melynek főnöke ifj. **Kindl** József.

Az iparcsarnok fénypontja **Weiss és Társa** (tulajdonos **Weinfeld Ede** Budapest IV., Semmelweis-utca 9.) gramofon-kiállítása. A cég e kiállítást a legnagyobb áldozatok árán létesítette. A gramofonok mind a magyar ipar dícsőségéi. Lemezek a világ minden részéből láthatók. Különös figyelmet érdemel a cég orchester-gramofonja, melyet mindenkinek ajánlunk megtekintésre. A cég 20 különböző gramofont állított ki, amelyek mindegyike külön-külön egy-egy remekmű. A fenségek különben a cégfőnöknek gratuláltak a remek kiállításért.

Balassa és Társa (Budapest, Andrásy-ut 50.) elsőrangú fodrászati berendezési vállalatának, valamint bajszkötő ipartelepének kiállítása, határozottan meglepetés. A cég egész fodrászüzletet mutat be, amely a legszebb látványosságok egyike. Ezen iparágat kizárólag e cég honosította meg Magyarországon és ma már igen sokat exportál a külföldre is. A céget maga a cég-főnök képviselte. Külön illatszert-kiállítást is mutat be, amely szintén kizárólagos gyártmánya.

Pruzsinszky Testvérek (Budapest, V., Katona József-utca 6.) kiállítása egyike a legérdekesebbeknek. A cég porcellán és üvegfestéssel és ezen áruk nagyban eladásával foglalkozik. A kiállításon a céget **Pruzsinszky** Alajos képviselte és ő adta meg a szükséges felvilágosításokat a főherczegi párnak. Nagy elismerést keltettek a cég magyar motívumú fayence-edényei, poharai és csuporjai. Fürdő-czikketeket, látképes díszedényeket, melyekre a cég különös figyelmet fordít s ilyen szép kivitelben kizárólag csak a cég készít. Megemlítésre méltók még a gyönyörű diszvázák és a remek kiállítású kulacsok is.

A külön önálló pavillonok közül a **Gépcsarnokban** bámulatot és elismerést keltett a *Magyar Benoid-gáz r.-t.* remek és praktikus kiállítása, amely a technika legújabb vívmányait tárta elénk. Láttuk a társaság saját gyártású Benoid-gáz-fejlesztő gépeit különböző nagyságban. A Benoid-gáz teljesen veszélytelen, robbanás kizárva, kezelése könnyű és kényelmes, fénye határozottan meglepő. A gyárat *Lészay* Ottó, a fiatal, tehetséges vezérigazgató képviselte. Ő fensége a legmagasabb elismerését fejezte ki a látottak felett.

Gergely és Társa olajgyár (Budapest, VI. ker. Bulcsu-utca 13) kiállítása, mely egy nagy üveg-szekrényt foglal el a gép-pavillonban, feltűnést keltett a szakértők előtt. Ott látjuk a cég összes gyártmányait: Gépolajat, parafint, lerezint, motorolajat és halzsírt. A céget a kiállításon **Gergely** Alfréd cégtárs képviselte.

A *Magyar Siemens-Schuckert* művek r. t. (Budapest-Pozsony) a gépcsarnokban mutatják be kiállításukat, a mely még ebben az óriási pavillonban is méltó föltűnést kelt, különös figyelmet érdemel az a benzín-motor, a mely egy bámulatosan fölépített egyenáramú dinamógépet hoz működésbe. A villam áram, a mely ezuton fejlődik, viszont egy asztali furógépet, különböző villamos főzőkészülékeket, valamint több mórtort táplál. Minden egyes gép valóságos remekmű, amely egy a szerkezet kiválósága, mint a külső csín tekintetében méltán fölveszi a versenyt a leghíresebb hasonló külföldi gyártmánnyal. **Stromsky** Sándor vezérigazgató személyes ellenőrzése mellett tervezték ezt a kiállítást, a mely mindenképpen alkalmas arra, hogy az elismert híri gyártelep dicsőségére szolgáljon.

A **borászati-pavillon** jobb oldalán van a báró **Inkey Pál** iharos-berényi szőlő- és pinczegazdaságának kiállítása. Ott látjuk a szőlőföldek egyes térképeit, egy igen szép présház modelljét, a báró szőlőgazdaságából való oltványtöskéket, bormintákat, különböző pince- és szőlőgazdasági eszközöket. A pinczegazdaság terméseiből ott találjuk somlyói és bakuti borfajtáit, saját főzőjében készült pálinkáit stb. Egyik érdekessége a kiállításnak egy csinosan készített hordó, melynek egy csapján kétféle bor folyik, fehér és piros. Báró **Inkey Pál** kiállítását **Ács** Dezső pinczester rendezte. A főherczeg és neje **Ács**ot megszólítással tüntette ki.

A **textil-pavillon** bejáratával szemben **Goldberger F. és Fiai R. T.** hatalmas méretű nagy objektuma tűnik fel. Ott látjuk a cég gyártmányait, melyek a világversenyben is nagy sikerrel állják meg helyüket. Az itt látható minták finomságukkal és izlésségükkel tűnnek ki. Különösen megemlítendő: az indigó-czikk, melyen a cég immár alapítása, vagyis 1787 óta nagy sikerrel gyárt, ugyszintén a török vörös czikk, melyben az egész monarchiában speciálitást, valamint batiztok és a gypjuczikket. A **Goldberger**-cép a Hazai Bank R. T. közreműködésével, mint ismeretes, 1905-ben részvénytársasággá alakult át, a reákövetkező évben pedig 4 millióról 5 millióra emelte fel alapitóját a célból, hogy 12 nyomó gépet 16-ra emelje és sima festőtelepet rendezzen be. A kiállításon a társaságot budai **Goldberger** Berthold elnök és dr. budai **Goldberger** Leó vezérigazgató képviselik, akiket a főherczegi párnak is bemutattak.

Fürst Jakob és fiai Budapest kartonnyomó és textilipar r. kiállításáról lehetetlen hosszabban meg nem emlékezni, egyrészt mert a cég óriási áldozatokat hozott, hogy izléses kiállítással szerepeljen Pécsen, másrészt maróthi **Fürst** László ugyanis, mint a Magyar Textiliparosok Egyesülete országos kiállítási bizottságának elnöke hervadhatatlan érdemeket szerzett a pécsi textil-kiállítás körül. Nagy anyagi áldozatok és felelősség árán kezdeményezte és rendezte e kiállítást. Áttérve ezen R. T. kiállítására, meg kell dicsérnünk az izléses sátor, mely előtt két óriási képen teszik szemléltetővé a gyártásnak különböző fázisait. A gyár eddig hét nyomó géppel rendelkezett, most tizzel dolgozik. Nagy átalakuláson ment át, a technika legújabb vívmányai lett felszerelve, kibővitve, úgy, hogy évi produkciójára ezentul 15,000,000 métert tesz ki. A céget maróthi **Fürst** László képviselte. A fenséges pár különös kitüntetéssel köszönte meg **Fürst**nek a felvilágosításokat.

Nagyon szép kiállítása van **Stern** József (Budapest, Kálvintér 1.) női fehérnemű cégnek. A cég egy teljes kelengyét mutat be 2900 korona értékben. A cég 1860-ban alapított és fehérnemű kelengyék előállításával foglalkozik. A kiállításon kizárólag magyar ipar termékekkel szerepel. A kiállítás különösen a főherczeg asszonynak tettett s a cég főnökének külön elismerését fejezte ki.

A **Textil-pavillon** egyik nagy részét foglalja el a *Magyar gypjuár, katonapóztó és takarógyár R. T.* (Zsolna) kiállítása. A gyár, amely 1800 munkást foglalkoztat állandóan, különösen a férfi és

női divatszöveteket, továbbá katonapoztóit a legdurvább minőségtől a legfinomabbig állította ki. A gyárat *Vogel* János technikai igazgató képviselte, ki az ily hasongyárat éveken át Angliában tanulmányozta s most igyekszik ezt a tudását a hazai ipar fellendülésének javára fordítani. A R. T. elnöke báró *Herzog* Péter, aki semmi áldozatot nem sajnált, hogy a gyárat a kiállításon minden tekintetben bemutassa.

A Sportpavillon. A pécsi országos kiállítás az első, a melynek vezetősége megértve, felfogva és méltányolva az embersportnak, közegészségi szempontból hasznos, nemzeti szempontból üdvös voltát, a magyar faj testi és evvel szellemi erejének fejlesztése érdekében missiót teljesítő szerepét, a pécsi országos kiállítás tartamára, annak területén belül nagyanyagi áldozatok árán, egy, a modern sportigénynek minden tekintetben megfelelő sport-telepet létesített.

Ezen sport-telepen fognak lefolyni a kiállítás alatt a Pécsi Athletikai Club által a sport minden ágában rendezendő versenyek, találkozni fog ott Magyarország egész sport közönsége. Ott lesz mindenki, ki vagy mint aktív versenyző, vagy a testnevelés szellemi fejlesztése terén súlylyal bír.

Kiegészíti a kiállítási sport-telepet és fokozza annak érdekességét *Kertész* K. Róbert műegyetemi tanársegéd által tervezett és felépített sportpavillon, melyben 60 négyszögletes területen a legrégebbi sportcég *Kertész* Tódor állítja ki mindazt, ami az ember-sport bármely ágának műveléséhez szükséges.

Ott találjuk az atlétikai sportok összes kellékeit képviselve és pedig — és ez a kiállító cég érdeme — nagyrészt mint a magyar ipar termékeit: a Magyar Athletikai Szövetség és Magyar Torna Szövetség által hitelesített diskók, gerely, ugrórúd rudugráshoz, sportöltözékek, futónadrág, tornaszerek; mind magyar gyártmány.

Külön sarokban a téli-sportok, skik, sport-szánok, korcsolyák vannak festői téli táj keretében kiállítva.

A legelterjedtebb angol sport-játék a lawn-tennis teljes kollekcióban szemlélhető. Ezen speciális angol sportágban is temérdek a magyar ipar által teremtett czikk, u. m. feszítő készülékek, oszlopok, közép és kerítő hálók, game jelző órák, tennis dresszek, sipkák stb.

A football, hajító lapda, croquet, polo, criquet, la crosse, hockey-sportok kedvelői is megtalálják a sport pavillonban eszközeiket.

A turista, a vadász, az amateur halász is megelégedve fogja szemlélni a gazdag tárlatot.

Elismerés illeti a kiállító *Kertész* Tódor céget, hogy így összefoglalva, harmonikus egységes képen mutatja be a pécsi országos kiállításon a magyar sport és egyúttal e terén a magyar ipar fejlettségét.

A főhercegi pár a látottak felett legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, majd a jelen volt közönség lelkes óvációja közben eltávozott a kiállítás területéről.

A főhercegi pár délben a püspöki palotában ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: *Kossuth* Ferencz, *Justh* Gyula, a megnyitáson megjelent főispánok és a kiállítás végrehajtó-bizottságának elnöke.

Délután a kiállításon.

Délután három órára volt kitűzve a főhercegi pár második látogatása, azonban a főhercegi pár, kíséretében *Szterényi* József és *Balogh* Vilmos államtitkárokkal, csak félöt órákor érkezett a kiállítás területére. Egyenesen a gépcsarnok elé hajtottak, végig mentek a hosszú gépcsarnokon, több kiállítót megszólításukkal tüntettek ki s tetszésüknek nem egyszer adtak kifejezést.

Majd az ünnepélyek csarnokába mentek s nagy érdeklődéssel szemlélték meg az *időszaki halkiállítást*, valamint a tógazdasági kiállítást is.

Ezután a *mezőgazdasági* pavillonba tértek be, majd a *higiéniai* és *textilipari* pavillont nézték meg. Innen a *háziipari csarnokba* mentek át s a főhercegi pár huzamosabb ideig gyönyörködött a szépen fejlődő magyar háziipar kiállított remek tárgyaiban. A háziipari kiállítás tudvaleg *Isabella* főhercegnő védnöksége alatt áll. A főhercegnő a háziipari kiállítás csarnokában *Szterényi*-vel és *Zsolnay*-val visszamaradt s az egyik paraszt-szalonná átalakított szobában megpihent. *Frigyes* főherceg *Stachfeld* felügyelő vezetése alatt tovább ment s az egyes csoportokat szemlélte végig, megnézte a madárházat, majd a nagy iparcsarnokban tett hosszabb látogatást. Itt egész este hét óráig időzött.

Eközben *Isabella* főhercegnő előtt a háziipari csarnokban az ormánysági leányok jelentek meg, akik ajándékokat nyújtottak át neki. *Zsigmond* Julia (nagyon szép parasztleány) volt a szónokuk, aki keresetlen szavak kíséretében két abroszt, hat szalvétát nyújtott át a főhercegnőnek. Az ormánysági leánydeputáció virágot hintett a főhercegnő lábai elé s azután sorra kezécsókoltak a fenséges asszonynak. Kedves, szép jelenet volt, melyet az odasereglett nagy közönség élénken megélt.

A főhercegnő ezután átment a főhercegi pavillonba, majd a *Litke*-féle pezsgőspavillonba tért be s itt várta meg *Frigyes* főherceget.

A főhercegek elutaznak.

A főhercegi pár két órákor hagyta el a kiállítás területét, melyen csak úgy nyüzsgő a kiállítást látogató közönség.

Frigyes főherceg este 7 órákor a püspöki rezidenciában ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, a megnyitáson jelenvolt főispánok és a kiállítás végrehajtó bizottságának elnöke. A főherceg családjával és kíséretével este fél kilenc órákor utazott el Pécsről udvari különvonaton. Üdvözlésére megjelentek a pályaudvaron a vármegyei és törvényhatósági bizottsági tagok gróf *Benyovszky* Móricz és *Erreth* János főispánok vezetésével, a pécsi helyőrség tisztikara, a város intelligenciája és ezekre menő közönség. A főhercegi család szívélyesen búcsút véve a megjelent előkelőségektől, a közönségnek szünni nem akaró lelkes éljenzése közben felszállott az udvari különvonatra, mely kevéssel azután kirobogott a pályaudvarról.

Este kilenc órákor a dom ősi tornyáról toronyzenét rendeztek, majd a vendégek a kivilágított kiállítási területet tekintették meg, a lövésny-terén rendezett fényes tűzijátékban gyönyörködve. Ugyancsak az est folyamán nyitották meg ünnepélyesen a nyári szinkört, amelyen a vendégek közül igen sokan vettek részt.

A miniszterek távozása.

Estefelé *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, gróf *Benyovszky* Móricz főispánnal kikocsizott a kiállításba és az egyes pavillonokat megtekintette. Gyöngékedése miatt azonban nem tekinthette meg részletesen a kiállítást s ezért, a következő levéllel mentette ki magát, melyet *Zsolnay* Miklóshoz, mint a kiállítás elnökéhez intézett:

Igen tisztelt Elnök Ur! Kérem, legyen szives a főbb kiállító urakkal tudatni sajnálatomat afelett, hogy nem voltam képes a kiállítást részletesen megtekinteni. Magától értetődik, hogy ez távollóról sem az érdeklődés hiánya részéről, hanem egészségi állapotomnak sajnos következménye, minthogy ismét nagyfokú izületi csúsz bajom lehetetlenné teszi azt, hogy hosszabb ideig álljak vagy járjak. Ha egészségi állapotom a nyár folyamán javulna, nem fogom elmulasztani azt, hogy az érdekes kiállítás megtekintése végett Pécsre jöjyek.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Justh* Gyula a képviselőház elnöke, *Szterényi* József államtitkár és a képviselők nagyrésze este fél tíz órákor a pályaudvarra hajtottak, amelyet akkor már igen nagy közönség lepelt el, folytonos és lelkes óvációban részesítve *Kossuth* Ferencz kereskedelmi minisztert. A miniszter üdvözlésére a pályaudvaron gr. *Benyovszky* Móricz és *Erreth* János főispánokkal élén megjelent a vármegye és a város egész előkelősége, valamint a kiállítás végrehajtó bizottsága. A miniszternek ismételt hálás köszönetet mondtak, hogy a kiállítás megnyitásának fényét személyes megjelenésével emelte. *Kossuth* Ferencz újól megköszönve a szives fodadtatást a közönség lelkes éljenzése között szalonkocsijába szállt. *Justh* Gyulát, a képviselőház elnökét, *Szterényi* József államtitkárt, valamint a képviselőket is lelkes óvációban részesítették. Pontban fél tíz órákor indult el a különvonat a közönség zajos éljenzése között s reggel érkezik meg a fővárosba.

Az osztrák választások.

— Saját tudósítónktól —

Bécs, május 15.

A választásokról érkezett későbbi jelentések igazolták azokat az impressziókat, amelyek az első jelentések nyomán támadtak. Immár bizonyos s a tényen a pótválasztások sem fognak lényegesen változtatni, hogy a szocziáldemokrata párt az új Reichsrath legnagyobb párta lesz. A polgári pártok az egész országban váratlanul nagy vereséget szenvedtek. A túlzó nacionalista pártok teljesen összemorzsolódtak, vezetőik kihullottak.

A választási izgalmak után most már azok a kombinációk lépnek előtérbe, amelyek a választás váratlan kimenetelének a konzekvenciáira vonatkoznak. Kétséges, hogy vajjon Beck miniszterelnök a változott viszonyok között képes lesz-e megtartani a vezetést? Ma már kihallgatáson volt a királynál. Valószínű, hogy ezen a kihallgatáson máris szóba jöttek a várható nehézségek, amelyek nem lehetetlen, hogy lemondásra is kényszerítik az osztrák miniszterelnököt.

Marchett közoktatásügyi miniszter, aki tegnap Badenben megbukott, ma benyújtotta lemondását. *Derschatta* vasuti miniszter, aki pótválasztásra kerül, szintén arra készül, hogy ha megbukik, hasonlóképpen levonja a konzekvenciát.

Marchett lemondását azonban nem fogadta el a király. Valószínű, hogy nem fogadná el *Derschattát* sem.

Ezért beavatott körökben azt hiszik, hogy egyelőre nem lesz nagyobb változás s hogy a kormány átalakítására csak ősszel kerül sor.

Az új Reichsrath június 12-én ül össze először.

Részletes tudósításunk a következő:

A konzekvenciák levonása.

A tegnapi képviselőválasztás eredménye, mint előre látható volt, amennyiben a kormány tagjaira vonatkozik, *nem maradt befolyás nélkül* a kormány összeállítására.

Marchett közoktatásügyi miniszter, aki tegnap Badenben megbukott, már levonta vereségének következményeit s *ma átnyújtotta lemondását báró Beck miniszterelnöknek*.

Marchett ma délután egy órákor kihallgatáson volt a királynál, akit személyesen is megkért, hogy állásától *mentse föl*, rámutatva arra, hogy a választók szavazata nem engedi meg, hogy tovább is megmaradjon hivatalában.

Marchett miniszter lemondását a király *nem fogadta el*. A minisztert meghívják az urakházába, hogy tagja lehessen a törvényhozásnak s a kormányban is megtarthassa a helyét.

Mindamellett valószínű, hogy a közoktatásügyi miniszter visszalépése már a legközelebbi napokban, mindenesetre még az új képviselőház összeülése előtt, *tehát június 18-ika előtt el fog következni*.

Nem lehetetlen, hogy a kormánynak *más tagjai is kénytelenek lesznek Marchett példáját követni*. Ebben az esetben a megüresedő tárczákat *ideiglenesen hivatalnokokkal fogják betölteni* s a minisztérium parlamenti rekonstrukciója csak később, az új képviselőház összeülése után fog megtörténni.

A jövendő parlament körvonalait már erősen disputálják. Az bizonyosnak látszik, hogy Beck báró miniszterelnök *nem lesz képes a vezetést megtartani*.

Ma másfél órai kihallgatáson volt a királynál. Magáról a kihallgatásról semmi sem hallatszik s nem látszik valószínűnek, hogy ezen a kihallgatáson a miniszterelnök saját helyzetéről lett volna szó, de az bizonyos, hogy a királyt már figyelmeztette azokra a nehézségekre, amelyek a tegnapi választás következtében a *minisztérium elé gördül-*

nek s azt hiszik, hogy már a legközelebbi időben a saját sorsáról is előadást fog tartani a királynak. Ebben az esetben *Auersperg* Károly herceg, akit *Gottscheben* választottak meg, fogja az új miniszterium alakítását elvállalni. *Auersperg* herceg német haladó-pártinak mondja magát, de agrárius létére és mint leghevesebb ellenzője a szocialisták által propagált házassági reformnak, nagyon közel áll a konzervatív és a legkonzervatívabb pártokhoz.

Azt hiszik, hogy *Auersperg* herceg nem fog vonakodni még oly miniszteriumnak is élére állni, amelyben *Gessmann* a közoktatásügyi miniszter. A miniszterek ma összejöttek a miniszterelnökség palotájában. Azt lehet mondani, hogy *valamennyien konsternálva voltak*.

Ha *Derschatta* vasúti miniszter is kibukik a pótválasztáson, ami nem valószínű, akkor ő is le fog mondani.

A kabinet német tagjai azon vannak, hogy a nagy német pártok egyesüljenek a pótválasztásokra. Ha ez nem sikerül, akkor *Marchett* példáját követve, *Derschatta*, *Bienerth* és *Prade* is kiválnak a kormányból. Az új *Reichsrath* első munkája a pártok szétforgácsolódása következtében nem a felirati javaslat lesz, hanem egy hathavi költségvetési provizórium s annak megszavazása után következnek a delegáció tagjainak megválasztása.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a kormány újalakulására csak ősszel fog sor kerülni.

Az új *Reichsrath* június 12-én fog összeülni. Június 7-én lesznek az utolsó választások Galiciában.

A kormány egyik tagja a *Zeit* egy munkatársa előtt nyilatkozott arról a hatásról, amelyet az eddigi választások eredménye a kabinetre gyakorolt. Azt mondta az illető miniszter, hogy bármily különösen hangzik is, a választások lefolyása nagyjából nem lepte meg a kormányt annyira, mint ahogy a közvélemény hinné. Elejétől fogva tisztában volt azzal, hogy különösen a szocialdemokraták az első rohamra a mandátumok nagy számát el fogják hódítani. A kormány mindenesére felette sajnálja a mérsékelt polgári pártok háttérbeszorulását, de azzal kecsgeti magát, hogy ennek a választásnak tanulságai nem fognak kárba veszni. A polgári választóközönség most tapasztalatból megismerte a szervezkedés fogyatékosait és bizonyára meg fogja tenni az alkalmas intézkedéseket, hogy egy következő választáson kedvezőbb eredményt érjen el. Egy nyereség így is van: a radikális nemzetiségi elemeknek szinte teljes elenyészése. A pótválasztások a kormány véleménye szerint nem igen fognak lényeges változást hozni s bizonyos, hogy a keresztény szocialisták és a szocialdemokraták fogják alkotni a két legnagyobb pártot; egy-két szavazattal több vagy kevesebb nem számít.

A szocialdemokrata párt előrenyomult.

Az eddig beérkezett választmányi eredményekből az látszik, hogy a szocialisták óriás győzelmet arattak Csehországban nemcsak a németeken, hanem az új-cseheken is. Csehországban eddig a német néppártnak egyetlen tagját, de a német haladó-pártnak még csak egy tagját sem választották meg s csak nagyon kevés német agrárius tudott győzni.

A tegnapi eldöntött mandátumok tulnyomó részét a német szocialisták hódították meg. Ugyanezt az arányt látjuk a cseh kerületekben is, a hol az új-csehek kénytelenek lesznek a szűkebb választáson minden erejüket megfeszíteni, hogy az eddig birt mandátumoknak legalább egy csekély töredékét megmentsék.

Minthogy *Pacák*, akit egy helyen megválasztottak és *Forst*, akit két helyen kerül szűkebb választásba s akit minden valószínűség szerint legalább egy helyen meg is fognak választani, a jövő parlamentben párt nélküli vezérek lesznek, már most számolnak azzal, hogy ez a két miniszter meg fog válni hivatalától.

A csehországi német nemzeti szocialisták is, akik közül eddig csak *Fresl* választották meg, eddig parlamenti képviselő nélkül állnak

A keresztény-szocialista párt megrendült.

Érdekes, hogy a tegnapi választás után miként alakult a keresztény-szocialista párt helyzete.

A párt Bécsben kénytelen volt négy kerületet a szocialistáknak átengedni s hat kerületben pótválasztás lesz, amelyek egy részében kedvező, más részében kedvezőtlen a kilátásuk.

Minthogy az alsó-ausztriai vidéki kerületekben s több csehországi kerületben több mandátumot elhódítottak, s minthogy az alpesi tartományokban a klerikálisok, akik most szintén keresztény-szocialistáknak nevezik magukat, hozzájuk csatlakoztak, ennél fogva mégis legalább *helvénen lesznek az új képviselőházban*. Ugy áll tehát a dolog, hogy uralmuk magában véve erősen megrendült ugyan, a mellett azonban mégis nagy szerepet fognak játszani a parlamentben, sőt hire jár, hogy egyik vezérük, *Gessmann*, aki sokat fáradozott, hogy a párt jelöltjeit a vidéken diadalra juttassa, *Marchett* helyébe közoktatásügyi miniszter lesz.

A N. W. T. egy munkatársának ma alkalma volt *Luegerrel* beszélni a választások eredményéről. A polgármester azt mondotta, hogy a siker, a melyet pártja elért, kielégíti, annál is inkább, mert a pótválasztások még nem egy mandátumot fognak nekik juttatni. De nevétség volna a szocialdemokraták igen nagy győzelmét letagadni vagy észre nem venni. Tagadhatatlan, hogy ennek a pártnak döntő befolyása lesz az osztrák viszonyok alakulására és Ausztria sorsára.

Nyíltan bevallja, hogy tulbecsülte a polgári pártok erejét; arra nem volt elkészülve, hogy a polgári pártok ennyire szétmorzsolódhassanak. Bizik benne, hogy a polgári pártok és különösen a németek most már összefognak, mert különben könnyen végleg elpusztulnak.

A hírlapírónak arra a kérdésére, vajjon a keresztény szocialista-pártból be fog-e valaki lépni a kabinetbe, *Lueger* így felelt:

— Amíg nekem szavam van, azt kívánom, hogy pártom független legyen s mihelyt miniszterek kerülnek ki soraiból, akkor már nem független. *Lueger* egyébként sejtette, hogy ő a *Rathauskerület* mandátumát fogja megtartani.

A német néppárt megsemmisült.

A mi a néppártot illeti, ennek a helyzete *valóságilag kétségbeesítő*. Ez a párt mintha eltűnt volna a föld színéről.

Derschatta maga, a ki annyi évig állott ennek a pártnak az élén, szűkebb választásba kerül s csak a szocialisták kegyelmének köszönheti, ha megválasztják.

De nemcsak a német pártvezérek maradtak párt nélkül, a cseh pártvezérek is hadvezérek lettek hadsereg nélkül.

Szinte csodálatos, hogy Stájerországban, Felső-Ausztriában, Salzburgban és más kerületekben, ahol a német néppárt szinte legyőzhetetlennek látszott, ez a párt jóformán nem létezik többé. Az előbbi képviselőházban negyvenötön voltak s nagy szerencséről beszélhetnek, ha az új képviselőházban felviszik tíz mandátumra. Meg kell jegyezni, hogy *Derschatta* volt az az ember, aki a németek soraiban legelőször hangoztatta és hirdette a Magyarország ellen való gyűlöletet.

Összesen száznegyven pótválasztás lesz, a melyek egy részében bizonyára a szocialisták fognak győzni.

Hekatomba a vezérkar között.

Az osztrák népiélet egyik karakterisztikuma az, hogy mindazok, akiknek a régi képviselőházban rangjuk és nevük volt, *majdnem egytől-egyet eltűnnek*. Jóformán egyetlen pártvezér sem tudott már a főválasztáson többséghez jutni. Sokan közülük már tegnapi véglegesen elbuktak, közöttük különösen azok, akik a választóreformért való küzdelemben a harczosok legelső sorában álltak, így *Bylandt-Rheidl* volt belügyminiszter és *Löcher*, a választóreformról szóló törvényjavaslat előadója. Hogy a tegnapi eredmény milyen befolyást fog gyakorolni a kormányra, azt ez idő szerint még nem tudják, csak az bizonyos, hogy több miniszter az alkotmányos fölfogásnak hódolva, ki fog lépni a kabinetből.

Érdekes még az a jelenség is, hogy amíg Csehországban *Pacákot* és *Forstot*, *Kramarzt* és

Heroldot és még számos mást a szocialisták óriási megszapordása hozta szűkebb választásba, addig Stájerországban, Salzburgban és egyebütt a német néppárt vezéreit, *Derschattát*, *Löchert* és másokat, akik oly buzgón szállottak síkra a választóreformért, nem a szocialisták, hanem a német választók hozták szűkebb választásba, amiből az következik, hogy mindenütt maguk a németek ültek törvényt pártvezéreiken, akiknek ambíciója állandó kisebbségbe vetette őket.

A pótválasztások.

A 23-ikán tartandó pótválasztásokra az egyes pártok már most kiadták a jelszót. A radikális-, a haladó- és a realista-pártok az agráriusokkal szemben a szocialdemokrata jelöltek tartoznak támogatni és ilyen esetben az ifjú-csehek is a szocialdemokratákkal tartoznak szavazni. Azon kerületekben, ahol az ifjú-csehek mérkőznek a cseh nacionalistákkal, a szocialdemokraták az ifjú-csehekre adják szavazataikat.

Ily módon *Fort* kereskedelmi miniszter és *Herold* megválasztása *Klofac*, illetőleg *Slama* ellen biztosítva van.

Prága ó-városi kerületében a németek a pótválasztáson *Hoäser* szocialdemokratát fogják támogatni.

A cseh pártok vezetői *Jaromirban* gróf *Sternberg* ellen *Zych* szocialdemokrata jelöltségét fogják támogatni a pótválasztáson

Eredmények.

Csehország. A 75 választókerületben lefolyt választásról eddig 59 eredmény ismeretes. Megválasztottak 4 ifjú-csehet, 4 agráriust, 17 szocialdemokratát, 9 ó-csehet, egy nemzeti szocialistát, 42 pótválasztás szükséges, még pedig 32 szocialdemokrata, 14 agrárius, 6 kat. agrárius, 9 nemzeti szocialista, 11 ifjú-cseh, 3 cseh közjogi párti és egy pártönkivüli, egy klerikális, egy ó-cseh, egy realista, 2 radikális haladó-párti és egy német haladó-párti. Hat választásról még nem érkezett eredmény.

A 28. kerületben pótválasztás *Pavel* szocialdemokrata és *dr. Forscht* kereskedelemügyi miniszter között, a 121. kerületben pótválasztás *Kolowrat* gróf német agrárius és *Walters* keresztény-szocialista között, a 31. kerületben pótválasztás *Sassek* szocialdemokrata és *Hubka* nemzeti szocialista között. A 70. kerületben megválasztották *Kemes* szocialdemokratát, a 67-ben pótválasztás *Rataj* agrárius és *Kara* szocialdemokrata közt.

A 21. kerületben szűkebb választás lett *Zdrahal* (nemzeti szocialista) és *Celakowski* (ifjú-cseh) között. A 38. választókerületben pótválasztás *Dulich* (agrárius) és *Kroma* (szocialdemokrata) között, a 47. kerületben pótválasztás *Spitzer* (szocialdemokrata) és *Spacek* (agrárius) között.

Az 55 német választókerület 54 eredménye ismeretes. Megválasztottak 12 szocialdemokratát, hat agráriust, 3 alldeutscht, 1 néppártit, 1 szabad alldeutsch agráriust, 31 helyen pótválasztás szükséges, a melyek 23 szocialdemokrata, 12 szabad alldeutsch, 8 német haladó-párti, 6 agrárius, 5 keresztény-szocialista, 4 alldeutsch, 2 német néppárti, 1 szabad szocialista és 1 szabad alldeutsch agrárius jelölt között fognak lefolyni. Egy választás eredménye hiányzik.

Görcz és Gradiska. A hat kerületben megválasztottak 2 olasz konzervatív, egy olasz liberális, egy szláv liberális és egy szláv klerikális jelöltet, egy pótválasztás lesz.

Istria. Megválasztottak 3 szláv nemzetipártit. Három helyen pótválasztás lesz a három olasz szabadelvű és két szláv nemzeti, illetőleg az egy keresztény-szocialista jelölt között.

Krajna. Megválasztottak 10 szláv néppártit és 1 német haladó-pártit. (*Auersperg* Károly herceget *Gottscheben*.) Pótválasztásra kerül a sor *Hribar* laibachi polgármester (nemzeti haladó-párti) és *Gregar* (szláv néppárti) között.

Bukovina. A 14 kerületben megválasztottak: 5 ifjú ruthént, 1 szabadelvűt, 1 konzervatív rutént, 1 német haladó-pártit, 1 pártönkivüli és 1 román demokratát. Négy pótválasztás szükséges.

Morvaország. A 19 morva választókerület közül 5 német haladó-párti, 2 német néppárti, 2 szocial-

demokrata jelöltet választott. 10 pótválasztás szükséges, amelyek 2 szociáldemokrata, 3 német haladóparti, 3 keresztény szocialista, 3 német néppárti, 2 allddeutsch, 1 német agrárius és 1 önálló jelölt között fognak lefolyni. — A 30 cseh választókerületben megválasztottak 4 kompromisszum jelöltet, 3 szociáldemokratát és 2 ó-csehet. 20 pótválasztás szükséges 14 szociáldemokrata, 11 kompromisszum jelölt, 6 új-cseh, 4 agrárius, 2 ó-cseh, 1 iparpárti, 1 realista és 1 önálló jelölt.

Vorarlberg. A négy választókerület mindenikében keresztényszocialista jelöltet választottak.

Stájerország. A megválasztott képviselők közül 4 szociáldemokrata, kik közül Reselt két helyen választották meg. 8 katolikus centrumparti, 2 keresztény szocialista, 1 német radikális, 6 szlovén. Pótválasztás lesz 4 német néppárti és keresztény szocialista között, 1 allddeutsch és keresztényszocialista között, 1 keresztényszocialista és szociáldemokrata között, 1 német agrárius és katolikus centrumparti között, 1 szlovén haladóparti és szlovén klerikális között.

Német-Tirol. A megválasztott képviselők közül 10 keresztény szocialista, 3 a katolikus centrum és a keresztény szocialisták kompromisszumos jelöltje; pótválasztás lesz 1 német néppárti (Erler) és 1 szociáldemokrata között, 1 keresztény szocialista és 1 szociáldemokrata között, Perathoner német néppárti és a keresztény szocialisták és a konzervatívok kompromisszumos jelöltje között.

Olasz-Tirol. 7 olasz konzervatív választottak meg. Pótválasztás lesz Malfatti olasz liberális és Zanon olasz konzervatív között, Avanti olasz szocialista és Conci olasz konzervatív között.

Tirol. A 11. sz. választókerületben megválasztottak Unterkirchner keresztényszocialistát, a 15-ben Kienz keresztényszocialistát, a 8-ban Stumpf keresztényszocialistát.

Istria. A 4. választókerületben megválasztottak Mandic szláv nemzetiségűt, a 6-ban Spincic horvátot.

Galiczia. Az 56. kerületben megválasztották dr. Trylovski radikális ruthént és pótválasztás lesz Wojnarowski ukránpárti és Dudykievic ruthént között.

Horvaország. A 4. cseh választókerületben pótválasztás lesz Masaryk cseh haladóparti és Powondra ipari párti között, a 12. német választókerületben megválasztották Luksch német néppártit, a 27. cseh választókerületben pótválasztás lesz Jilek keresztény szocialista és Stanek agrárius között.

Sziléziában 128,993 választó közül 127,096 adott le érvényes szavazatot. Ezekből 55,243 a szociáldemokratákra, 37,281 a német polgárokra, 23,066 lengyelekre és 10,441 csehekre esett. A német polgárok közül 24,298 német szabadelvűekre és 12,983 keresztény-szocialistákra esik. Szétforgácsolódott 1065 szavazat.

A végeredmény.

Galiczia kivételével immár az összes tartományok választási eredményei ismeretesek. Eszerint megválasztottak 231 képviselőt, 168 kerületben pótválasztás lesz. Dalmáciában még csak négy mandátum sorsa dől el. Galiczia kivételével a többi tartományokban tegnap az összes választások megtörténtek.

A képviselők pártállásuk szerint a következőképpen oszlanak meg:

német haladóparti 7,
német néppárti 5,
keresztény-szocialista 39,
szociáldemokrata 57,
katolikus centrum 28,
új-cseh 4,
ó-cseh 2,
cseh nemzeti szocialista
cseh agrárius 6,
cseh klerikális 4,
német agrárius 9,
szabad allddeutsch 3,
ruthén 6,
román 2,
olasz 10.

szlovén néppárti 19,
szlovén liberális 4,
horvát 1,
pártunkivüli 1,
szabadelvű 1,
lengyel klerikális 1,
német klerikális 1.

A Bécsben tegnap megejtett választásokon szabadelvűek 31.645, a szociáldemokraták 124.355, a keresztényszocialisták 184.762 szavazatot kaptak.

A sajtóankét.

Budapest, május 15.

A sajtótörvény revíziójára összehívott szaktanácskozmány ma tartotta ötödik ülését az országház delegációs termében. Az ülésen ismét Günther Antal igazságügyminiszter elnököt s kívül jelen voltak Meskó László, Imling Konrád és Töry Gusztáv államtitkárok is. A mai értekezleten véget ért az általános vita és áttértek a részletkérdésekre.

Günther Antal igazságügyminiszter délután öt órakor a folytatódó ülést megnyitja.

Szivák Imre: A tanácskozás mai stádiumában már új eszméket nehéz felhozni, ezért felszólalása során általános szempontokból bár, de inkább részletkérdésekre terjeszkedik ki. A kauzión előrelépésének kérdése szerint a szoros összeköttetésben van a felelősség rendszerével. Amíg a mai kollektív felelősség fennáll, addig nem annyira a sajtó politikai vétségeire, mint inkább a magánbecsületet érintő sajtóvétségekre való tekintettel a kauziót, mint ennek kártérítési fedezetét előrelőni nem óhajtja. Ha kimondanák a kiadónak és nyomdásznak nem személyi, hanem anyagi együttes felelősségét, akkor szülő szerint magától megszűnnék a strómannrendszer. Ami a szemérem elleni vétségeket illeti, ha ezeknek bármilyen módon útját nem álljuk, a közérkölcsek teljes elvadásása fog beállni. Vallja, hogy az előzetes lefoglalásnak, valamint bármely alakban jelentkező cenzurának a sajtó terén helye nincs, hogy sajtódeliktum csak ott van, ahol a terjesztés már megkezdődött. A preventív eljárás eltörlésének ellenértékéért ajánlja a felelősségnek kiterjesztését a tettesekre és a felbujtókra is. — Az eljárásnak az anketén annyiszor emlegetett szinte statáriális gyorsítását a maga részéről is szükségesnek tartja. Tüzessék ki a bizonyítékok előterjesztésére egy lehetőleg rövid tartamu határidő, mert hiszen, aki jóhiszeműleg és tiszta lelkiismerettel támad, annak már kezében kell, hogy legyenek a támadásának alapjait képező bizonyítékok. Ellenkező esetben alap nélkül rágalmoz, megérdemli tehát, hogy a deliktumot a büntetés szigorja nyomban kövesse. Ragaszkodik az erkölcsi kártérítés kodifikálásához, valamint a helyreigazítás kényszeréhez is.

Günther Antal igazságügyminiszter csak egyre akar reflektálni, arra t. i., ami a statáriális eljárásról mondatott, bár meg van győződve, hogy az előtte szóló másképp érlette ezt a szót. A statáriális eljárásnak nem tulajdonképpen a gyorsaság az emiatt jellemvonása, hanem az, hogy az általában érvényes per jog keretén kívül helyezi az ügyet; a bizonyítást abban a terjedelemben, melyben a rendes per jog mozog, nem engedi meg, a jogorvoslatot pedig teljesen kizárja. A sajtóeljárásban mindezeknek a garanciáknak létezőnek kell s csak az eljárás gyorsításáról lehet szó. Ily gyorsaságot honosított meg a francia sajtójogi törvényhozás, midőn pl. az állítás valódiságának bizonyítására nézve megköveteli, hogy aki becsületbe vágó állításokat tesz közzé, öt nap alatt terjeszse elő bizonyítékait és jelentse be tanult jogfosztás terhe alatt. (Helyeslés.) Ez az öt napi határidő nem statáriális határidő (Ugy van!) de az eljárásnak oly gyorsítása, melyet a megtámadott egyéni becsület feltétlenül megkövetel. (Élénk helyeslés.)

Szabados Sándor: A mai időpontot egyáltalában nem tartja alkalmasnak a sajtó reformálására, mert a mai parlamentben szinte antiszarnalisztikus hangulat uralkodik és nincsen bizalma ahhoz, amit ez a parlament mai összetétele alapján nyújtaná a kérdés megoldására csak a jövő, az általános útköves választójog parlamentjét tartja hivatottnak. Ballagi Garaminak azt a felfogást imputálta, hogy abszolút jogot, abszolút törvényt akar. Ez csak félreértésen alapulhat, mert a szociális felfogás az abszolút, örökélt jogrendszert tagadja, és ezzel ellentétben azt vallja, hogy az a termelési renddel változik s e változást követnie kell mindannak, ami rajta felépül, tehát a jognak és erkölcsnek is. Nem szabad tehát azoknak utjába akadályokat gördíteni, akik a jogrendszer relatív voltát megállapítják és világfelfogásuknak megfelelően akarják helyettesíteni. Tarnai felfogásával szemben azt fejtegeti, hogy

igaz ugyan, hogy egy alkotmánytipró hatalom sem fog visszariadni a sajtóprivilegiumok megsemmisítésétől sem, de nagy különbség van a között, hogy a tételes törvények keretében követték-e ez el, vagy pedig az alkotmány ledöntésével államcsíny útján. Mihelyt áttörjük a lefoglalhatatlanság elvét, a legalizált államcsínynek szolgáltatjuk ki a sajtót. Furcsának tartja, hogy itten most annyi szó esik a becsületestértő vétségekről, mikor odaát a parlamentben törvénybeigátják a földesur becsületestérti privilegiumát.

Günther Antal igazságügyminiszter: Semmi esetre sem engedhetem meg, hogy a parlament tárgyalása alatt levő egyik törvényjavaslatról itt, magában a parlament házában bármiféle reflexzió történjen. (Helyeslés.)

Szabados Sándor: A sajtó hangja érdekesebb volt azelőtt, mint ma, még sem követelte senki a sajtó megrendszabályozását. Szerinte nem is ez a hang hívta ki a sajtóellenes hangulatot, hanem azok az új eszmék, amelyen a szociáldemokrácia égisze alatt érvényesülésre törek.

Günther Antal igazságügyminiszter: Az általános vitát berekesztem. (Eljenzés.) Áttérünk az egyes kérdésekre, melyek közül az első úgy szól, hogy a sajtórendszeti szabályoknak milyen arányu módosítása lenne szükséges a sajtótermékek hatályos ellenőrzése és a sajtójogi felelősség érvényesítésének biztosítása végett.

Kégl Imre szükségesnek tartaná, hogy az időszaki lapok és röpiratok megjelenésük a után közigazgatási hatóságoknak is megküldessenek, nemcsak az ügyességnek. A kolportázt törvény útján kívánja szabályozni, de az engedélyezést teljesen mellőzhetőnek nem tartja, mert ez csak a ponyvairodalomnak és az erkölcstelen nyomtatványoknak volna hasznukra. Különösen kizárná az elárulástól az iskolaköteles gyermekeket. A felelős szerkesztőtől nagykorúságot, legalább politikai lapoknak magyar állampolgárságot követel, megkívánja továbbá, hogy politikai jogainak teljes élvezetében legyen. A hírlapbiztosítékot hatásos eszköznek tartja könnyelmű hírlapalapítás megakadályozására, míg komoly vállalatnál számbavehető akadályt amugy sem képez. A kauzió elejtése esetén kívánatos a vagyoni felelősségnek a kiadótulajdonosra való áthárítása.

Zilahy Simon: Törvénybe kell ígatni azt, hogy sajtótermékeket előzetesen lefoglalni nem lehet, mert ez az alapja a 48-as sajtótörvénynek. Ha a postának kizárólagos privilégiumot ad a törvény a szállításra, akkor ki kell mondani, hogy a postának kötelessége is minden sajtóterméket elszállítani.

Günther Antal igazságügyminiszter: Természetesen.

Zilahy Simon: Köteles példányok beszolgáltatásáról bőven van gondoskodva a mostani törvényben; az időpont bármilyen meghatározása ellen nem tesz kifogást, feltéve, hogy az ügyész előzetes cenzurája kizáratik. A kolportázs teljes szabadságát törvénybe kell ígatni, mert nem lehet egyes emberek szeszélyétől függővé tenni, hogy hol, mikor és mit szabad kolportálni. (Helyeslés.) Hivatkozik arra, hogy Debreczen város polgármestere egy kolportázt azzal a megokolással tiltotta el, hogy Debreczen város nyugalma és békéje sokkal inkább van biztosítva az utcai elárulással nélkül. (Derűtség.) A felelős szerkesztőtől okvetlenül megköveteli a magyar állampolgárságot, nagykorúságot, előéletének tisztaságát, valamint azt is, hogy ott lakjék, ahol az illető terméket szerkeszti; képzettség előírását azonban feleslegesnek tartja. Nincs kifogása az ellen, hogy büntetessék a kiadó, aki olyan egyént jelöl meg szerkesztőnek, aki a szerkesztéssel tényleg nem foglalkozik. Az ország nyomdászságának régi óhajaként kéri, habár nem is tartozik a via keretébe, hogy a nyomdai ipar üzése képesítéshez köttessék.

Günther Antal igazságügyminiszter: Nem az én reszortomba tartozik ugyan, de a kérést tudomásul veszem.

Zilahy Simon: Teljesen független a sajtószabadság kérdésétől a kauzió kérdése. A kauzió nem ellenkezik az irás szabadságával.

Sümegi Vilmos: A felelős szerkesztő legyen magyar állampolgár, diffamáló bűncselekmény miatt elítélve ne legyen. A kauziót a sajtószabadság elvével ellentétben állónak tartja, mert magasabb mértékkel méri az újságitást és nem tekinti kizárólag vállalkozásnak; a könnyelmű vállalkozás megakadályozására pedig amugy sem képes a kauzió. A kolportázs szabadsága törvénybe iktandó. Felhívja a figyelmet arra, hogy Moson, Sopron- és Pozsonymegyékben több, mint huszezer példányban vannak elterjedve bécsi lapok, míg magyar lapok a kolportázsra engedélyt nem kaptak.

Günther Antal igazságügyminiszter: Kétségtelen, hogy a kolportázs engedélyezése tekintetében bizonyos szabályok felállításra szükségesek, amelyek kizárják azt, hogy az itt felemlített esetek előfordulhassanak. Felhívja azonban, hogy ilyen esetek megtörténtek sokkal műveltebb államokkal is. Uj-

rardin-nel, aki Franciaországnak egyik legfényesebb publicisztikai talentuma volt, megtörtént, hogy mikor lapjának, a Liberté-nek előfizetési díját az akkori óriási előfizetési díjakhoz képest kezdetben nevésegesnek tetsző kis összegre redukálta, akkor Lajos Fülöp kormánya a Liberté és az összes többi francia lapok kolportázsát, amelyek ránézve kellemetlenné váltak, azzal az ürügygel gátolta meg, hogy az újságárusok száma már egy egész sereget tesz ki Párisban, ami könnyen revolucionárius célokra használható fel, ennél fogva a kolportázst eltiltotta. (Derűtség.) Hála Istennek Franciaországban is mindössze két hétig állott fenn ez az uralom, azóta pedig minden művelt államban a kolportázs rezonabilis szabályozás mellett szabad. (Helyeslés.)

Seress László: Ellenez minden oly reformot, amely bármiképp korlátozná azt az alapelvet, hogy gondolatait mindenki szabadon kifejezheti és terjesztheti, de szívesen fogad minden olyan javaslatot, amely némiképpen hozzá fog járulni ahhoz, hogy, amint mondják, az újságírás színvonala emelkedjék. A kvalifikációt, mint amely ellenkezik azzal az alapelvvel, hogy mindenki megírhatja azt, amit akar, elvileg ellenzi tehát, de elismeri, hogy vannak esetek, amidőn minden érdeknek alá kell magát rendelnie a nemzeti szempontoknak, és szívesen felajánlja a koncessziót, hogy szerkesztő csak magyar állampolgár lehessen. A magyar állampolgárságon kívül csak azt akceptálja, hogy diffamáló bűncselekmény miatt jogerősen elítélt, — nem pedig amint az ügyvédi kamara jelentése mondja, vád alá helyezett, — egyén ne lehessen szerkesztő. Minden egyéb korlátozást elvet. A könyvkiadás lapok vagy egyáltalán vétesseinek ki a sajtó jog köréből, ne tekintessenek külön sajtótermékeknek, hanem az újság szükséges munkatársának, segédeszközének, vagy pedig fejeztessék ki precíze az, hogy a könyvkiadás közlemény szerzője épp olyan kizáró felelősség alatt áll, mint a többi sajtótermék szerzője, illetve szerkesztője. Sokan a kaucziót a pénzbírságok behajtásának biztosítása végett kívánják fentartani, noha egyéb bűncselekményeknél is kironak pénzbírságot, anélkül, hogy a behajtásra garancia volna.

Tarnai János: A sajtó után elkövetett deliktumok azonban veszélyesebbek.

Seress László: Meghajol az érv előtt és elfogadja azt az elvet, hogy a kiadó legyen szolidáris az elítélt hírlapíróval, valahányszor pénzbírság rovatik ki. Elfogadja ezt, annál inkább, mert úgy áll a dolog, hogy ha az újságíró jót ír, akkor a kiadó az, aki a hasznot élvezi, ha rosszat ír, akkor csak őt magát csukják be, pedig igen gyakran csak kötelességből írta cikkét. Figyelmeztet azonban arra, hogy ha a kiadó is felel a pénzbírságért, akkor még sokkal több joggal fog beavatkozni az újság szellemi irányításába, akkor még inkább fog az üzleti érdek tultengeni a lapokban és ez a veszedelem sokkal nagyobb, mint az a veszedelem, hogy a pénzbírság behajthatatlan marad. Nem az a lényeges, hogy a pénzbírság behajtsák, hanem az, hogy a bűncselekmény ítéletileg kimondassék.

Günther Antal igazságügyminiszter az értekezlet folytatását péntek délután öt órára halasztja s ezzel a tanácskozást berekeszti.

Gróf Batthyány a vasutas törvényekről.

Budapest, május 15.

Az Országos Vasutas-Szövetség kiküldött bizottsága ma este hat órakor gróf Batthyány Tivadar elnöke alatt megtartott ülésén foglalkozott a vasutasok fizetésrendezésére és szolgálati pragmatikájára vonatkozó törvényjavaslatokkal. Az ülést gróf Batthyány Tivadar elnök a következő nagyfotosságu s a kérdés minden részletére kiterjedő nagyszabású beszéddel nyitotta meg:

Központi vezetőségünk legutolsó ülésén hozott határozata értelmében, mielőtt tudomást szereztem arról, hogy a vasutasokat érdeklő törvényjavaslatokat Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ur e hó 13-án a képviselőház elé terjeszti, a mai napra egybehívtam önöket, hogy nyert utasításunknak megfelelőleg tanulmányozás tárgyává tegyük a javaslatok tartalmát s amennyiben annak szükségessége előállna, sürgősen a kormányhoz és törvényhozáshoz forduljunk annak esetleges módosításai és kiegészítései érdekében. Mielőtt belemennék a javaslatok részletes tárgyalásába, szükségét érzem, hogy általánosságban egyet-mást a javaslatok tartalmáról elmondjak.

A kereskedelmi miniszter ur két törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé; az egyik a máv. évi fizetési bíró alkalmazottak illetményeit rendező, a másik a vasúti szolgálati rendtartásról szóló és az összes magyarországi vasutakra bir érvényűvel.

A fizetésrendezés.

A mi a máv. fizetésrendezés tervezetét illeti, konstatálhatom, hogy az habár egyes vonatkozásai javításokra is szorul, nagyjában és egészében kitűnő javaslatnak mondható. Konstatálhatom, hogy az 1904. év elején fennállott állapottal szemben a helyzet valóban elismerésre méltó módon javul.

Amikor 1904-ben az akkori ellenzéki pártok a vasutasok érdekében felléptek és nekik óhajaik támogatását kilátásba helyezték, az akkori szervezetek nyilatkozata szerint a többletköltségek körülbelül 11,800.000 koronát igényeltek. Örömmel konstatálhatom tehát, hogy a kormányjavaslat az akkori ígéreteket nemcsak honorálja, hanem a teljes és végleges rendezés érdekében az ígértnél még közel kilenczmillió koronával többet irányoz elő. Ez eredmény elérésében az érdem országnak Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ur jóakarata tudandó be, kinek ezért hálával tartozunk. (Zajos éljenzés. Felkiáltások: Éljen Kossuth Ferencz!) Öndicséret nélkül konstatálhatjuk azonban azt is, hogy szövetségünk erélyes, céltudatos, minden szélsőségtől ment és mindenkor hazafias működésével alaposan közreműködött a siker kivívásában; ezt a ténnyt még legnagyobb ellenségeink sem tagadhatják meg tőlünk. Nem hallgathatom el azon örvendétes ténnyt sem, hogy a máv. új fizetésrendezése oly erkölcsi erőt képez, melynek folyamánaképpen a hazánkban működő magánvasutak igazgatóságai is csakhamar kell, hogy alkalmazottainknak jobb illetményeket adjanak.

Sajnálatomra a kormány a máv-nál alkalmazott munkások javadalmainak rendezését illetően nem fogadta el Szövetségünk által indítványozott rendszert. Minthogy azonban e kérdésben a munkásság körében is eltérők a vélemények, bele kell nyugodnunk abba, hogy az eddigi rendszer keretei továbbra is megmaradnak.

A szolgálati pragmatika.

Ámi már most a szolgálati pragmatika tervezetét illeti, úgy erről, sajnos, nem szólhatok oly lelkesedéssel, mert előnyei mellett oly súlyos hibái vannak, amelyek okvetlenül orvoslandók lesznek. Az anketén megbeszélte pragmatika tervezet, illetőleg az ott történt megállapodásaink azon rendelkezéseket illetően, amelyek a törvénytervezetbe fölvetettek, tetemesen megrontattak. Sajnálattal kell kiemelni, hogy a pragmatika tervezet végleges szövegének megállapítása előtt illetékes helyen nem nyújtott nekem alkalmat arra, hogy a javaslat tervezetét megismerhessem, mert ha ezt idejekorán közlik velem, el nem mulasztottam volna az illetékes tényezők figyelmét arra, hogy egyes rendelkezések egyszerűen elfogadhatatlanok.

Szövetségünk s annak élén én, mint elnök mindig a sztrájk és passzív rezisztencia erőszakos eszközei ellen foglaltunk állást abban a meggyőződésben, hogy egyesületi szabadságunk tiszteletben tartása mellett az alapszabályainkban megadott eszközök törvényes igénybevételével igazainkat kivívhatjuk. Anélkül tehát, hogy az illető szakaszok stilizációja felett ítéletet mondanék, kijelentem, hogy az erőszak eszközeinek alkalmazásával szemben szigorú rendszabályok ellen sem teszek kifogást, valamint az ellen sem, hogy a vasutasok a büntető törvények alkalmazása szempontjából közhivatalnokoknak tekintendők. Amidőn azonban ezen a téren ily messze elmegegyek, elvárhatjuk a kormánytól, hogy a jogok tekintetében valóban szabadelvű rendelkezéseket igasson törvénybe. E téren azonban a javaslat rendelkezései teljesen ellenkeznek az igaz szabadelvűség követelményeivel.

Nem fogok ez alkalommal részletesen foglalkozni a szolgálati pragmatika hiányaival, de azok közül egyesekre már itt rámutatok. Igen sérelmesnek találom a 24. és 25. §-ok rendelkezéseit, amelyek a vasutas társadalmakra nézve valóságos katasztrófát jelentenek. A hivatalbeli levonások megszüntetése tönkretenné humánus intézményeinket. Konstatálhatjuk, hogy ez az erős ítélet első sorban miellenünk irányul, akik pedig arra nem szolgáltunk reá soha,

Megjegyezni kívánom, hogy a pihenő órák szabályozása iránt is nagy aggályai vannak. Mi, akik az anketén résztvettünk, tudjuk, hogy erre nézve az ott megjelent többséggel bizonyos pontokban már megállapodásra rs jutottunk, ezek azonban a javaslatban még sem respektáltak. Ott a felváltási időre nézve 8 órát terjesztettünk elő, a javaslatban mégis 6 óra lett felvéve. Nem tagadhatom nagy aggályaim vannak a politikai jogok gyakorlására nézve is. Mi azt kívánjuk, hogy politikai jogait mindenki szabadon gyakorolhassa. A 29. § rendelkezései is tarthatatlanok. A kormány joga van az alapszabályokat jóváhagyni, vagy nem, de azokat egy igazgatói vaskalaposságtól függővé tenni nem lehet. Ez ellen a leghatározottabban állást kell foglalnunk, hogy ezen rendelkezések töröltesenek.

A mellékfoglalkozások szabályozását illetően helyeslem és méltányolom azon elismerést, hogy a vasutas ne vállalhasson oly mellékfoglalkozást,

mely társadalmi állásával össze nem fér, vagy hivatalos szolgálatával ellentétben áll. De már az, hogy valamely vasutas valamely közművelődési intézménynek például lehessen a tisztviselője vagy sem, ez semmi esetre sem függhet a többségtől. A sajtószabadságot tekintve, a mostani rendelkezés kedvezőbb a jelenlegi állapotnál, mert nem tiltja meg, hogy a vasutas valamely újságban dolgozhassék és csak a hivatalos titok megőrzésére szorítkozik. Erre nézve azonban van egy megjegyzésem. Természetes, hogy a szolgálati titok ne legyen elárulható senkinek, de hogy egy szolgálatban előforduló eseményről, amelyivel már különben a napilapok is foglalkoztak ne lehessen szabadon nyilatkozni a vasutasoknak, akik pedig éppen a legilletékesebbek volnának a vélemény nyilvánítására, ezt elfogadni nem lehet.

A fegyelmi eljárás dolgával is meglehetősen rosszul bántik el a javaslat. Szemben azzal, amit mi a lefolytatott anketén már megbeszélünk.

Egész sorozatát nélkülözöm azon intézményeknek, amelyeket a megtartott szaktanácskozáson megállapítottunk és amelyeknek tetemes része a rendeleti utra van terelve. Hiányzik a titkos minősítési rendszer eltörlése, amely teljesen tarthatatlan állapot. Hiányzik a rendelkezés a felett is, hogy azok, akik katonai szolgálatra bevonultak, megmaradnak-e a szolgálatban s ha igen, szolgálati idejére minő díjazásban részesülnek. A gazdasági cselédtörvény kötelezi a birtokosokat, hogy bizonyos kárpfölást adjanak, ily esetben, így tehát mi is követelhetjük azt, amit az eladósodott birtokosoktól megkívánunk.

Ezekben mutattam rá főbb sérelmünkre és bizva-bizom úgy a törvényhozás, mint a kormány szabadelvű gondolkodásában, hogy akkor, midőn a vasutas alkalmazottak szolgálati pragmatikájának megállapításánál kéréllhetetlen szigorral jár el, ugyanakkor az azokat megillető jogok megállapításának tekintetében a legnagyobb jóindulattal jár el.

A kormány mindkét javaslat életbeléptetésére vonatkozólag kimondotta a junktimot, amely ellen tenni semmit nem lehet. De levonhatjuk belőle azt a konzekvenziát, hogy kérjük a junktimot a magánvasutak részére. (Lekes éljenzés és taps.)

Az elnöki megnyitó után az ülés általánosságban foglalkozott a fizetésrendezésre vonatkozó törvényjavaslatlalt, míg a részletes letárgyalásra s az egyes §-okra vonatkozó módosító szövegezesek megállapítására négy tagu szűkebb bizottságot küldött ki.

Az általános vita folyamán a törvényjavaslat-hoz igen sokan szólottak hozzá, kifejtve a javaslat egyes sérelmes, illetve hiányos intézkedéseit.

Tittoni az olasz külpolitikáról.

Róma, május 15.

Tittoni olasz külügyminiszter a kamara mai ülésén a külügyi költségvetés tárgyalásánál, hosszabb beszédben fejtegette Olaszország viszonyát az európai hatalmakhoz. A miniszter nagy részletességgel terjeszkedett ki monarchiánknak Olaszországhoz való viszonyára is, melyet a legbarátságosabbnak jellemzett. Eloszlatni igyekezett azokat a téves kombinációkat, melyeket az olasz király athéni utazásához fűztek. Megczáfolta Barzilai képviselőnek kijelentését is, ki azt állította, hogy báró Aehrenthal azért nem szemelte ki leendő látogatásának találkozó helyét Rómát, mert nem ismeri el ezt a várost az egységes Olaszország fővárosának.

Az általános tetszéssel fogadott nagyszabású beszéd a következő:

Olaszország viszonya a hatalmakhoz.

A rapallói tanácskozás, az athéni látogatás és a gaetái találkozások teljesen téves kommentárokat idéztek elő. Rapallo, Athén és Gaeta között nincs ellentét, hanem csak harmónia. Az olasz politika nem fluktuáló vagy kanyargós politika, hanem teljesen világos és határozott és Olaszország azt nyíltan, bátran, őszintén és lojálisan követi. A Bülowval Rapallóban és Hardingvel Gaetában folytatott eszmecsereből kitűnt, hogy Németország és Anglia azt óhajtják, hogy viszonyuk egyre javuljon és minden nemzetközi konfliktus barátságosan oldassék meg, úgy amint Olaszország hű maradhat a Németországgal való szövetséghez, anélkül, hogy az Angliával való barátság ellen vétene. A régi formula, rendithetetlen hűség a hármasszövetség iránt, őszinte barátság Franciaországgal és Angliával és szíves viszony az összes többi hatalmakkal, mindig alapja marad az olasz politikának. Nemsokára báró Aehrenthal meg fog jelenni Olaszországban, hogy megerősítse azt, hogy milyen jelentőséget tulajdonít az

Ausztria-Magyarország és Olaszország közti viszonyoknak, mely egyre bensőbbé és szívélyesebbé vált és most igazán kitünő.

A hármasszövetség.

A két állam közvéleménye is eljutott oda, hogy mindinkább méltányolja a viszony bensőségének és szívélyességének előnyeit. Egyetlen ellenkező hang sem emelkedett ebben a kamarában, hogy báró *Aehrenthal* látogatásának barátságos jelenségét csorbítsa, *Barzilai Aehrenthal* bárónak olyas szándékát akarta elhíttetni, hogy Olaszország fővárosát és ezzel az olasz egység elismerését kikerülje. De mért akarná báró *Aehrenthal* elkerülni Olaszország fővárosát, midőn még egy főherceg sem gondol erre, aki majd örvendetes, majd szomorú alkalmaknál hivatalosan jött Rómába, hogy örömeinkben és fájdalomainkban részt vegyen. Mi okból gyanúsítják meg báró *Aehrenthal* szándékait, aki hiszen Olaszországról hivatalosan oly meleg és őszinte kifejezésekben beszél, azért, mert *Racconiggibe* jön, holott senkisémet vetette szemére gróf *Goluchowszky*nak, hogy Mondsába és Velenczébe jött.

Ezután *Tittoni* így folytatta: Elénk csodálkozásomat és nagy megütözöttségemet kell továbbá kifejeznem afelett, hogy *Barzilai* az olasz egység és Róma főváros elismerésének vagy el nem ismerésének kérdését vetette fel. Ezek igazán nagy szavak. Vannak emberek, akik, ugylátszik, azt hiszik, hogy Olaszország nemzeti joga örök fővárosára időről-időre elismerésre szorul és külső intervencióval kell azt megerősíteni. Nos én erről másképen gondolkodom. Azt tartom, hogy Olaszország nemzeti joga Rómára, mint fővárosára, sérthetetlen és elveszthetetlen és azt tartom, hogy idegenek jelenléte Rómában, ha még oly kiváló személyiségek is, ehhez a joghoz semmit sem tehet hozzá épügy, mint Rómától való távolmaradása ebből a jogból semmit el nem vehet.

Olaszország és a Balkán.

Most még néhány szót az olasz király athéni utazásáról. Természetes volt, hogy az olasz király visszaadta a görög király látogatását. Természetes volt, hogy éppugy, mint a görög király Rómában, az olasz király Athénben is örömteljes fogadtatásra talált, melynek emlékét az összes résztvevők meg fogják őrizni. Természetes volt, hogy a görög és olasz nép között feléledt az a szimpátia, mely klasszikus emlékekből indul ki és amelyet különös és teljesen alapítatlan és tarhatatlan feltevések Olaszország esetleges területi igényeiről Krétán vagy a Balkánon, pillanatnyilag elhomályosítottak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az olasz politika az európai keretben megváltozott. Az olasz politika, mely teljesen önzetlen és békés, a török birodalom integritásán és a teljes egyetértésen alapul Ausztria-Magyarországgal és Oroszországgal, valamint az összes többi hatalmakkal, melyek a berlini szerződést aláírták. Az olasz politika egyforma szimpátiával nézi a különböző Balkánállamokat és haladásukat és virágzásukat kívánja. A hágai konferenciát illetően az elvek összhangja áll fenn *Eulov*, *Aehrenthal* és *Tittoni* között. Csak a leszerelés kérdésének tárgyalásában való részvételt illetően Olaszország részt fog venni a diskusszióban a későbbi elhatározás fentartása mellett.

Miután még több képviselő beszélt, *Tittoni* külügyminiszter kijelentette, hogy Olaszország és Törökország között kitünő a viszony és a porta részéről elhárították azok az akadályok, amelyek Kyrénaiában és Tripolisban, Olaszország kezdeményezésének útjában állottak, ami a legjobb bizonyítéka a porta barátságos érzelmeinek Olaszország iránt.

Mozgó képek.

A rendelő órában.

Az orvos-tanár ur divatban van. Szerencsésjét nem annyira kétségbevonhatatlanul nagy tudományának és csilhatatlan diagnózisának, mint egy véletlennek köszönheti. Már évek óta gyakorló orvos volt, anélkül, hogy nevét ismerték volna.

Egy szép napon egy nagyon hatalmas politikai személyiség a képviselőház folyosóján hirtelen rosszul lett. Orvosért küldöttek. A fontos misszióval megbízott szolga, a nagy sietségben, elvettette az utcát, a házszámot és az orvos nevét, s találmra, a mi orvosunkhoz nyitott be. Azt hozta magával és minthogy az nem csak kezelte, hanem meg is gyógyította a beteget, az összes lapok egy héten át napról-napra róla írtak, neki csinálták az ingyen reklámot. (De azért most mégis ő izgat a lehangosabban a sajtó megrendszabályozása mellett.)

Ettől kezdve meg volt alapítva a hirneve. A zug-utcából a körutra költözött és elsőemeleti lakásának három szobája is szüknek bizonyult a jelentkező betegek befogadására.

Ezek a betegek az előkelő és gazdag körökből se-reglenek össze. A szegények ama kórházban várják orvosi segítségét, melynek ő az igazgatója. A kórházba = délelőtt van elfoglalva, a lakása aijtáján kiszögezett táblán pedig az olvasható, hogy:

Rendel: d. u. 3-4 óráig.

Csak hogy ezt a rendet bajos volt pontosan betartani. A szegény ember csak akkor megy orvoshoz, amikor már nagyon beteg. A súlyos bajok nemcsak az emberbarátot, hanem a kutató orvost is erősen igénybe veszik. Egy-egy „érdekes eset” megvizsgálása és megbeszélése sokszor óráig tart és bizony megtörténik hogy a tanár ur csak három óra felé kerül haza s ha még olyan sebtében habzsolja is be az ebédjét fél négy négy óra előtt alig nyithatja meg a rendelőszoba aijtáját.

Az elfogadó termekben akkor már hihetetlen mérvet öltött a türelmetlenség. Nem csoda. Némelyek már két órák érkeznek, hogy hamarabb rájuk kerüljön a sor. Ezeknek bizony keservesen esik a másfél órai várakozás; különösen ha még hozzá szenvednek is.

A később érkezők ellenséges szemmel nézik a már ottlévőket. Azután elhelyezkednek a kanapéba, zsölyékbe, puffokba. Lassanként megtelek az első szoba. Ekkor felpattan a jobboldali szárnyasajtó. Mindenki örömmel tekint arra felé. Csalódás: A libériás inas csak azért nyitott ajtót, hogy a szomszéd szobába vesse a még mindig tódulókat.

Az egymás mellett ülők suttogó hangon közlik bajukat egymással; magasztalják a tanár nagy tudását; kritizálják a távolabb ülőket; öt perccenként nézik az órát és azt a gyanut fejezik ki, hogy kiváltságos betegek egy mellékajtón már régen bejutottak a rendelőszobába.

Mások unalmukban a falakat borító festményeket és fotografiákat nézegetik, némelyek szórakozottan lapoznak az asztalokon heverő albumokban, szemlékben, könyvekben.

Ismét megjelenik az inas. A vendégek egyrésze felugrik.

— A tanár ur?

Az inas hideg udvariassággal feleli:

— Most ebédel.

A türelmetlenkedők megsemmisülten rognak vissza az elhagyott helyükre.

Az inas kinyitja a baloldali szoba aijtáját és új érkezőket vezet be.

— Mikor kerül rám a sor? kíváncsiskodik az egyik.

Finom mosolylyal mutat a kérdezőt a három szobában levőkre.

— A legjobb esetben két óra múlva.

— Hiszen a rendelő óra...?

— Óh, kérem, néha a négy órából hét óra is lesz.

A kanapékon, zsölyékben, puffokon összesugnak a betegek:

Végre a rendelő szobában mozgolódás támad, majd élesen csilingel egy villamos csengő. Az aijtóban megjelenő inas jelenti:

— A tanár ur a Méltóságos asszonyt kéri.... azután az ezredes ur következik.

Diszkrét zugás támad. A szólítottak csak néhány percet előtt jöttek.

— Ez még se járja! békéltienkednek egyeznek.

Az inas csillapítja őket:

— Most már egymásután megy.

És csakugyan gyorsabban mulik az idő, amikor egymásután távoznak az emberek, mint mikor egymásután érkeznek.

Rosta.

Olvasóinkhoz.

A magyar zszurnalisztika termelésének színe-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az *Egyetértés* új, formájában, tartalmában megdővölve a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven a legelőkelőbb pozíciót foglalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az *Egyetértés* megújított alakjában folytatja négy évtizedes hagyományait: az ernyedetlen, alkut nem ismerő harcrot Magyarországra függetlenségéért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nemzeti állam kiépítését s küzd egy hatalmas önálló Magyarország megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré. Vezércikkírói gárdájából megemlítjük a következőket: *Mezei Ernő*, dr. *Kmetty Károly* (egyetemi tanár), *Hentlati Lajos*, dr. *Benedek János*, *Burgyán Aladár*, dr. *Pap Zoltán* (országgyűlési képviselő), *Balogh Pál*, *Herczegh Mihály* (egyetemi tanár), *Purjesz Lajos*, dr. *Bernát Ottó* és annyian mások, a 48-as eszmék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. *Pap Zoltán* főszerkesztő és *Purjesz Lajos* felelős szerkesztő vezetésével a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaereje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-velke legjavát adja.

A t. *Házból* és *Politikai hangulatok* címmel napról-napra *Bede Jób* ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és sziporkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gondadal és legválasztékosabb módon a magyar zszurnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), *Lukács Gusztáv* (politika), *Zsadányi Henrik* (Országgyűlés), *Hevesi József* (a Tárczarovat vezetője), *Timár Szaniszló* (Nemzeti Színház, Ujdomság), *Erdős Armánd* (Opera), dr. *Antalík Károly* (Zene, hangverseny), dr. *Bernát Ottó* (Külföld), *Kürthy Emil* (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. *Hódy Lajos* (Főváros), dr. *Bokor József* (Tanügy), dr. *Bárdos Artur* (Szépművészet, Királysínház), *Déri Gyula* (Közgazdaság), dr. *Benda Jenő* (Ujdomság, egyház, társadalmi cikkek), *Garvay Andor* (riport), *Simon Vilmos* (Törvényszék, Ujdomság), *Balla Miklós* (Külföldi cikkek), *Balla Károly* (cikkkirás), *Sárosi Bella* (Divat), *Réthy Pál* (Sport), *Kármán Aladár*, *Hegedűs András*, *Sonnenfeld J.* (Közgazdaság, Tőzsde) *Gajdos János* (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: *Erdős Armánd*.

A tárczarovat *Hevesi József* vezetésével, *Eötvös Károly* mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű nevével kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárczairóin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, *Krudy Gyula*, *Sas Ede*, *Zöldi Márton*, *Vértesy Gyula*, *Várkonyi Mariska*, *Jakab Ödön*, *Nagyiványi Fekete Gyula*, *Makay Béla*, *Aiba Nevis*, báró *Nyáry Albert*, dr. *Falk Zsigmond*, *Nógrádi Pap Dezső* és *Gyula*, *Ritók Emma*, *Pakots József*, *Nil*, Sz. *Szigett Vilmos*, *Nógrádi László*, *Fabula János*, *Balla Ignác*, *Peterdy Sándor*, *Farkas Emőd* közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozatokkal élénkítik az *Egyetértés* tárczarovatát.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóink növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára ezentul:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármege-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Bizalom a francia kormánynak.

Páris, május 15. Hivatalos jelentés szerint tegnap a kormánynak bizalmat szavazó napirendet 327 szavazattal 200 ellenében fogadták el. A többség a radikális és demokrata balpártból, a demokrata és republikánus egyesületekből, a legtöbb szocialista balpártiakból, tíz független szocialistából, husz mérsékelt republikánusból és egy nacionalistából került ki. A kormányparti lapok kijelentik, hogy a kormány győzelme, amely különben Briand fellépésének köszönhető, nem bír horderővel és nem lehet maradandó hatása. Főleg utalnak arra, hogy a kormány a legközelebb a szenátusban tárgyalásra kerülő és a nyugati vasút államosítására vonatkozó javaslat tárgyalása során nagyobb nehézségekkel fog találkozni. A radikális lapok azt hiszik, hogy a hat napig tartó vita a parlamenti helyzetet kellőképpen felderítette. A radikális pártok meg vannak győződve arról, hogy a nép túlnyomó többsége hátuk megett áll.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, május 15. Gabonaiózsde. Záriat. Buza lanyha májusra 91.50 (93.75) K., júliusra 93.50 (95.—) K., — Tengeri állandó, májusra 52.25 (52.40) K.

Csikagó, május 14. Terményiósde. Zsir máj-ra 9.02, júliusra 9.12. Szalonna short clear 9.12. Sertés-hus júliusra 16.30.

New-York, május 15. Terményiósde. Gyapot. New-Yorkban — máj-ra —, aug-ra —, New-Orleansban —. Petroleum stand with. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credit Balances of oil City 178.—, Zsir, Vestern Steam 9.65. Rohe testvérek 9.75. Ón 43.50—44.—. Réz 25.75—25.50.

New-York, május 15. Cukor- és kávépiac. Cukor fair refining Muscovado 3.37. Cukor finomítva 1. sz. —. Kávé Rio 7. sz. helyben 6.50, apr-ra —, máj-ra 5.55.

Bécsi huzás.

Bécs, május 15. 1880. évi első kibocsátású 3 százalékos földhitelsorsjegyek. A mai huzáson a 90.000 koronás főnyereményt a 2646 sorsz. 31 sz. sorsjegy nyerte, a második nyereményt 4000 koronát pedig az 59—8 számú sorsjegy. 2000 koronát nyertek 143—91. és 3317—40 számú sorsjegyek.

Szerb dohány-sorsjegy. A mai belgrádi huzáson a 25.000 frankos főnyereményt a 972 sorsz. 19. sz. sorsjegy nyerte meg.

UJDONSÁGOK.

A panama.

— Madarat tolláról, urat kalapjáról. —

Két év óta a budapesti nyárhoz hozzátartozik „panama”; a panamához egy fiatal, öreg, vagy középkorú ur, az urhoz egy hölgyecske — elegáns vagy mérsékeltelen elegáns — a kalap minősége szerint.

Bocsánatot kérek, de mielőtt a „panama” lélektani elemzését folytatnám, ki kell térnem egy közbülső fogalomra, a panama őseré, a régi erkölcsű, jó öreg szalmakalapra. Én azt hiszem ugyanis, hogy a szalmakalap erkölcsösebb volt, mint a panama. Az egyetlen sikamlós valami, amit vele összekötésbe lehet hozni, a szalmaözvegyesség. Maga a szó ugy keletkezett, hogy a szalmakalap uralmának idejével összeesett a fürdőszegény, amikor a férjem uram egyedül maradt a — szalmakalapjával, bus szalmaözvegyességre. Idők folyamán aztán a szalmaözvegyesség fogalma, némely panama erkölcsű férj kihágásai révén, bizonyos pikáns és pajzán patinát nyert. Ismétlem azonban, ebben semmi büne nincs a derék, jó és erkölcsös szalmakalaphoz.

Egészen másként áll azonban a dolog a panamával. Ez a gyalázatos, ördögfalánnya ugyanis valósággal ingerel az istentelenségekre. Ugyiszlén kényszeríti az embert az elítélendő, feslett életmódra. Panamát nem is lehet elképzelni bizonyos női vonatkozások nélkül. És a legjamborabb, legerkölcösebb férjet is egyszerre megszállja az ördög, ha egy olyan hetyke, veszekedett jószág a szeme fölé kerül.

Az a raffinált gondatlansággal össze-vissza gyűrött, kinyomott, benyomott, hajtogatott szélű,

félrecsapott alkotmány, merészen rítkó szalagjával, kész veszedelem férfire, asszonyra egyaránt. Azaz, hogy még se! Férfire igen, de asszonyra, csak a — más asszonyára.

A dolog tudniillik így áll: A panama ördöge feltétlenül veszedelmes kalandokba dönti a gazdáját. Amikor azonban ez a panama-szezon elkezdődik, rendszeren csak a mások felesége van itthon Bupapesten, a magunké valahol Balatonlellén üdül. És ebből nő ki a veszedelem.

Az ördög incselkedése már akkor elkezdődik, amikor a boltok ragyogó kirakatához azok a kötekedő, hetyke jószágok odacsálnak. Mikor azonban bent a boltban az elsőt próbálgatni kezdjük, még nem gondolunk semmi rosszra. Tudni kell azonban, hogy egy jóra való panamának legalább harmincz pengő forint az ára. Akinek pedig egy nyári kalap alkalmatosságra ennyi jut, az — ur. Mert madarat tolláról, urat kalapjáról! A panama tehát valóságos disztinkció. Azt jelenti, hogy alatta, a leghanyagabb kakiban is, önzetlen és jól equipirozott chagrin tárcza lappang. Ha mindezt tudja az ember, akkor megérti azt is, hogy a suhogó, selyem ruhás korzó-szépkek miért gyujtogatják ragyogó tekintetükkel a leggyűröttebb panamákat is. Már most tessék elképzelni, hogy azt a panamát egy becsületes, jámbor lelkű férj viseli. Hát nem kell annak szükségszerűleg megvadulnia?

A dolog olyan természetes, hogy nem is bizonykodok mellette. Éppen csak rá akartam mutatni, hogy mire képes az ördög. A panama ördöge!

Én már láttam ilyen megvadult jámbort, aki-ből félelmes aszfaltbetyár lett, a panamaözvegyessége idején. Ott lakott abban a házban ahol én, és valóságos mintája volt mindig a hüségesség, kapuzárást nem ismerő férjnek. A házban lakó nők, szinte szánakozva beszéltek csak róla. És ez az ember, mire a felesége megjött a fürdőből, össze volt löve, megvágva; a féltékeny férjek pedig minden utcza sarkon boszut lihegve lestek rája.

Ahogy aztán a hetyke panamát, az első hüvös nap fölcserélte a komoly, kemény pincsesel, egyszerre vége lett a varázsnak is s az én emberem megint olyan ártatlan arcczal baktatott reggelenként a hivatala felé, mintha kelet se tudna olvasni.

Ilyen gyalázatos, bajtszerző jószág az a panama, és igazán nem csodálkoznám rajta, ha a nőmozgalom hamarosan fölvenné a programjába a tilalmat:

— Panama kalapot pediglen, férfi emberck, soha, soha ne viselhesenek!

Egyelőre azonban — ha pénzem lenne vennék magamnak én is panamát.

De hát, hogy is mondja a nóta:

... Mivel hogy pénzem,
Az nincsen nekem,
Nem is lehet hát
Pana... pana... panamán!

(—vay.)

Napirend. Napjár: Csütörtök, május 16. — Római kátholikus: Nen. János. — Protestáns: Lebed vezér. — Görög-csoz: máj. 3. — Euz. Mair. — Zsidó Sivan 3. — A nap két kezdő 4 óra 24 perczkor, nyugszik d. u. 7 óra 27 perczkor. — A hold két kezdő 7 óra 18 perczkor, nyugszik e. u. 11 óra 10 perczkor. — A miniszterelnök fogad d. u. 1 órákor. — Az igazságügy-miniszter fogad d. u. 1 órákor. — A honvédelmi miniszter fogad d. u. 4 órákor. — A pénzügyminiszteri államtitkár fogad 12—2 óráig. — A képviselőház ülése d. e. 10 órákor. — A Szent-Stephán-templály országos bizottságának nagygyűlése délelőltől 11 órákor Szentkirályi-u. 28. — A Szent István Társulat osztálygyűlése délután 5 órákor a Társulat dísztermében. — A David Ferencz Egyesület közgyűlése d. u. 6 órákor Kohány-u. 4. — A Zenekadémia megnyitási ünnepének ötödik és utolsó napja. A jelenlegi növekedők hangversenye e. u. 8 órákor. — A budapesti lövészenek nyolczadik napja. Kezdődik d. u. 8 órákor. — Az alkotmánypart vasárnapja a Hungárián-színházban. — Az elektro-technikusok szakirányútan d. u. 10 órákor a Dunaútczán-gyűlés megkezdésével. — A képviselőház Társulat ny. sz. ülése és az Andrássy-kiallítás a Müegarnokban nyitva délelőltől 9 órától délután 6-ig belépődíj 1 korona. — Nemzeti Szalon tavaszi térlátás nyitva 9—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Beardley-kiallítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 10—6-ig Belépő díj nincs. — Kohér Leo gyűjteménye kiállítása a Könyves Kálmán műintézet (Nagyözvegy-utca 37—39. számú) szalonjában, nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A magyar festők gyűjt. kiállítása az Urania Képző-terti Szalonjában. Nyitva 9—8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Az Új művészeti szalon (Keckemélt-utca 8. sz. alatt) nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum alattára nyitva 9—2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2 óráig. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 10-től 1 óráig. — A Szechenyi Múzeum az Akadémiaiban nyitva délelőltől 10 órától déli 12 óráig. — A Götheszalon zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — Közelekedési Múzeum zártva. — A m. kir. ország levéltár oklevelekiállítása nyitva 9—2-ig. — A Techn. Iparcsarnok és könyvtára nyitva 9—12-ig és 3-tól 8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-től 4-ig. Az Akadémia könyvtárányitva 9—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig, és 8—8-ig. — A pedagógiai könyvtár és aszerkiallítás nyitva 9-től 11-ig és 3-tól 6-ig.

— Személyi hírek. gróf Khevenhüller osztrák-magyar nagykövet ma Donaueschingenből Párisba visszaérkezett és átvette az ügyek vezetését. — Lipót Szalvátor és Ferencz Szalvátor főherczegek a Dalmat-yachton ma délben Dalmáciából a leg-szigorubb inkognitóban Triesztbe érkeztek.

— A madridi keresztelők. A spanyol trónörökös keresztelődjén, mint tanuk, a következők fognak szerepelni: Ferencz József király nevében Jenő főherczeg, Vilmos császár nevében Frigyes Lipót porosz herczeg, Edvárd király nevében Arthur connaughti herczeg, Károly portugál király nevében pedig az oportoi herczeg. Az ünnepélyek még egyre tartanak. A királyné maga szoptatja gyermekét.

Frigyes Lipót porosz herczeg Potsdamból délben Madridba utazott, hogy a császárt a keresztelési ünnepségeknél képviselje.

— Elmaradt pártvaesora. A koalíciós pártok rendes szerdai közös pártvaesorája a parlamenti szünet miatt ma este elmarad.

— Merénylet az olasz király ellen. Szenzációs eseményt röpit világgá a Brüsszelben megjelenő „Etoile Belge”. Eszerint Ferradi közelében, a Ponto di Lagoscuris mellett tegnap a pályaudvaron rövid idővel azelőtt, hogy az olasz király vonata Velenczéből Rómába menet elrobogott, bombarobbanás történt. A robbanás több gyermeket megsebesített. Azt hiszik, hogy merényletet terveztek a király ellen. Egy embert, akit a merénylettel gyanúsítanak, elfogtak. Természetes, hogy a hírt lehetetlen ellenőrizni s nem lehet tudni, nem a tudósító fantáziájából ered-e.

— A szerb király utazási tervei. Már akkor, a mikor Katagorgyevics Péter trónralépett, azon gondolkodtak az európai udvarokban, mit tevők legyenek, ha Péter királynak eszébe jutna, hogy meglátogassa Európa fejedelmét? Mert az udvarokon még nagyon sokat adnak a látszatra. Péter király csakugyan vér árán jutott a trónra. Egy király és egy királyné, a régi Obrenovics-dinasztia utolsó sarja vérzett el orgyilkosok keze által s csak azután foglalhatta el Péter király őseinek trónját. Jóllehet neki semmi része nem volt a véres forradalomban, de a gyilkosok kezéből fogadta el a koronát s jó, hosszú ideig a gyilkosok akarata dominált a szerb közéletben és politikában. A kényes és a látszatra féltékeny európai fejedelmek később is, mikor a vihar Szerbiában lecsillapult, idegenkedtek Katagorgyevics Péterrel. Néhány-szor tapogatózott már a szerb király az európai udvarokon, hogy esetleges látogatását miképen fogadják. A hangulat nem kedvezett s Péter egymásután lemondott látogatási terveiről. Most azonban az időt elérkezettnek tartja arra, hogy terveit végrehajtsa, valószínűleg alulról jövő nyomás alatt. A szerbek nyilván azt tartják, hogy nem is király az, aki fejedelmi vendégeket nem fogad, vagy aki fejedelmi udvarokon látogatásokat nem tesz. Ilyenformán hírt bocsátanak világgá, hogy Péter király a nyáron európai körútra indul s elsősorban Ferencz József királyt óhajítja meglátogatni Ischlben. Most az a kérdés, hogy a kibocsátott hírek milyen hatása lesz az udvaroknál. Ha a hangulat kedvez, akkor a látogatás minden bizonyonyal megtörténik. Ha nem: Péter királynak bele kell nyugodnia majd sorsába. Mert hiába, vis major előtt fog állni. Olyan kapun nem mehet át, amely zárva lesz előtte. Az udvarok pedig alighanem udvariás formák közt becukkják az ajtókat, mert a világ nem igen felejt.

— Levették a királynő koronáját. Nem élő királynőről van szó, hanem az elhunyt Viktória angol királynőről, akinek Delhiben szobrot állítottak. Azonban az idő változik. Delhiben, ahol több a hindu, mint a mohamedán, lázadás tört ki és a lázadók, miután haragjukat másképen nem hűthették, levették a királyné szobrának koronáját. Hogy miért lázadtak föl a delhiiek, arról a távirati tudósítás nem szól.

— Szocialista tüntetés. Ma este hét óra tájban a Népszava szerkesztősége előtt egy háromszáz szocialista tüntetést rendezett az osztrák választási eredmények örömeire. A Népszava elől Kosuth Ferencz lakása elé akartak vonulni, a ki-vonult rendőrség azonban a tüntetőket szétoszlatta.

— **Nemzetközi hadsereg.** A huszadik század a szélső lehetőségek és lehetetlenségek korszaka. Olyan dolgokat valósítanak meg a tudományos laboratóriumokban és mechanikai műhelyekben, amelyek méltán csudaszámba mennek. E mellett az emberi elmék roppant utópiákban kalandoznak el, amelyeket emberi számítás szerint lehetetlen megvalósítani. Ilyen egyik szép utópiája ennek a korszaknak az *örök béke eszméje*. Mindentféle békeügylet, nemzetközi és az egyes nemzetek keretében, sőt egyes nagy és kisebb városokban is. Persze, hogy mind nem használt, mert háborúk azért voltak, sőt véresebbek és iszonyúbbak, mint amilyeneket az emberiség története eddig produkált. Minél több volt a békeegyesület, annál több háború tört ki. Most *Parnes O.* békeapostol az örök béke eszméjét az utópia teréről át akarja vinni a reális lehetőség terére. Olyan eszmével áll elő, amely reálisnak látszik ugyan, de azért mégis a legnagyobb mértékben utópisztikus.

— Miért nem tudta eddig a nemzetközi békebiróság megakadályozni a háborúk kitörését? — kérdezi a derék *Parnes*.

— Mert nem volt elég hatalma rá — zengi ő maga a választ. Hatalmat kell tehát rendelkezésére bocsátani; olyan hatalmat, amely ellenállhatlan. Azt pedig imigyen képzelem:

Az egyes államokban a rend fenntartására elegendő, ha minden millió lakos után 6000 tényleges katonát tartanak fegyverben; így a katonai kiadások a felére apadnak s a megtakarított összegből minden állam könnyűséggel adhat minden millió lakos után egy millió frankot a békebiróságnak egy nemzetközi hadsereg felszerelésére. A vitás kérdések eldöntésére egy nagy békeparlamentet akar felállítani, melybe minden állam lakosai száma arányában küldene képviselőket és pedig minden millió lakos után egy békeképviselőt. A békeképviselők kinevezésének jogát *Parnes* az uralkodókra bizza, minthogy jelenleg is ők rendelkeznek a béke és háború felett. A békebiróság és hadserege számára Európa szivében, tehát Németország, Svájc és Ausztria határai között 1000—2000 négyzetkilométer területet akar kihasítani, hogy ott a békebiróság mint egy szuverén államhatalom intézze a világ peres ügyeit. *Parnes* szerint a jövő békéjét legjobban a Kelet fenyegeti. Ha Kína ma még fejletlen hadserege eléri Japán hadseregének fejlettségét, épp úgy el fogja nyomni az európai hatalmakat, mint ahogyan eddig ezek elnyomták őt. A békebiróság tehát a kínai és indiai határra is kiterjesztendő figyelmét. A békeparlamentet *Parnes* a mostani parlamentek mintájára akarta berendezni, hogy a békebírák szabadon alkothassanak pártköröket, kereshessenek szövetségeket s úgy intézzék hazájuk sorsát. Ily módon nem a hadvezérek kétes szerencséje, hanem a diplomaták belátása intézné el a háborús kérdéseket. *Parnes* annyira komolyan fogja föl tervét, hogy annak személyesen csinál propagandát és jelenleg Budapesten időzik, hogy a képviselők előtt előadást tartson eszméjéről.

— **A román kerületi zsinati Aradon.** A román kerületi zsinat ma este befejezte tanácskozásait. Egy temesvári ügyvéd azt indítványozta hogy emeljék fel a román tanítók fizetését legalább is abban a mértékben, ahogyan a tanítók fizetését *Apponyi* javaslata megállapítja. Az indítványt elvetették azzal a megokolással, hogy *Apponyi* javaslata még nem emelkedett törvényerőre és mert különben sincs a román egyháznak most erre elég pénze.

— **A merénylet Károly király ellen.** Dementálták ugyan azt a hírt, amely arról szólt, hogy merényletet követtek el *Károly* román király ellen, de a „Frankfurter Zeitung“ mai száma fenntartja és megerősíti azt. E szerint a bukaresti rendőrség ugyanis elfogott egy gyanús embert, aki olasz gipszszobor-kereskedőnek volt öltözve, de rosszul beszélt olaszul. Kitént, hogy a rendőrség gyanúja alapos volt, mert az elfogott ember *Tancso Gaidov* nevű bolgár volt, akinél kompromittáló anarchista iratokat találtak. *Gaidov* hosszas vallatás után elmondta, hogy *Károly* király ellen május 23-án merényletet akartak elkövetni, de zinkostársait vonakodik megnevezni.

— **Rudolf trónörökös levele Ferencz Ferdinándról.** Ugyancsak nem mindennapi érdekességű levelet olvastak tel a római törvényszék előtt, egy levelet, amelyet annak idejében *Rudolf* trónörökös irt és pedig *Ferencz Ferdinánd trónörökös*ről. Ennek a dolognak a következő előzménye van. Egy *Nobili* nevű ügyvéd kártalanítási pört indított *Ferencz Ferdinánd*, mint a Róma közelében lévő tivolii kastély tulajdonosa ellen. Az estei családtól bérelte ezt *Hohenlohe* bitoros. *Nobili*, a kastély gondnoka, még *Hohenlohe* életében nagyszabású javítási munkálatokat végzett a kastélyon, amelyeknek költségeit *Ferencz Ferdinánd* főhercegtől követte. Ellenben *Ferencz Ferdinánd* azt állítja, hogy a költségek nem őt terheltek s ma sem terhelik, hanem *Hohenlohe* bitorost. Ez a követelés került tárgyalásra a római törvényszék előtt. Maga a kártalanítási pör nem volna annyira érdekes. Érdekessé, sőt szenzációssá tette a tárgyalást *Rudolf* trónörökös levele, amelyet *Nobili* ügyvéd mutatott be s melyet *Rudolf* trónörökös 1884. június 24-én irt a bitorosnak. A levél lényeges passzusai így szólnak:

„Ahányszor csak elküldtem *Ferencz Ferdinánd*-hoz *Vilmos* porosz herceg leveleit, mindannyiszor kérem, hogy az ügyet sürgősen vizsgálja meg. *Ferencz Ferdinánd* főherceg még nagyon fiatal és minthogy nagyon is korán emancipálta magát, mint dragonos hadnagy, csak a szórakozásra gondol és folyóügyekkel egyáltalán nem gondol. Ezt egészen *Seilerin* grófra bizza, akinek teljes befolyása alatt áll. Én nem ismerem a gróft és soha életemben nem láttam. De amint hallom, klerikális érzelmi és így mintegy guzsbakótte a jezsuitáknak van kiszolgáltatva. Hogy mit várhatunk egy ilyen embertől, azt *Eminenciád* jobban tudja, mint én. Bár azt hiszem, hogy az ön ellenszenva a jezsuiták iránt nem lehet nagyobb az enyémmé. Ilyen körülmények között nem is remélem, hogy az ügy rendes elintézését nyer, mert amint említettem, tulajdonképpen nem is a főherceggel, hanem *Seilerin* gróffal van az embernek dolga.“

— **Elhunyt Főviselő.** A képviselőházi ismét gyászlobogó leng. A t. Ház egyikét a legrokonszenvesebb és legszerényebb tagjainak veszítette el: *Pildner* Ferencz, a közhalmi (Nagyküküllőmegye) kerület képviselője ma délután ötvennyolcz éves korában, itt a fővárosban meghalt. Az elhunyt száz nemzetiségével össze tudta egyeztetni őszinte magyar honpolgárságát. A magyarok és szászok barátságát nemcsak szóban hirdette, de átvitte a gyakorlatba is. Aki ismerie, párt- és nemzetiségi különbség nélkül tisztelte és szerette. Pályája elején hírlapíró volt, majd a megyéjét szolgált. Mint képviselő, a leglelküimeresebb és a legszorgalmasabb honatyaik közé tartozott. Ritkán szólalt föl, de amikor fejtelt, mindig volt mondani valója. Néhány hét óta a Ház folyosóján szélhűtés érte. Azóta nem nyerte vissza teljes egészségét, de még benuit állapotában is eljárt az ülésekre, lassan végigvándorolt a folyosókon, kissé dadogva üdvözölte ismerőseit, azután esendően meghúzódott a terem szélsőjobboldalán levő helyén. Néhány hét óta hiába kerestük megrokkant alakját és jószágos, szelid arcát. Eltűnt. Halálával parlamentünk egy igazán derék, munkás, művelt tagjával lett szegényebb.

— **Aldere-andé-emiékünnep.** A bolognai tudományegyetemen *Aldere-andé* természettudós halálának 300-ik évfordulója alkalmával nagy ünnepséget rendeznek, melyre a világ összes tudományos intézeteit meghívták. A Királyi Magyar Természettudományi Társulat képviselőtében *Entz Géza* udvari tanácsos, egyetemi tanár fog elmenni. Az ünnepély védője maga *Viktor Emánuel* olasz király és az elnöki tisztet *Tanari Giuseppe* képviselő és *Pantoni Vittorio*, az egyetem rektora viselik.

— **Maróczy és az osztrák sakkverseny.** Osztrákban pünkösdkor kezdődik a nemzetközi sakkverseny, melyre a rendezőség *Maróczy* Géza világhírű hazánkriát is meghívta. *Maróczy* azonban ma tudatta a rendezőséggel, hogy a nagy tolmán nem vesz részt, mert a verseny föltételeit nem tartja helyeseknek és méltányosoknak. Ugyanilyen okból lemondott a részvételről dr. *Lasker*, a amerikai sakkmeister is, így a verseny közönsége nem gyönyörködhetik a két legnagyobb sakkozó mesteri játszmáiban.

— **A szénutalvány.** Hosszu, eredménytelen nyomozás után, ma délelőtt sikerült a rendőrségnek egy veszedelmes szélhámost letartóztatni, aki heteken át a legagyaforább csalásokat követte el. *Molnár* Aladár a neve, miniszteriumi díjnok volt s e hivatalában egész sereg szabálytalanságot követett el, mire elbocsájtották a szolgálatból. Azóta teljesen a csalásra rendezte be életét, vasutas-egyenruhát öltött magára és sorra járta a fővárosi kereskedőket és különböző árukat vásárolt. Amikor fizetésre került a sor, egy a máv. által kiállított szénutalványt nyújtott át. Az utalványok negyven-ötven métermáza szénről szóltak és a máv. igazgatóság bélyegzője igazolta, hogy a szén már ki is van fizetve. A kereskedők készpénznek vették az üzletet és habozás nélkül belementek a dologba. Csak amikor a vasuti szénraktárból el akarták vinni a szenet, sült ki, hogy az utalványok hamisak. A kereskedők erre mintegy harminczan jelentést tettek a szélhámus ellen, aki *Ruttkai* Aladár, *Kiss* Károly, *Nagy* Károly és *Papp* János álnevek alatt szerepelt. Ma délelőtt sikerült tartózkodási helyét kinyomozni és letartóztatni. Megállapították, hogy három évvel ezelőtt hasonló bűnök miatt már börtönt ült. Villamosjegyeket hamisított és azokat trafikosoknál eladta.

— **Nemzetközi vadászati kongresszus.** Párisban ma nyitották meg *Ruau* földművelésügyi miniszter elnöklése alatt az első nemzetközi vadászati kongresszust, mely sport és gazdasági jellegű vadászati kérdések tárgyalásával foglalkozik.

— **Merénylő tábornok.** Milanóban most egyébről sem beszélnek, mint egy utcai merénylőről, amelyet egy aktív tábornok követett el. A tábornok neve *Barchetti*, akinek az abessziniai hadjáratban jelentősebb szerepe volt. A tábornok állítólag huga becsületének védelmében követte el a gyilkossági kísérletet, noha hugának becsülete nem forgott veszélyben, csak elfogadta egy fiatal postatiszt udvarlását. A fiatal ember neve *Zamfiresa*. Egyszerű postahivatalnok; a tábornokot nyilván az bátorította föl a szélsőségre, hogy ilyen szerény hivatalnok egy tábornok testvérhugára merete fölemelni a szemét. A dolog ugy esett, hogy a tábornok néhánykor látta, hogy huga ajánlott levelet ad fel a postán. Egy alkalommal látta azt is, hogy a postahivatalnok levelet csusztatott a leány kezébe. Megtudta, hogy ebben a levélben szerelmet vallott a hivatalnok. A leány pedig nem utasította vissza, hanem viszonzta a postás érzelmeit s elfogadta udvarlását. A tábornok nem is elegendett szóváltásba a leánnyal. A postással sem állt szóba, csak magához vette a revolvert, s amikor *Zamfirescu* kijött a hivatalból, kétszer rálőtt. A tábornoktól elvették a revolvert s egy rendőrszettel hazaküldték. A rendőrség azután kihallgatja az igazságtól szinte eszméletlen embert, s az iratokat áttette a törvényszékhez.

— **Bélyegcsalók.** A múlt hónapban történt, hogy egy szélhámus banda itt a fővárosban ravasz módon megkárosított több külföldi bélyegkereskedőt. A banda tagjai tekintélyes állású emberek nevében bélyegret rendeltek, hogy majd válogatnak belőle. A beküldött küldeményt aztán mindenestől megtartották, eladták és a pénzen megosztották. A rendőrség annak idején a banda tagjai közül letartóztatta *Csanán* Jenő könyvkereskedősegédet és *Nikolovszki* Antal fővárosiapidijast, akik mind a ketten rovott múltú emberek. Most aztán kézkerült a bandának még egy tagja: *Szeberényi* Tihamér. A családok ugyanis annak idején a többi közt *Szeberényi* Lajos postafőtiszt nevére is rendeltek bélyegret. *Szeberényi* Lajos már régóta az örültek házában van s a küldeményt a fia vette át, aki aztán a társaival értékesítette. A mikor a dolog kitudódott, a fiatal *Szeberényi* Pécsre szökött. Ott *Kormos* Ignác néven, a kiállításnál kapott alkalmazást. A rossz utra tévedt fiatalembert most a budapesti főkapitány megkeresésére letartóztatták. A csalóbanda körülbelül tizenkétezer korona értékű bélyegret szedett össze.

— **Házasság.** Dr. *Boronkay* Dénes fővárosi ügyvéd, *Boronkay* Ignác budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki elnök fia, e hó 27-én déli 1 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi plébániatemplomban *Polónyi* Géza orsz. képviselő, volt igazságügyminiszter és neje szül. *Steinitzer* Anna leányát, Vilmát.

Szöcs Sándor elfegyezte *Kurz* Etelka kisasszonyt Budapesten.

— **Az Országos Tisztviselő Szövetsége.** (Budapest, Lónyai-u. 11.) a következő sorok közlésére kért fel bennünket. Nagyszámú hozzánk beérkezett kérdézősködésként tudjuk, hogy a Budapesten, ezelőtt József-körút 60. sz., jelenleg Rottenbiller-u. 5 szám alatt levő *Tisztviselők Takarékpénztára R. T.* című intézettel, mely a volt *Gyűjtőpénztár és Bank R. T.*-ből alakult át, semminemű összeköttetésben nem állunk sem pedig annak megalapításába be nem folytunk. A szövetség által alapítandó „*Országos Tisztviselő Szövetség Takarékpénztára R. T.*” szervezési munkálatai befefezésükhöz közelednek s a vonatkozó felhívások legközelebb szétküldetnek. Felkérjük ezért kartársaink, hogy a Szövetségünk nevét jogosulatlanul felhasználó ügynököknél, kik ránk való hivatkozással *Tisztviselők Takarékpénztára* részvényekre aláírásokat gyűjtenek, részvényeket ne jegyezzenek, mert mi ügynökökkel összeköttetésben nem állunk, az előforduló eseteket pedig hozzájuk tudomásukra.

— **Az elhagyott feleség.** *Wassermann József* bérkocsis-segéd felesége, született *Schreiber Rebecka* néhány hét óta látogatásban időzött rokonainál Margittán. Ott értesült aztán valamelyik budapesti jóembere révén arról, hogy férje időközben hűtlen lett hozzája. *Ranolder-utca 28. szám* alatt lévő lakásukból ki is költözött és egy *Balla Lászlóné* nevű özvegyasszonnyal lépett közös háztartásra az *Óriás-utca 20-ik számú* házában.

Wassermanné, erre a hírre összeszedte magát és feljött Margittáról a fővárosba. Itt mindennek előtt *Ranolder-utcai* lakásukon kereste a férjét, ott azonban azt mondták neki, hogy napok óta nem is látta. Erre a szerencsétlen asszony, aki beteges féltékenységgel csüggött férjén, elment a vetélytársnő lakására. Az embert azonban ott sem találta meg, sem *Ballánét*. Megtudta azonban, hogy csakugyan együtt élnek. A féltékenysége által zaklatott teremtés egyenesen kiment a keleti pályaudvarra, ahol férje bérkocsijának állomása van. Ott aztán csakugyan meg is találta az embert. Az asszony sirva könyörgött férjének, hogy térjen vissza hozzá. Megígérte, hogy soha egy szóval sem említi a történeteket. Elmondta, hogy milyen boldogtalan és hogy mennyire nem érdemli meg tőle, hogy így bánjon vele.

A férfi azonban durván elutasította a könyörgő asszonyt és megmondta neki kerekén, hogy nem tér többé vissza hozzá, mert *Ballánéval* akar élni.

Az elutasításra az asszony szó nélkül távozott. Előbb egyenesen haza akart menni, de aztán mást gondolt. Visszafordult és betért a *Csömöri-ut* egyik kereskedésébe, ahol egy nagy konyhakést vásárolt. Azzal aztán visszatért a férjéhez és megpróbálta őt megegyeszer rábeszélni. A férfi azonban most még durvábban utasította el. Erre az asszony, végső elkeseredésében rávelelte magát és a kést belé döfte. Az ember rémült kiáltással összerockadt. Az asszonynak azonban a támadt kavarodásban sikerült elmenekülni. A súlyosan sebesült embert be szállították a II. számú klinikára. Állapota életveszélyes; eszméletét eddig egy pillanatra se nyerte vissza, úgy, hogy ki sem volt hallgatható.

Az asszony a dráma színhelyéről egyenesen a VII-ik ker. kapitányságra ment és önként jelentkezett, ahonnan a főkapitányságra viték és kihallgatása után letartóztatták.

— **Halálhíradások.** *Özvegy* ujhelyi *Barla Károlyné*, szül. *Petanovics Anna* e hó 3-án *Kövágó-Orsón*, 78 éves korában meghalt. Az érdemes matróna 1880 óta viselte az özvegyi fátvát. Férje, ujhelyi *Barla Károly*, ügyvéd és váltójegyző *Sopronban*, 1848-as honvédfőhadnagy és a *Svábhelyen* működött 12 fontos ügyintéző parancsnoka volt. Budavár ostrománál ez az uteg lötte az első rést, amelyen a honvédség bevonult a várba. A megboldogult urasszony halála kiterjedt előkelő rokonságra hozott gyászt.

Kernyécsei Jagodics Péterke életének 5-ik évében május 8-án elhunyt *Kanokon*.

Borsódi Latinovics Szaniszlóné, szül. *Bizberger Etelka*, május 13-án meghalt *Zomborban*.

— **A dobsinai jégbarlang megnyitása.** A dobsinai jégbarlang ma megnyílt és ez időtől kezdve a rendes belépő-díjak mellett napokint villamos világítás mellett megtekinthető.

— **Nemzetközi zoológiai kongresszus.** Az idén augusztus 19-étől 23-áig nemzetközi állattani kongresszus lesz *Bostonban* (Egyesült Államok, Massachusetts). A kongresszuson a világ minden részéről összegyűlő természettudósok fognak résztvenni. Magyarországról a Természettudományi Társulat képviselőjében *Horváth Géza*, a Nemzeti Múzeum állattárának osztályigazgatója fog megjelenni.

— **Automobil-virágkorzó.** Pünkösdi előtti szombaton délután — mint már megirtuk — nagy automobil-virágkorzót rendeznek. Az ünnepség védnökségét a következő hölgyek vállalták el: gróf Almásy Györgyné, gróf Andrássy Gézáné, gróf Andrássy Sándorné, öz. gróf Andrássy Tivadarné, Balázs Béláné, felsőványi Baruch Jenőné, gróf Batthyány Lajosné, Bayer Dezsőné, báró madarasi Beck Gyuláné, gróf Edelsheim-Gyulay Lipótné, öz. gróf Esterházy Mihályné, Fedák Sári, Gerbeaud Emilné, báró gelsei Guttmann Arthurné, gr. Hadik-Barkóczy Endréné, báró Harkányi Jánosné, Hatvany Károlyné, báró Herczog M. Lipótné, gróf Hunyady Józsefné, gróf Károlyi Lajosné, gróf Károlyi Istvánné, kistétényi Kovách Lászlóné, Luczenbacher Pálné, gróf Nákó Sándorné, herceg Odescalchi Gézáné, báró Piret de Behain Lajosné, gróf Szapáry Pálné, gróf Schönborn Károlyné, Törley Józsefné, gróf Wimpffen Siegfriedné és Zichy Béla Rezsőné. A rendezőbizottság tagjai: Elnök gróf Zichy Béla Rezső; tagok: gróf Andrássy Géza, gróf Edelsheim Gyulai Lipót, gróf Esterházy Móríc, Fényi Béla, Hatvany Károly, Krisztinkovich Béla, gróf Szapáry Pál, gróf Széchényi István, Törley József, báró Vécsey László és gróf Wenckheim József. Az ünnepélyen rendezendő szépségverseny zsűrije a következő urakból és hölgyekből áll gróf Széchényi Béla elnökölte alatt: *Jekelfalussy Zoltán*, *Radisics Jenő*, báró *Üchtritz Zsigmond*, *Egyedy Arturné*, öz. gróf *Károlyi Viktor* és *Vojnits Sándorné*. Az ünnepélyen való megjelése *József főherceg* és *Angusztia főhercegnőnek* immár bizonyos. Az ünnepély színhelye a *Thököly- (Csömöri-) uti* millenáris verseny pályára s a helyárak a következők: zártszék 5 korona, tribünjegy 2 korona, állóhely 1 korona. Az Országos Gyermekvédő Liga javára rendezendő ünnepélyen lesz katonazené, virágcsata, dijkiosztás, buffet, automobil-virágdísz-verseny stb.

— **Megőrült a szinfalak mögött.** Egy magdeburgi nyári mulatóhely szinfalak mögött megrendítő dráma játszódott le tegnap. *Lila Mária* nevű énekesnő volt a starja a mulatónak. A közönség nagyon kedvelte s pályatársai is szerették. A kisasszony énekel a szinpadon és senki sem vett észre rajta valami különös izgatottságot. Alig fejezte be az éneket, lelépett a szinpadról s a szinfalak közt velőrtázó sikoltozásokban tör ki. A közönség az ijedségtől szinte dermedten hallgatta a sikoltozásokat és sokan azt hitték, hogy valakit gyilkolnak a szinpad mögött. A következő perczben pánik tört ki a közönség körében. Oly tolongás támadt, hogy sokan megebesültek. A rendet s nyugalmat csak nagy nehezen tudták helyreállítani. Kiderült, hogy a boldogtalan énekesnő hirtelen megiehetőlyódott. Csak két hónappal azelőtt került ki egy hidegvizgyógyintézetből. A boldogtalan teremtést a tébolydába vitték.

— **Irásgépi közsg.** Győvár közsgében ismeretlen okból tűz támadt. A környékbeli tűzoltóság önfeláldozó működése dacára csak nehezen lehetett az óriási szélviharban a tüzet fékezni. Harminczhat ház 55 meléképülettel, 40 darab szarvasmarha, 29 ló és sok szárnyas elégett.

— **Vasúti összeköttetés.** A folyó hó 14-én *Kassáról* éjjelkor *Budapest* felé menő 1509. számú személyvonat *Csány állomás* mellett beleütközött egy kavicszállító vonatba. A személyvonat mozdonya és két kocsija összezúzódott. Három utas életveszélyesen megsérült. A sebesülteket hajnalban a *kassai közpórházba* szállították. Szigorú vizsgálatot indítottak annak megállapítása végett, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **Szerencsétlenség a pozsonyi elágutban.** Egy tolató mozdony ma a pozsonyi elágutban összeütközött egy pályakocsival. Hét ember — csupa vasúti alkalmazott — megebesült, közülük hárman súlyosan.

— **Meggyilkolt földbírtokos.** *Baresről* jelentik, hogy *Bator Elemér* földbírtokost és nagybérletet átlótt mellet halva találták a délkováci erdőben. A közönségtelenül állott férfit úgy a horvát, mint a magyar lakosság nagyon sajnálja. Azt hiszik, hogy a gyilkosságot vadászok követték el.

— **Helyreállítás.** A szerencsétlen véget ért *Hutter Tivadar* gyáros életürlüményeire vonatkozólag téves hírek kerülve a lapokba, fölkeretek bennünket a következők megállapítására: *Hutter Tivadar* 73 éves agglégény volt, hosszabb idő óta magángzó és korábban tulajdonosa volt az újabb részvénytársasággá átalakult *Hutter-féle* gyertya- és szappangyárnak. *Hutter Tivadar* körülbelül két hónap előtt egy baleset következtében elveszítette nővérét, *Emiliát*; egy idő óta nagyfokú ideges izgatottság volt rajta észlelhető, amelyet másnemű betegségei a legmagasabb fokra csigáztak, úgy hogy nővérének, öz. *Düringer János* nénének leg gondosabb ápolása mellett sem lehetett szerencsétlen véget megakadályozni.

— **Szökött katona.** Szatmárnémetiben *Schön* Lajos méntelepi számvevő őrmester 2000 korona elikkasztása után megszökött. A rendőrség körözi.

— **A vonat kerekai alatt.** *Déván* *Noel Péter* vasuti tisztviselő a tehervonat rendezését egy kocsi magas fékjéről dirigálta. Egyszerre a vonat, amelyen a tisztviselő állt, nagyot rándult és a tisztviselő oly szerencsétlenül bukott a kerekék közé, hogy azok összemorzolták és szörnyethalt. *Noel* fiatal neje és négy gyermeke siratja.

— **Letartóztatott kereskedő.** A szegedi rendőrség ma letartóztatta *Herczeg Soma* ismert szegedi kereskedőt, akinek az *Aradi-utczában* világítási és lámpaáru-üzlete volt. Több hitelezője csalás miatt tett ellene feljelentést. A kereskedő minden ingó és ingatlan vagyonát eladta, anélkül, hogy hitelezőit kielégítette volna és Amerikába akart kivándorolni.

— **Öngyilkos leány.** *Bakabányán* *Baka László* kir. adóellenőr 16 éves ipari iskolába járó leánya atyja revolverével agyonlőtte magát. Tettének oka családi viszály volt.

— **A Duna halottai.** Tegnap két holttestet fogtak ki a Dunából, mindkettőt *Paks* közelében. Az egyik huszonöt-harminczévesnek látszó férfi holtteste, akinél semmiféle írást nem leltek. Ugyancsak tegnap fogták ki egy tizet éves fiu holttestét, akinek a zsebében négy darab igazolványt találtak *Zacsovics Gyula* névre. A holttestet ma temetik el.

— **Balesetek.** *Lather Ferenczné* 40 éves szakácsnő ma reggel *Mühlbacher József* korcsnájában gázkályhán reggelit főzött. A gázkályha felrobbant és a szakácsnő súlyos égési sebeket szenvedett. — *A Margit-uszoda* hidjáról tegnap *Pal-kovits Ferenc* uszmester 12 éves fia a *Dunába* esett. *Boross Gyula* közuti hivatalnok észrevette, utána ugrott és kimentette. — *Sereglye Mihály* pékmester a *Futár-utca 38. számú* ház előtt hordót emelt le egy kocsirol. A hordó a lábára esett és eltörte. A *Rökusban* ápolják.

— **Readóri hírek.** Tegnap délután betörők jártak a *Vigadóban*. *Evva* Lajos lakását feltörték. Mivel azonban a szekrények *Wertheim-zárral* vannak ellátva, nem tudtak elvinni semmit. Ekkor a szomszédos lakást törték fel, ahol *Bedőházy Gáborné*, pénztárosnő lakott. Onnan körülbelül százkilenczven korona készpénzt és több ékszert vittek el. — *Andaka* *András* teherszállító kocsi tegnap a *Szilágyi Dezső-téren* az *Automobil-társaság 118. számú* kocsiját a *Duna* kiáradt vizében meg akarta mosni. A kocsi a *Dunába* fordult és a kocsi is a vízbe esett, ahonnan csak nagy nehezen tudták kimenteni.

— **A Beketow-czirkuszbán** a kiváló műsor egyre nagyobb közönséget vonz. A czirkuszból mindennap zsúfolásig megtelik és a közönség azzal a tudattal távozik, hogy csakis elsőrangú művészeket látott. Legnagyobb sikert érnek el *Gobert Belling*, *Permané*, *Albano* bohócok, a *Lecusson*-csoport, a világ legjobb czirkuszlóvasai, *Lepique* légtornászok, *Zula*, az ágyukirály, kinek mutatványa egyetlen a maga nemében és a *Jakovlew*, az izgatott kerékpározással az ördögkatlanban. Ma lép fel először *3 Brooklyn* zeneexcentrikusok.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselőknél, illetve alkalmazottaknak, továbbá jelkészeknek, tanítóknak és gazdaságnak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-étől szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalékos, az egykoronás fürdőfürdőnél szintén 50 százalékos, az ételáraknál pedig 10 százalékos kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

× **Zászlók**, címerek, minden kiviteiben kaphatók *Linhart* színházi festőnél és díszítőnél *Budapest, VIII., Hunyadi-u. 17. sz.* Árjegyzék ingyen.

× **Föder-féle vívőterem** a *Koronaherceg-utca 3. szám* alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

× **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 f.**

× **Szenved ön lábizzadásban?** Akkor rendelje a „*Sudor*”-t *Alexander János* gyógyszerésznél, *Szolnokon*. Ára 3 korona 40 fillér utánvétellel.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Az aratósztrájk és a katonaság. Pestmegye feliratot intézett a kormányhoz, a katonaság egy részének az aratósztrájk esetében való átengedése tárgyában. A feliratot pártolás végett megküldte a fővárosnak is. A közelélmzési bizottság ma tárgyalta a feliratot s azt javasolja, hogy a főváros hasonló értelmű kérelmet intézzék a kormányhoz. Ugyancsak ma tárgyalta a bizottság *Békésmegye* feliratát is, a *Duna-Tisza* csatorna megépítésének a megszüretése iránt. A bizottság a felirat pártolását javasolja azzal, hogy az előértekeztetlekre a kormány a főváros képviselőjét is hívja meg.

Komárom város törvényhatósági bizottsága ma délután Kálmán Rudolf főispán elnökletével tartotta május havi rendes közgyűlését, melyen az elnöklő főispán bejelentette, hogy a közgyűlést megelőzőleg a tisztviselők munkássága felett számonkérő székelt tartott, mely teljes megelégedésével végződött. A közgyűlés a Trebinjében állomásozó 12. számú komáromi házvezetők Znaimba történet áthelyezésekor megkereste a honvédelmi minisztert az ezrednek Komáromba való áthelyezése iránt; mivel ez eredménytelen maradt, a közgyűlés elhatározta, hogy közbenjárás céljából megkeresi a miniszterelnököt, hogy a hat év óta a megszállott tartományokban szolgáló ezredet helyezték vissza. Ezután a különböző bizottságok javaslatait tárgyalták.

Belassa-Gyarmaton báró Prónay főispán elnökletével a köztörvényhatósági bizottság ma közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározta, hogy a Hevesmegye átiratához hasonló átiratot intéz a kormányhoz az alkotmánybiztosítók tárgyában.

Makó város törvényhatósága ma tartott ülésében elhatározta, hogy 150.000 korona költséggel kijavíttatja a városi széképületet.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Városligeti Nyári Színház.** A pótsezon befejezésével, ma volt a tulajdonképeni kapunyitás a Városligeti Nyári Színházban. A szezon *Lehárnak* nagyszerű operettjével, a *Pesti nőkkel* nyílt meg. Akik ma a színházban megjelentek, bizonyára konstataiták, hogy ilyen gondos és nívós előadás nem igen volt még a városligeti arénában. Ezt az örömdetes tényt az okozta első sorban, hogy *Feld* igazgató a nyár folyamára rendezőnek *Stoll* Károlyt, a Népszínház volt kitűnő rendezőjét, a zenekar élére pedig *Barna* Istvánt, a Népszínház kedvelt karmesterét szerződtette, kiknek nagy érdemük van a mai est sikerében. Ezzel természetesen nem akarjuk kicsinyíteni annak a kitűnő gárdának érdemét, melyet *Feld* igazgató az idei idényre összetoborzott. Első sorban természetesen *Turcsányi* Olgáról kell megemlékeznünk, ki a női főszerepben ismét bebizonyította, hogy egy jó szerep az ő kezében mindenkor hálás személyesítőre talál. Klára szerepét oly természetesen és művészién játszotta, hogy méltán megérdemelte a tomboló tüntetést, melyre a közönség szimpátiájának adóit kifejezést. Nimi szerepében *Fehér* Olga aratott igazi nagy sikert. A művésznő szép hangját a pótsezonban már többször méltatuk. Tánczát és énekét ma is megisméltelték. Sikkes szobaleány volt *Dobsa* Margit, bár az első felvonásban nagy lámpalázzal küzdött. *Virág* és *Magyar* szintén jóízű alakítást mutatnak be. Egészesen humorokon sokat mulatott a közönség. A bíró szerepét *Gabányi* személyesítette igen jóízűen, reméljük, hogy ezt a jó színészt nagyobb szerepekben többször fogjuk viszontlátni. *Marton* Rozsnyai szerepében kissé darabos volt, de énekszámait szép, érezes hangon énekelte.

(*) **Az orsz. Zeneakadémia ünnepe.** Az orsz. kir. Zeneakadémia ünnepi hangversenyei között a mai volt kétségkívül a legérdekesebb. Tulajdonképpen ma mutatta be az intézet eddigi működésének eredményét, amennyiben ez egy hangverseny szűk keretében egyáltalán lehetséges. Bemutatott volt növendékei közül néhányat, de mind a legjavát, olyanokat, akik elismeri művészek és művésznők, akikre büszke lehet nemcsak az intézet, hanem az egész ország; akiknek nagy része európai hírnévre tett szert, de valamennyien olyanok, hogy irigyelhetjük tőlünk a külföld. Kezdiük mindjárt *Geyer* Stefin, az épp oly bájos, mint zseniális fiatal hegedűművésznő, aki ma valósággal lázba ejtette a közönséget *Goldmark* versenyművének I. tételének brilláns előadásával, úgy hogy közlik-vánatra egy ráadásal kellett kedveskednie. És hogy

a nőknél maradjunk: ott volt *Sándor* Erzsébet, operánknak fölkelő fényes csillaga, aki *Szabadosnak* „A kárpátok villije” című regéjében ragyogtatta kristálytisza koloraturáját. Ott volt továbbá operánknak büszkesége és hatalmas oszlopa: *Takáts* Mihály, aki *Koessler* három gyönyörű dalának művészi előadásával keltezt szünni nem akaró frenetikus tapsokat. És mit mondjunk *Dohnányi*ról, aki ma kettős minőségben szerepelt, amennyiben saját nagyszabású zongoraversenyét játszotta óriási sikerrel? Őt a külföld nemcsak megirigyelte tőlünk, hanem el is hódította. Pedig neki itt volna a helye az orsz. Zeneakadémián. Vissza is kell őt hozni minden áron. Ezt a kívánságot fejezte ki az a rendkívül meleg és lelkes fogadás, amelyben a közönség a kiváló művészt részesítette. Lelkes ünneplésben részesült a fiatal *Vecsey* Ferenc is, aki nem rég még *Feri* és csodagyermek volt, de ma már fiatalága daczára számot tevő művész, aki a magyar névnek Amerikában is dicsőséget szerzett. Mesterének, *Hubay* Jenőnek III. hegedűversenyét csodálatos virtuozitással játszotta és utána mesterével együtt számtalanszor kitapsolta őt a közönség. Meg kell még említenünk *Antalfy* Zsuzsát, aki a hatalmas új orgonát mutatta be, eljátszván rajta *Lisztnek* „Bach”-preludiumát. A kissé hosszúra nyúlt hangversenyt *Bartók* magyar stílusú, szép suitejének néhány tétel zárta be. Ezt azonban már csak a közönségnek egy része hallgatta végig. a. k.

(*) **Az Opera.** *Szamosy* Elza, az Operaház vendége, holnap csütörtökön kezdi meg vendégszereplését Puccini „Bohém élet”-jének Mimi szerepében, mely a művésznő egyik legjobb alakítása. Musettet *Ambrusné* fogja énekelni ez alkalommal először. A férfiszerepekben *Arányi* (Rodolphe), *Várady* (Schaunard), *Beck* (Mareil), *Erdős* (Colline), *Szendrői* (Alemor) és *Hegedűs* (Benoit) lépnek fel. Az előadást *Márkus* Dezső karmester vezényli. (Évi bérlet 82. sz. Havi bérlet 10. sz.) *Szamosy* második fellépése szombatra van kitűzve *Massenet* Manonjának czimszerepében, pünkösd hétfőjén pedig *Carment* énekl. Pénteken a *József* főherceg-szanatórium egyesület javára jótékony czélú előadást rendez az Operaház. Színe kerül „Mignon” a czimszerepben *Arnold* Sigríd asszony bucsufellépésével. A többi főszerepet *Vándor* Erzsébet, *Arányi* és *Takáts* énekl. A beállott hőség folytán, a közönségre való tekintettel, intézkedés történt arra nézve, hogy a nézőtér levegője kellőképpen lehűtessék és az előadás tartama alatt állandóan mérsékelt hőfokon tartassék.

(*) **Nemzeti Színház.** Sajó Sándornak a Telekidíjjal jutalmazott 3 felvonásos vígjátéka, a *Zrinyi* György házassága, melyet pénteken, a hó 17-én mutat be a Nemzeti Színház, teljesen készen várja az előadást. *Zrinyi* Györgyöt *Beregi* Oszkár, *Széchy* Tamást *Szacsay* Imre, a két *Széchy* leányt *Török* Irma és *Váradi* Aranka, özv. *Bánfinét* *Vizváriné*, *Bánfi* Marcsát *Paulay* Erzsébet, *Pósházi* *Gabányi* Árpád, *Sibriket* *Kürthy* György játssza. A darabban előforduló éneklari részt (*Szikszói* harc, *katona* tar) *Zempléni* Árpádné *Révész* Anikó állította össze Tinódi után.

(*) **Arnoldson** Sigríd asszony bucsufellépése. Még a májusi kánikula sem ártott *Arnoldson* asszony népszerűségének. Még e még napokban is a legfényesebb közönség megy az operába azokon az estéken, mikor *Arnoldson* tüneményes hangjában gyönyörködhet. A népszerű művésznő pénteken lép fel utoljára és bucsufellépését jótékony czéllal köti össze: a *József* Főherceg Szanatórium Egyesületnek emberbaráti alapja javára énekl. el pénteken a bucsufellépésén „Mignon”-t, amelyben budapesti legnagyobb diadalát aratta. Az előadás iránt már elővételben is a közönség igen szép érdeklődést tanúsít.

(*) **A kis trafikoslány.** *Flers* és *Caillavet* három felvonásos vígjátéka holnapután, pénteken kerül bemutatásra a Vígyszínházban. *Kornai* Bert, a Vígyszínház új tagja, aki a premiéren lép fel először, a második felvonásban egy angol dalt is énekel, amelynek szövegét *Hellai* Jenő írta Holnap, csütörtökön, új napi pihenés után, amelynek oka a berliniek vendégszereplése volt, ismét színre kerül az *Ördög*, *Molnár* Ferencz diadalmos vígjátéka.

(*) **A hívős színház.** A Magyar Színház nézőterén máj 16 fok Reaumur lesz a hőmérséklet. Az igazgatóság ugyanis a közönség kényelmére, amely „A vig özvegy” előadásait a mostani nyári hőségben is nagy tömegben látogatja, villamos szellőző-készüléket szerzett be. Ez a készülék előadás előtt teljesen lehűti a nézőteret, játékközben is működik és a felvonások között is új, friss légáramlatot visz a színház minden részébe. „A vig özvegy” egyébként a színház kitűnő és ünnepeit vendégével, *M. Szoyer* Itonával a czimszerepben, minden este elsőrendű szereposztásban kerül színre. *M. Szoyer* asszony énekművésze ritka ragyogást ad *Lehár* gyönyörű zenéjének és a finálék együtteseinek, *Ráthonyi* Akos, *Boros* Endre és *Papir* Sándor pedig a vidámság derűs hangjait visszik a játékba, a melyet viharos tetszéssel kísér minden előadásban a közönség, a hét összes előadásaira és az ünnepi délutáni mérsékelt helyáru előadásokra jegy váltatható a színház pénztáránál és a Bárd-czég jegyirodájában.

(*) **Pulszky Polixena** darabja. Az *Uránia*-színházban, daczára a beállott abnormális időjárásnak esténként szépszámu közönség gyönyörködik *Pulszky* Polixéna és *Láng* Nándor „Hellasz földjén” című darabjában. A tanulmány rá is szolgál a legigazabb sikerre, mert a hallgatóság minden rétege élvezeteset, szórakoztatót, sőt mulattatót találhat ugy a szövegben, mint a gyönyörű látványokban és mozgásokban.

(*) **Kóber** Leó gyűjteményes kiállítása. *Kóber* Leó műveiből rendezett kiállításnak állandóan nagyszámu és előkelő közönsége van a „Könyves Kálmán” műintézet Nagymező-utcai szalonjában. A kiállított rajzok, különösen a színpompás gouache-képek nagyrészt elfogytak. A Budapesten mostanában feltűnően nagy számmal megforduló idegenek majd mindannyian felkeresik a tárlatot és a képek közül kivált a magyar tárgyuakat vásárolják. A nagy érdeklődésre való tekintettel a kiállítás még jó ideig marad nyitva és hétköznapokon reggeli 9-től esti 8-ig, vasár- és ünnepnapokon 9-1 óráig tekinthető meg, minden belépődíj nélkül.

(*) **Andrássy-kiállítás.** Az *Andrássy*-kiállítást állandóan nagy érdeklődéssel kíséri a közönség s a Műcsarnok termeiben igen előkelő látogatók fordulnak meg. A kiállításra utólagosan még több igen szép festményt hoztak s kiállították azon néhai gróf *Andrássy* Tivadar mellszobrát is, amelyet özvegye mintázott. A kiállítás a csütörtöki sétahangverseny alkalmával is megtekinthető, a tavaszi tárlattal együtt, egy korona belépődíj mellett.

(*) **Kabarek a vidéken.** *Pázmán* Ferencz, a népszínház-vigopera jeles tagja ismét hangversenykörutart rendez azokkal a fővárosi művészekkel, akikkel már az ország több városában nagy sikert aratott. Körüljárt a társaság Szombathelyen kezdi meg, azután sorbaveszik Székesfehérvárt, Veszprémet, Győrt, Sopront és Magyaróvárt, majd a többi dunántúli várost. A társaság változatos műsorába a legújabb irodalmi és zenetermékeket is felelte.

(*) **Caruso sikere Párisban.** Párisból jelentik, hogy *Caruso*, aki most tért vissza Amerikából, fellépett egy hangversenyen, amelyet a Trocadero-ban rendeztek a Párisban élő szegény belgák javára. Az óriási terem zsúfolásig megtelt és a bevétel meghaladta a nyolevanezer frankot.

IRODALOM.

* **Petőfi-matiné.** A Kurucz ifjak asztaltársasága és a műegyetemi kör ifjusága e hó 20-án délelőtt 10 órakor a Vigadó összes termeiben matinét rendez a *Petőfi*-ház javára. A matiné vendégei gróf *Bailly* Lajosné, gróf *Apponyi* Albertné, *Zempléni* P. Gyuláné és *Rosenberg* Augusztá. Jegyek már 17-iktől kezdve kaphatók a Vigadó előcsarnokában.

* **A tudomány-egyetem új jutalomtétellei.** A budapesti tudományegyetem most tüzie ki az 1907-8. iskolai évre szóló új jutalomtételleit. A hittudományi kar a *Pasquich*-alaptól három, egyenkint 140 koronás és a *Fogarassy*-alaptól egy 140 koronás jutalmat tűzött ki szigorúan hittudományi kérdésekre. A jogi kar a *Pasquich*-alaptól három, egyenkint 410 koronás díjra hirdetett pályázatot. Az orvosi kar kilencz és a bölcsészeti kar tizenkét pályadíjat tűzött ki. A pályaművek benyújtásának határideje 1908. márczius 31-én jár le. A pályatételék és a pályázati szabályok az egyetem rektori hivatalában tudhatók meg.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle radio activ
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra
alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kizárólag Komáromban

FŐVÁROS.

(—) **A közgazdasági és közlekedési bizottság** ma délelőtt ülést tartott **Melley Béla** tanácsos elnöklése mellett; az ügyeket **Folkusházy Lajos** tanácsjegyző smertette. Egyik hal-konzervgyár és halkereskedelmi rvt. kérvényt adott be aziránt, hogy a főváros engedjen át nekik — konzervgyár céljára — megfelelő telket, lehetőleg a nyugati pályaudvar közelében. A bizottság azt a javaslatot teszi, hogy vagy a VI. ker. Kun- és Vágány-utca sarkán levő 1200 négyszögönyi telket engedjék át bérletre, vagy más alkalmas területet. Javasolja a bizottság, hogy a Budapesti Ugetőverseny-Egyesületek, tiszteletdíjak kitűzésére adjanak az idén 3000 korona (tavaly 2000 volt) segélyt. Egy magánvállalkozó arra kért helyhatósági engedélyt, hogy reklámszerű elárusítókoszát járathasson az utcákon, úgy, hogy a kocsi a vásárló kívánságára bárhol is megállhasson és a vevőt kiszolgálhassa. A bizottság épp úgy, mint a közrendészeti bizottság tette, a kérelmet elutasította, mert közlekedési akadályokat okozna. A IX. kerületi előjáróság, a mester-utcai hetipiaczon bizonyos iparcikk-árusokat egyik helyről a másik helyre tett át. Ez ellen a piaci iparcikk-árusok társulata fölebbezést adott be. A bizottság javasolja az előjáróság határozatának a helybenhagyását.

(—) **Felfüggesztett szakbizottságok.** Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter tudvalevően felfüggesztette a magyarországi építőmunkás szövetség kömives szakosztályát működésétől és felhívta a fővárost a szabályszerű vizsgálat megejtésére. Ugyancsak felfüggesztette a miniszter annakidején a budapesti kávéfőzők szakegyletét. Az illetékes előjáróságok befejezték a vizsgálatot. A tanács a vizsgálat eredményét a vizsgálati iratok bemutatása kapcsán mai napon felterjesztette a belügyminiszterhez.

(—) **Tiszviselői áthelyezések.** A legutóbbi választások alapján a polgármester a tiszviselői karban nagyobb mérvű áthelyezéseket rendelt el, amelyek a következők:

A fogalmazási személyzet körében: az anyakönyvi közvetlen felügyelő hatósághoz szervezett tanácsjegyzői állással egybekötött teendőik ellátására a tanács I. ügyosztályba **Szily József** tanácsjegyzőt, helyére a tanács IV. ügyosztályba dr. **Vita Emil** tanácsjegyzőt helyezte át, ennek helyére a VIII. kerületi előjárósághoz **Márher Aladár** tanácsjegyzőt osztotta be, továbbá dr. **Csupor József** tanácsjegyzőt a VII. kerületi előjárósághoz, helyére a tanács X. ügyosztályba **Buzay Károly** tanácsjegyzőt, ennek helyére a IX. kerületi előjárósághoz dr. **Emőd József** tanácsjegyzőt, ennek helyére a tanács III. ügyosztályba dr. **Raisz Rezső** tanácsjegyzőt, ennek helyére az V. kerületi előjárósághoz dr. **Déri Ferenc** tanácsjegyzőt helyezte át. Egyidejűleg dr. **Emőd József** és dr. **Déri Ferenc** tanácsjegyzőket a helyettes kerületi előjárói teendőik ellátásával is megbízta. Dr. **Havas István** fogalmazót az 5. kerületi előjárósághoz, helyére a tanács I. ügyosztályba **Tompó József** fogalmazó-díjnokot, ennek helyére a 4. ker. előjárósághoz **Jankó Béla** tanács fogalmazót helyezte át. A tanács IX. ügyosztályba **Rákosi Andor**, ennek helyére a 7. kerületi előjárósághoz **Lobmayer Jenő** segédfogalmazót; a tanács IV. ügyosztályba **Timár József** fogalmazó-díjnokot, ennek helyére az 1. kerületi előjárósághoz **Kócán József** díjnokot, ennek helyére pedig a 9. kerületi előjárósághoz **Struczó Odón** díjnokot helyezte át. **Liber Endre** segédfogalmazót a tanács I. ügyosztályba, helyére pedig a tanács IX. ügyosztályba dr. **Gallina Frigyes** számszámjegyzőt osztotta be. A tanács II. ügyosztályba **Szabó Gyula** fogalmazót, ennek helyére a tanács V. ügyosztályba **Weisz Ede** fogalmazógyakornokot, ennek helyére a 6. kerületi előjárósághoz **Schára Béla** fogalmazógyakornokot, ennek helyére pedig a tanács VI. ügyosztályba **Kerényi Béla** kezelőtisztet helyezte át. A tanács VI. ügyosztályba **Izalt Kálmán** fogalmazót, ennek helyére a 8. kerületi előjárósághoz dr. **Unger Béla** segédfogalmazót, a 10. kerületi előjárósághoz **Bucszánszky Bertalan**, ennek helyére a tanács IV. ügyosztályba dr. **Goszteth Ernő** díjnokot, ennek helyére az V. kerületi előjárósághoz **Klunkó István** díjnokot, ennek helyére a tanács X. ügyosztályba **Borvendég Ferenc** fogalmazógyakornokot helyezte át. **Eles Gusztáv** segédfogalmazót a IX. kerületi előjárósághoz osztotta be, helyére a tanács III. ügyosztályba **Farkas Géza** fogalmazógyakornokot, továbbá a tanács VI. ügyosztályból **Müller Emánuel** díjnokot a II. kerületi előjárósághoz, helyére a tanács VI. ügyosztályba **Mattyasovszky Jenő** díjnokot helyezte át.

A kezelőszemélyzet körében: **Jaminszky László** kezelőtisztet a tanács segédhivatalba, ennek helyére az I. ker. előjárósághoz **Goda Jenő** kezelőtisztet, ennek helyére a 4. ker. előjárósághoz **Katona József** díjnokot helyezte át. **Weiner Jakab** kezelőtisztet a 7. ker. előjárósághoz, helyére a 8. ker. előjárósághoz **Gyulai J. József** díjnokot osztotta be. **Bauer Emil** kezelőtisztet az 1. ker. előjárósághoz, helyére a számvétséghez **Briestyánszky Sándor** díjnokot helyezte át. **Barakovics Károly** vámfelügyelőt az 1. ker. előjárósághoz, helyére a tanács IV. ügyosztályba **Hoffmann Károly** dr. díjnokot, **Pap Béla** irodasegéd-tisztet az 5. ker. előjárósághoz, helyére a tanács IV. ügyosztályba **Kürchner Béla** díjnokot helyezte át. **Szlovák Jenő** irodasegéd-tisztet a 6. ker. előjárósághoz, helyére a 2. ker. előjárósághoz **Szogyi István** díjnokot tette; **Goan István** irodasegéd-tisztet a 8. ker. előjárósághoz, helyére a tanács segédhivatalba **Balászy Gyula** irodasegéd-tisztet, helyére a 4. ker. előjárósághoz **Bársony Béla** díjnokot osztotta be.

(—) **A főváros új kölcsona.** Megirtuk, hogy a főváros új kölcsonát szándékozik felvenni s ez ügyben a polgármester és a pénzügyi tanácsos már megkezdtek a tárgyalásokat, melyek annyira előrehaladtak, hogy a tanács már holnap fog a kölcson kérdésével foglalkozni. Ekkor dől el, vajjon kisebb függő kölcsonot vegyenek-e fel, vagy pedig nagyobb törlesztéses kölcson. Ha a tanács erre nézve megállapodik, valószínű, hogy ebben az ügyben még e héten rendkívüli közgyűlést hívnak egybe.

(—) **A városi villamos vasút áramfejlesztő telepe.** A kereskedelemügyi miniszter a márczius 21-én tartott fővárosi közgyűlésnek azt a határozatát jóváhagyta, amellyel a Budapesti Villamos Városi Vasút-Részvénytársaság Kertész-utcai áramfejlesztő-telepén tervezett második hűtőtorony és harmadik pót-dinamó fölállítására a helyhatósági engedélyt megadta. Ezzel a miniszter az építő-engedélyt is megadta.

EGYESÜLETEK.

(—) **Károlyiné gyásznapja.** A pesti első böcsödő és a budapesti országos első gyermekmenedékhely egyesületek istenben boldogult elnökük, illetve alapítójuk, nagykárolyi öz. gróf **Károlyi Sándorné**, szül. göncz-ruszkai **Kornis Klára** grófnő emlékére e hó 23-án délelőtt 11 órakor a IX. ker. Vendel-utca 3. szám alatt levő intézetben gyásznapélyt rendeznek.

(—) **A postai izr. nőegylet közgyűlése.** A pesti izr. nőegylet ma délután 4 órakor tartotta meg **Herzl Antalné** elnök elnöklése mellett ez idei 41. rendes közgyűlést. A felolvasott évi jelentés első-sorban azon 120.000 koronás alapítványt emeli ki, melyet csepeli **Weisz Manfréd** oly czéloból adományozott, hogy abból egy **Gyermekágyas-otthon** létesíttessék, mely örök időken át neje nevét viselje. Jelentést tettek még egy másik új intézményről is, melyet **Gomperz Róza** urnó nagylelkű alapítványával létesített s a melyből beteg nők, illetve családja részére házi ápolási segély nyújtható, hogy a szenvedő vagy lábadozó anya ne legyen kénytelen súlyos házi teendőit teljes felépülése előtt végezni.

Jelentés tette továbbá, hogy a lefolyt évben összesen 97,121.98 korona osztott ki segélyek czímén. Az egylet által fenntartott leányrövidházban 90 teljesen elárult gyermek, az árvamenhelyben pedig 60 félig elárult gyermek nevelkedett. A pesti izraelita nőegylet népkönyvtárában 165.674 személy ékezett valláskülönbség nélkül. A jelentés felsorolja továbbá a múlt évben befolyt számos alapítványokat, hagyományokat és adományokat. A jelentést a közgyűlés jóváhagyólag vette tudomásul és a választmányának a lefolyt igazgatási évre a felmentvényt megadta. Egyben az egylet elnökének, valamint az alelnököknek és előjáróknak, ugyszintén az egész választmányának és a titkárnak önfeláldozó és eredményes működésükért a közgyűlés egyhangú köszönetét nyilvánította, valamint köszönetet szavazott még a sajtónak és valamennyi pártfogójának. Végül a közgyűlés köszönetét nyilvánította a számvizsgáló bizottság tagjainak: budai **Goldberger Berthold**, **Leipzig Vilmos**, **Popper István** és baranyavári **Ullmann Adolfnak**, kik számvizsgáló bizottsági tagoknak újból és egyhangilag megválasztottak.

(—) **A Tulipán-szövetség közgyűlése.** A Tulipán-szövetség—Magyar Védőegylet célja, hogy minden nemzeti eszme, mozgalom és törekvés mellett állást foglalván, az ország gazdasági erejének megerősödése érdekében — hazafias társadalmunk szervezett erejével — honi iparunk termékeinek piacot teremtsen s jó munkáját a külföldi ipar elnyomó versenyével szemben megvédje. E czélból buzdítólág hat a társadalom minden rétegére, szabatos irányítással fokozván a nemzet tetterejét, az ifjuságot a munkásélet megkedvelésére serkenti és arra törekszik, hogy a keresni óhajtok részére a munkatereket növelje. E hó 17-én, **pénteken**, d. u. 5 órakor a Royal-szálló nagytermében tartja a Szövetség közgyűlést s ez után is kéri a tagokat, minél számban jelenjenek meg, mert a vállalt munka nagy, a siker kivívására pedig igen sok anyagi erőre és társadalmunk minden hazafiasan érző tagjának lelkes támogatására van szükség.

(—) **Szakkirándulás.** A Magyar Elektrotechnikai Egyesület (VII. Rákóczi-ut 30. szám) e hó 16-án szakkirándulást rendez, melyen a „Danubius” hajó- és gépgyár r.-t. gyártelepét (V. Váci-ut 1849.) fogja megtekinteni. Találkozás délután pont 3 órakor a nyugati pályaudvarnál, (az V. Váci-ut 4. sz. ház előtti villamos megállóhelynél) onnan indulás fél 4 órakor.

(—) **Az Országos Iparegyesület acetylenipari szakosztálya** tegnap tartotta meg ezidei közgyűlést dr. **Wagner Jenő** elnökle alatt. Az évi jelentés és a számadások elfogadása után a választmány következőképen alakult meg: **Mészáros Kornél**, déli vasuti mérnök, **Koffler Hugó**, gyáros, **Kuchel Lajos** gyárigazgató, dr. **Schünemann Gusztáv**, gyáros, dr. **Radó Lajos**, ügyvéd, **Várady Zoltán**, máv. vegyész. A szakosztály tiszteletbeli elnöknek dr. **Wagner Jenő**t, elnöknek **Lázár Pált** orsz. képviselőt választotta meg.

(—) **A Dunántúli Közművelődési Egyesület közgyűlése.** Pécsen, a Dunántul ünneplő városában tartja az idén a Dunántúli Közművelődési Egyesület tizenhatodik évi rendes közgyűlést. Az egyesület elnöksége most küldte a meghívót, amely szerint a közgyűlés június 2-án lesz a pécsi újváros-háza dísztermében. A résztvevőknek az olcsóbb vasuti jegy miatt május 26-ig kell jelentkezniük az egyesület titkárl irodájában (VII. Akácia-utca 9. szám, I. emelet). A résztvevők június 1-én este érkeznek Pécsre s ugyanazon díszelőadás lesz a kiállítási színházban és ismerkedőest. Az ünnepi közgyűlésen **Szél Kálmán** díszelnök elnököl s az ünnepi beszédet **Rákosi Jenő** másodelnök mondja. A közgyűlésen a Baranyavármegyei Közművelődési Egyesület megalakul. A vendégek a közgyűlés után megnézik a kiállítást s délben egy órakor banketra gyűlének össze.

(—) **A Magyar Békeegylet** tegnap **Zsilinszky Mihály** elnöklésével választmányi ülést tartott a m. tud. Akadémia képestermében. Az ülés elején **Zsilinszky Mihály** bemutatta gróf **Apponyi Albert** átiratát, amelyben a kultuszminiszter — méltányolva az egyesület kérését — május 18-án a hágai békekonferencia megnyitásának napján, az összes iskolákban elrendelte a **béke napot**. A választmány lelkes örömmel vette tudomásul a leiratot és **Kemény Ferenc** választmányi tag indítványára elhatározta, hogy monstre-küldöttség útján fog köszönetet mondani Apponyinak a rendelet kibocsátásáért. A küldöttség szónoka **Zsilinszky Mihály** lesz. Ezután **Gergely Ede** főtitkár számolt be a Bécsben tartott közép-európai békekonferencia lefolyásáról. A választmány a jelentést tudomásul vette s köszönetet fejezte ki úgy a főtitkárnak, mint az egyesület többi, Bécsben jelenlevő képviselőinek. Elhatározta továbbá a választmány, hogy pályázatot fog hirdetni oly műre, amely a békemozgalom törekvéseit ismerteti és vezérfonalául szolgálja a pedagógusoknak a béke napon az iskolákban tartandó előadásaihoz.

(—) **A F. M. K. E. évnegyedes gyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület igazgató választmánya vasárnap tartotta meg évnegyedes gyűlést dr. **Gyürky Gejza** ügyvezető alelnök elnöklésével. Az elnökség időszaki jelentéséből kiemeltük, hogy az egyesületnek összesen 113 népkönyvtára van. Ujabbán 6 új könyvtárat szerveztek és 16-ot egészítettek ki államsegélyből. A nyitrai könyvtárat egy év alatt 3024 egység látogatta. Az egyesület emlékiratban fordult a kormányhoz, hogy az egyesületi ovónok fizetésrendezéséhez évi 2400 korona államsegéllyel járuljon, mert csak így lehetséges, hogy a nemzetiségi vidékeken szolgáló ovónok, akik a magyar kultúra mostoha és névtelen harcossai, félig-meddig emberséges fizetéshez jussanak. Az anyagi ügyek rohamos javulását bizonyítja, hogy az egyesület bevétele a tavalyihoz hasonlítva, 8000 koronával növekedett. A kereskedelmi miniszter felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy az Alföldön minél több tótajku tanoncot helyezzenek el. A F. M. K. E. ajánlatára eddig 42 tótajku iparostanoncz nvert elhelyezést szinmagyar vidéken. Az idei 25-ik jubilárius közgyűlés augusztus 8-án lesz Nyitrán a következő tárgysorozattal: 1. Elnök megnyitó beszéd. 2. Emlékezés Árpád vezérről, tartja **Czobor László** orsz. képviselő. 3. Beszámoló jelentések. 4. Költésélgörányzat. 5. A pénztáros véglegesítése.

SPORT.

A velencei tornaünnep.

— Saját tudósítónktól. —

Velence, május hó 12.

Milyen szép is volt ez a gyönyörű tornaünnep különösen nekünk magyaroknak. Mennyire feltűnt a magyar tornászok dőlő csapat. Hiszen már megjelenésükkel, férfias magatartásukkal, szabatos mozdulataikkal és plasztikájukkal messze fölülmúlták a legtöbb csapatot. A mai napnak különösen az adott nagy érdekességet, hogy délután öt óra tájban egész váratlanul megjelent az ünnepélyen a király és egy teljes óráig a versenyterén maradt. Rendkívül érdeklődéssel kísérte az egyes csapatok mozdulatait, miközben a külföldi képviselők előtt gyakran adott legnagyobb megelégedésének kifejezést.

Az egész verseny lefolyása, különben nemcsak az olasz szakemberek tudásáról tett fényes bizonyítást, hanem az olasz nép fegyverzettségéről is. A hatalmas pályán, melyen a versenybírók működő tagjain kívül senki sem tartózkodhatott, a legnagyobb rend uralkodott. Ennek a hemzsegségnek és rakoncátlan, ide-oda futkosásnak, mely a mi versenypályáinkat jellemzi és tornaünnepélyeinket majdnem élvezhetetlenné teszi, itt nyoma sincs. Igaz, hogy itt a rend fenntartására Velencének majdnem egész helyőrségét kirendelték.

Este diszeldadás volt a Teatro Feniceben, a király és a külföldi képviselők tiszteletére. Az egész színház fényárban uszott. A villamos világítást nagyban emelte föbb ezergyertya lobogó fénye. A karnagyi emelvényen maga Mascagni mester ült és dirigálta az „Amica” előadását. A páholyokban Velence előkelősége. A pompás antik ékszerek ragyogó fényben ezeregyéji világításban tündököltek. Pontban tíz órakor megjelent a király *Leticia* hercegnőnek és vezérkarának kíséretében. Mikor a királyt a páholyban megpillantották, a közönség felemelkedett helyéről és viharos ovációban részesítette a népszerű uralkodót.

Az ünnepélynek legzajosabb és külső fényben leggazdagabb napja ma volt. Az utcákat már a kora reggeli órákban sűrű néptömeg lepte el, melynek sorfala között egymásután vonultak fel a tornász-csapatok. A különböző egyesületek festői egyenruhájukban igazán megkapó látványt nyújtottak. Különösen érdekesek voltak a kis leányok csapata, kik vezetőik kísérete mellett, a tipikus olasz gyors, de rövid lépésben meneteltek.

Délután egy órakor az ünnepélyen résztvevő összes csapatok a Szent Márk-terén sorakoztak. Körülbelül ötezer férfi és női tornász gyűlt itt egybe kilenc oszlopban zászlók alatt. A versenybírók ekkor felkereste a pentatlon győztesét és rábizta a szövetségi zászlót. Pontban két órakor megindult az első oszlop zenekarral az élén, a Piazzettán, a Riva dei Schiavonin, a via Garibaldi és a Giardino Publicon keresztül az Isola St. Elenára, ahol a Stadiont megkerülve, újból felálltak az oszlopok egymás mellé. Negyed négy órakor megérkezett az udvar, mire megkezdődött a felvonulás.

A Stadion déli oldalában levő két kapu egyikén bevonultak az oszlopok és elléptetve a nézők tízezei előtt a másik kapun ismét kivonultak és újból elfoglalják előbbi helyüket. Egy teljes óráig tartott ez a felvonulás, amely után a női tornászok közös szabad gyakorlatai kerültek sorra. A 6—20 éves nőtornászok — körülbelül kétezeren lehettek — zeneszórá mutatták be gyönyörű szabadgyakorlati-ikat. Ezután következett az ünnepély fénypontja: a férfiak közös tagszabadgyakorlatai. E 4000 tornászból álló tömeg szintén zeneszórá végezte gyakorlatait óriási lelkesedés mellett. A hatalmas nézőközönség minduntalan zugó tapsban és evviva kiáltásban tört ki. A 3-ik csoport befejező gyakorlata után pedig perczekig ünnepelték a tornászokat, akik lelkesedésükben sípkáikat dobálták a levegőbe. Majd mind a kilenc oszlop a stadionnak, a királyi páholylyal szemben fekvő oldalára vonult vissza és adott jelre az összes zászlók, mint egy mozgó erdő, előnyomultak eg-

szén a királyi páholy elé, ahol hatalmas félkörben helyezkedtek el.

Ezután kezdődött a díjak ünnepélyes kiosztása, amelynek befejezése után az egyes csapatok visszavonultak a városba.

A magyar csapat fényes eredménye teljesen igazolja, hogy most nemcsak becsülettel megállotta a maga helyét, hanem a magyar névnek újabb dicsőséget szerzett.

Dr. Wein Dezső.

Országos lovaglós-verseny.

Dijlovaglás, díjugratás és jeu de barre.

Az esztendő legnagyobb jelentőségű lovasünnepélye ma délután zajlott le a külső kerepesi-uti Tattersall-pályán, mely erre a célra teljesen megfelelt, ha berendezése és környéke ellen nem lenne annyi kifogásunk; mert hiszen a pályaudvar füstje és a felette elhúzódó országút pora annyira ellepi a közönséget, hogy alig kap levegőt.

Ezen a versenyen, melynek programján a díjlovaglás, díjugratás és jeu de barre szerepel, ma délután a fővárosi társaság eliteje volt együtt. A rozoga tribün és a poros, fedett helyeken legszébb asszonyaink és lányaink valóságos hullámzó virágfüzért képeztek és alig győzött szemünk betelteni a tavaszi toilették remek pompájával.

József főherceg és Augustia főhercegnő az ünnepélyre fogaton jöttek az ünnepélyre. Körülöttük ott láttuk arisztokráciánkat teljes számban és közcletünk számos neves alakját.

Az ünnepély díjlovaglással kezdődött, melyben huszártszeteink szerepeltek legnagyobb sikerrel. Ő felsége díját és a földmivélségi miniszter 2500 koronáját Békessy Béla honvédszáz-főhadnagy nyerte meg, kit eddig a sportkörök mint kitűnő vívót ismertek. Hétszer nyert már országos bajnokságot és már évek óta a kontinens legjobb kardvívója.

Érdekes volt báró Gemming Hermann tábornok lovaglása is, kit a jury az Urlovasok Szövetkezetének díjával tüntetett ki. A gavallér öreg tábornok azonban lemondott a díjról és így a hetedik díjhoz Hladik főhadnagy jutott.

Kitűnően sikerült a díjugratás is, melyben baleset nem történt. Egyik versenyző a vizes árokba esett és talán jól is érezte magát az akarátlan fürdés után.

Legnagyobb érdeklődéssel természetesen ezuttal is a jeu de barre-t nézte a közönség.

Ebben lovastisztjeink nem tudtak sikerrel játszani a budapesti polo-klub játékosaival.

Windischgrätz herceg, Sigraygróf és Rohonczy Lőrincz remek és kitűnően betanított polo-poniakon bravuros lovaglást mutattak be.

Gróf Andrássy Géza, a lovas polo maceenása, különösen az ellenfél lefogásával tünt ki és társának ez által a vállszalagot könnyű volt az ellenfél válláról letépni.

Az ünnepély részletes eredményei a következők:

I. **Díjlovaglás a)** csoport. 1. Békessy B. fhdn. 6é. *Almos* (tulajdonos), 2. Szentkirályi B. fhdn. 7é. *Roue* (tulajdonos), 3. Rochlitzer T. fhdn. 5é. *Faun* (tulajdonos), 4. Götz R. ur 6é. *Kalina* (Kavecki R. száz.), 5. Szabó J. fhdn. 6é. *Leda* (Jeszenszky E. száz.), 6. Abonyi A. száz. 6é. *Remek* (tulajdonos), 7. báró Gemmingen tbnk. 5é. *Fedák Sári* (tulajdonos), 8. *Hladik V.* fhdn. 5é. *Barát* (tulajdonos).

II. **Díjlovaglás b)** csoport. 1. *Brabec H.* fhdn. *Spass II.* (Tulajd.) 2. *Pongrácz A.* órn. 5é. *Poros* (Tulajd.)

III. **Díjugratás.** Br. *Spiegelfeld K.* fhd. id. *Al-drige* (Tulajd.) 2. Gr. *Orssich P.* fhd. id. *Agave* (Tulajd.) 3. *Hamvay L.* hdn. id. *Bitang* (Tulajd.) 4. Gr. *Károlyi M.* id. *Meaculpa* (gr. *Wolkenstein*). 5. *Waldbauer* száz. 5é. *Helyes* (Lipsey M. hd.) 6. *Georgevits C.* hdn. 5é. *Fanny* (Tulajd.) 7. *Kende P.* hdn. id. *Gögös* (Ditrói M. hdn.)

IV. **Jeu de barre.** 1. Gr. *Sirgay A. Giddy Girl* (Lov.: Tulajd.) 2. Hg. *Windischgrätz L.* 5é *Miss Betel* (Lov.: Tulajd.) 3. *Rohonczy L.* id. *Chlopi* (Lov.: Tulajd.) 4. Gr. *Andrássy G.* id. *Little Eva* (Jov. *Prónay S.* fhgy.)

Budapesti tavaszi meeting.

— Nyolczadik nap. —

A mai nap főbb számai a 10.000 K-val dotált Államdíj és a 6000 K-ás Szt.-Gellért-Handicap az előbbi futamban Horkay, a királydíj győztese is nevezve van s indulása esetén verhetetlen. Helyre Toast és Orphelin jöhetnek.

A Szt.-Gellért-Handicap sulyelosztása igen sikerült s az esélyek ki vannak egyenlítve. Utolsó jó jutása alapján Soros győzelme valószínű, ám-bár Emir és Faragó kemény ellenfelek lesznek.

A többi kevésbé jelentős versenyek eladó versenyek és handicap-ek, melyek azonban a nagyszámu nevezések után itélve szintén érdekeseknek ígérkeznek.

Jelöltjeink a következők:

- I. *Héja—Bluette.*
- II. *Horkay—Orphelin.*
- III. *Soros—Emir—Faragó.*
- IV. *Vesztegető.*
- V. *Mauthner ist.—Pagony.*
- VI. *Lanceiot—Oliveto.*
- VII. *Loredán—Viola.*

( ) A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya pünkösdkor, a már közölt balatoni kiránduláson kívül, a Bőszörményi hegységbe is kirándulást rendez a következő programmal: Indulás május 18-án, szombaton este 10 órakor a MÁV ny. p. u.-ról Párkány-Nánára. Meghálás 19-én pünkösd vasárnap. Vasuton Ipolyságra, innen gyalog Honti szakadék, Drégelyvára, Deszkápuszta, Bugyihó-Királyháza (meghálás), 20-án, pünkösd hétfőn Nagymanna, Magosfa, Csóványos. Hangyásbércz, Hideghegy, Magastar, Kecskéhát, Szokolyahuta, Verőcze. Kétnapi élelmet mindenki magával hoz. Gyaloglás első nap 7 óra, második nap 9 óra. Csak kitartó turistáknak ajánlható. Vezető: Szabó János.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Népszava újabb sajtópöre. A budapesti kir. ügyészség kétrendeli izgatás sajtó vétségéért pörbefogta a nemzetközi szocialdemokrata-párt napilapját, a Népszavát, ennek 1906. évi november 27-én megjelent számában közzétett: *A tettek ideje* című cikkéért, a cikknek motivumát gróf Andrássy Gyulának a képviselőházban előző napon tartott nagyhatású beszéde szolgált, melyben a nála megszokott mérséklettel, de kellő erélyvel nyilatkozott a nemzetiségi kérdéstről. A Népszava egyenesen védelmére kelt a leintett nemzetiségieknek s a magyar állameszme ellen izgatott.

Az osztály- és nemzetiséggyűlölet miatt inkriminált cikkért a törvény előtti felelősséget mint szerző Bodon János asztalos vállalta el. A mai esküdtészi tárgyalásra, melyen Zsitivay Leo elnökölt s a vádat dr. *Hodászy* kir. ügyész képviselte, Bodon János dr. *László* Jenő védőjével jelent meg. A lefolytatott tárgyalás után az esküdtek bünsőnek mondták ki Bodon Jánost kétrendbeli izgatás sajtóvétségében. Ezen marasztaló verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság a vádlottat 6 havi államfogházra és 1200 kor. pénzbüntetésre ítélte. A védő semmisségi panaszszal élt.

§ „A reverenda tisztelendő, de nem mindig az, akit takar.” Ezt a tételt állította fel Mészáros László budapesti zálogházi tisztviselő a „Czeglédi Ujság”-ban közzétett cikkében Dobó István czeglédi káplánra vonatkozólag. Okot e hirlapi kirohánására az szolgáltatott, hogy amikor a katolikus kör egy farsangi mulatságán Mészáros László apjának a mellére föl akarták tűzni a fehér-sárga színű pápai kokárdát s az öreg ez ellen nem tiltakozott, a rendezőség élén álló Dobó István kivezettette a teremből. Mivel pedig ez alkalommal az öreg Mészáros sértő szavakat mondott, a káplán a járásbíró elé vitte, amely becsületsértés vétsége miatt harmincz korona pénzbüntetésre ítélte. Apja védelmét erre a fiu, Mészáros László vette át. A „Czeglédi Ujság” egyik márcziusi számában éles kritikában részesítette Dobó Istvánnak leikézi viselkedését. Dobó István erre panaszával a kecskeméti törvényszékhez fordult, amely azonban az apját védelmező fiut fölmentette a vád alól, mert állításait bebizonyították vette. A budapesti királyi tábla megsemmisítette ezt az ítéletet és Dobó István papi minőségére való tekintettel az ügyet esküdtészek elé utasította. A budapesti esküdtbíró rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt Mészáros Lászlót nyolcz napi fogházra és nyolczvan ko-

rona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria első büntető tanácsa ma a vádlott semmisségi panaszát elutasította.

§ **Ujabb csődkérvény az állatkert ellen.** Az állat- és növényhonosító-társaság ellen újabb csődkérvény érkezett. A kérvényt özv. *Serák* Károlyné adta be, aki 50,000 korona letétbe helyezését követeli a társaságtól, ellenkező esetben a csőd elrendelését kéri a bíróságtól. *Serák* Károlynéknak ugyanis a társaság annak idején 2000 korona özevgyi kegydíjat szavazott meg. Most, hogy a kegydíj veszélyeztetve van, az özevgyi a kegydíjnak megfelelő tőke, 50,000 korona deponálásán kívánja vagy pedig — csődöt. Dr. *Ragályi* Lajos, a társaság részvényeseinek megbízott jogtanácsosa most arra kérte *Bothos* aljárásbíró, hogy a csőd-kérvényt egyesítse a *Beketow*-féle csődkérvény aktáival.

§ **Könyvkereskedő és antikvárius.** Pfeifer Manó muzeum-körúti antikvárius a múlt év december havában bizalmasan arról értesítette *Grill* Károly könyvkereskedő-czéget, hogy egy *Gunár* Henrik nevű hordár ismételtén több, a *Grill*-czég kiadásában megjelent művet kínál neki megvételre. A *Grill*-czég erre elküldte *Benedek* László alkalmazottját Pfeifer üzletébe s itt *Gunár* Henriktől — aki akkor a *Grecsák* Döntvénytár és a *Mezőgazdasági* Döntvénytár hatalmas foliánsait kinalgatta megvételre — megtudták, hogy a könyveket a *Grill*-czég egyik szolgájának, *Rothammer* Ignácznak megbízásából árusítja, aki már több ízben bízta meg más könyvek értékesítésével is. A czég erre nemcsak *Rothammer* Ignác, hanem másik szolgája *Tóth* József ellen is feljelentést tett lopásért, azt állítván, hogy a két szolga csak együttesen követhette el a lopást. A budapesti büntető törvényszék már ítélkezett is a szolgák ügyében s ekkor a *Grill*-czég Pfeifer Manót is feljelentette tulajdon elleni kihágás miatt. A tárgyaláson Pfeifer azzal védekezett, hogy ő jóhiszeműen rendes antiquár áron vette meg a könyveket és szakértőket kért kihallgatni arra, hogy az antiquár üzletekben mindennapos dolog az, hogy hordártól vesznek könyveket. A tárgyaló bíró a mai folytatáson tárgyaláson a beidézett szakértők kihallgatása és dr. *Gleichmann* Lajos védelme után tulajdon elleni kihágás címén 60 korona pénzbüntetésre ítélte Pfeifert, a panaszos czéget azonban 2500 korona kártérítési igényével a polgári perutra utasította. Az ítélet ellen a felek feleltek.

§ **A petrovai rablógylkosok péro a Kurian.** Február elején tárgyalta a máramarosi esküdtbíróóság a petrovai postarablók és gyilkosok bűnpörét, amely után a törvényszék *Husz* Ábrahámot kétféle gyilkosságért s rablásért mint főbűjtőt, *Mihálka* Jánost pedig mint tettest *kötélhalálra*, *Perl* Fiselt és *Perl* Lébet mint bűnsegédeket tíz-tíz évi, *Filipcsuk* Jánost hat évi, végül *Bilaskó* Václavt öt évi fegyházra ítélte. Az elítéltek tudvalevőleg meggyilkolták *Zauberer* esendőrörmestert és *Hanthó* kocsi s kirabolták a postát.

A kir. törvényszék már felterjesztette az ítéletet a kir. Kuriahoz, amely még a szünet előtt, június hó végén fogja tárgyalni az ez ügyben bejelentett semmisségi panaszokat.

§ **Mezsgálmazói földbírók.** A budapesti államrendőrség a múlt év folyamán *Lázár* Istvánnak, a Gazdasági kereskedelmi és iparbank r.-t. volt igazgatójának feljelentésére nyomozatot indított *Gosztonyi* Géza földbírók, jelenleg pusztakerek-egyházi magánzó ellen. *Lázár* Gosztonyit sikkasztással, okirathamisítással és lopással vádolta s kérte letartóztatását. Hogy ez annál biztosabban bekövetkezzék, egy újabb beadványban tudatta a feljelentő igazgató a rendőrséggel, hogy *Gosztonyi* Géza szökni készül. A rendőrség felült az igazgató posztójának s előzetes letartóztatásba helyezte *Gosztonyi* Gézát, akit azonban a kir. ügyészség annyival is inkább szabadlábra helyezett, mert a többrendbeli feljelentést teljesen alaptalanoknak találta. Most aztán *Gosztonyi* Géza emelt panaszt dr. *Bonta* Károly ügyvéd útján *Lázár* István ellen, aki azóta egy váltohamisítási afférból kifolyólag szinte megszerezte a fogház gyönyörűségeit — hamis vád büntetéért. A királyi ügyészség áttette az ügyet a büntető járásbíróhoz, amely ma hatóság előtti rágalmaszás vétségéért vonta felelősségre *Lázár* István volt bankdirektort. A Császár járásbíró előtt lefolyt tárgyaláson a vádlott bankigazgató azt vitatta, hogy ő jóhiszeműen tette meg feljelentését. Miután azonban ezen állítását bizonyítani nem tudta, a bíró dr. *Háder* ügyészi megbízott vád és dr. *Dushegyi* Gyula védelme után *Lázár* Istvánt 14 napra fogházra ítélte. Az ítélet indokolása újból hangsúlyozta, hogy *Lázár* feljelentései nemcsak alaptalanok és valótlanok, hanem magukon hordták a rosszhiszeműség bélyegét. A vádlott felelbegett.

§ **Vita a sztrájk jogalapjáról.** A Magyar Jogászegylet május 18-án, szombaton d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében teljes ülést tart, melynek tárgya a sztrájk jogalapjáról tartott vita befejezése. Felszólalnak: dr. *Agoston* Péter előadó és dr. *Székely* Ferencz elnök.

§ **Hirlapvállalat óvadékszerzések czéljából.** *Szádovszky* Zoltán rovtott multu ügyvédjelölt kiszabadulván a börtönből, felesapott hirlapvállalat-tulajdonosnak. Szövetkezett *Almásy* Péter fővárosi ügyvéddel és ezzel együtt a „Revue d'Orient” című hirlapvállalatukhoz óvadékkal rendelkező szolgákat kerestek. Akadtak is naiv emberek, akiknek kauczióját azután a hirlapvállalatok egyik szerzője zsebrevágták. Midőn pedig a károsultak pénzüket sikertelenül követelték vissza, a lapvállalkozók ellen a büntetőtörvényszéknek kértek orvoslást. Följelentésükre vád alá helyezték *Szádovszkyt* sikkasztásért, a bíróság azonban dr. *Král* Vilmos védelme után fölmentette a vádlottat azon az alapon, mert sértettek időközben a vádjukat visszavonták, ezt pedig újból feléleszteni a bűnvádi perrendtartás értelmében nem lehet. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

FELHIVÁS!

Mindazon t. c. betegeknek, kiknek gyógykezelését a tél folyamán tökéletesebb gyógyeredmény elérhetővé volt a tavaszra elhalasztottam, ezennel jelentkezésre felkérem, mivel a tavaszi kuráimat már megkezdtem. A vérgyógyítás tavaszi kurái valóban páratlan avyóghatásúak: **köszvény-, rheuma-, görvéllykór-, asthma, idült sziv-, gyomor-, bél-, epe-, vesekőbántalmak-nál, idegbajoknál** (neurasthenia, tabes). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Betegeket intézetben kívül és vidéken is kezel.

Dr. Kovács J.

a vérgyógyítás (homöpatia) megalapítója

Budapest, V., Váci-körút 18, I. emelet.

A Zion-egyesület t. elnökségéhez

Budapest.

Én mint a panaszító, a Zion-egyletnek két év óta tagja vagyok, özv. *Müller* Katalin nagyanyám pediglen 20—25 éve, mégis a következő eset történt meg ma beteg 84 éves nagyanyammal, ugyszintén Ilonka nevű 3 éves kisleányommal.

Folyó hó 13-án *Révész* Vilmos Roitenbiller-utczában lakó egyleti orvost felkértem, hogy 3 éves kisleányomat lakásomon *Ovoda*-utca 22. látogassa meg, miután a kisleány szeméin: előtt betegnek tünt fel. Nevezett orvos folyó hó 13-án mefelelve kötelezettségének lakásunkon meglátogatt és a kisleányommal a toroknyúlásos betegségtkonstatálta, felségemmel együtt mekértük, félve a betegség komolyaságától, hogy rövid idő után ismét vizsgálja meg betegünket, másnap várva-vártuk de az orvos urnak nem méltóztatott megjelenni, végül a mai napon, folyó hó 15-én eljött hozzánk, kisleányomat a szobában fenn járva találta és ugyanakkor kértük, hogy 84 éves nagyanyámat, ki az egyletnek évtizedek óta tagja, vizsgálja meg, mert ágyban fekvő beteg, de nem vizsgálta meg, azt mondva, hogy öneki sürgős teendői vannak a kocsit lent várakozik és nem ér rá, keljen fel a nagyanyám betegágyából és menjen el az ő lakására, ottan majd meg fogja vizsgálni, a kisleányomat pedig mert fenn volt és nem az ágyban fekvőt nem vizsgálta meg, szintén mert az orvos ur nem ért rá, és azt mondta, hogy ő is jöjjön el a lakására.

Most már kérdem a tek. elnökséget, hogy hogy méltóztatik elgondolni ezt a lehetetlen afrikai állapotot, mikor az orvos a lakásra jön beteg vizsgálni, azzal a kijelentéssel távozik, hogy a jelen esetben fekvő betegek a lakására jöjjenek, én ezzel a súlyos esettel vádolom a nevezett orvost és tisztelettel kérem, hogy sziveskedjenek engemet az egyletbe megidézni, ugyszintén kihallgatni, hol személyesen fogom a még fenn vádakat az orvos ur ellen előadni. Sürgős intézkedést kérek és szigorú vizsgálatot ezen ügyben.

Teljes tisztelettel

Csillag Ignác,
Óvoda-utca 22.

Salvator-forrás

A Bőr- és Lithion-farfaalmá, természetes és vasmentes
kötőnő sikerrel használják vesebajoknál, a hágyóhólyag bántalmáinál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.
Budapest, főraktár *Edes* Kuty L. urnál.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

KALIPTAS
A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir
Budapest, IV., *Koronaherczeg-u. 2.*
yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben,
Kis tubus 60 fillér. **Fogpép**
Nagy tubus 1 korona.

KÖZGAZDASÁG.

A miskolci kamara az adóreform ellen. *Wekerle* pénzügyminiszter a múlt évben a képviselőház pénzügyi bizottságában nyilatkozott a terbevelt adóreformról. A többi közt fölemlítette, hogy a progresszív adózást a reáladóknál mellőzni fogja és csak a személyes természetű kereseti ágagnál fogja alkalmazni. Hogyha a pénzügyminiszter ennek a kijelentésének érvényét szerez, legfőképpen a kereskedő- és iparosztály fogja elszenvéni az adóreform összes terheit. Érthető tehát, hogy a miniszter kijelentése a kereskedő- és iparos- közönségben nyugtalanságot keltett, aminek a miskolci kereskedelmi és iparkamara egy felterjesztésében kifejezést is adott. A felterjesztés utal arra, hogy a kereskedelem és ipar amogy is aránytalanul van megterhelve, s ha az adóreform a progresszív adózást csak a kereseti adóknál honosítja meg, a hazai gyöngye kereskedelem és ipar tulságos megterhelése lesz az eredmény. A miskolci kereskedelmi és iparkamara kifejti ez aggodalmakat és kéri, hogy a progresszív adó a többi adónemekre is mefelelőleg behozassék.

Az Ipartanács ülése. Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács iparoktatási szakosztálya dr. *Maticzkovits* Sándor elnökle alatt ma délelőtt 10 órakor a kereskedelemügyi minisztérium tanácstermében ülést tartott. Az előadói javaslatokat *Gaul* Károly és *Tordai* Imre előadók terjesztették a tanács elé. Az egyes kérdések fölött kifejlődött élénk vita eredményeképpen a tanács a következő fontosabb határozatokat hozta: A tanoncziskolai tanítók számára rendezett általános irányu tanfolyamok eredményei a szegedi, győri, a nagyszabenyi és az aradi példák alapján kiválóan kedvezők. Az öntőmunkások és mintasztalások képzése tekintetében kimondotta, hogy: külön mintasztalos szakiskola létesítése ezidőszert a csekély munkásszükséglet miatt indokatlannak látszik; ellenben indokolt volna mintasztalosok képzése czéljából gyakorlatban álló gépgyári asztalosok számára egyéves, időleges tanfolyamok létesítése. Külön öntőmunkás-szakiskola létesítése oly költséggel járna, melyet a fennálló munkásszükséglethez képest aránylag csekély számban kiképezhető tanulók száma nem indokolna. Az öntő munkások képzésének ügye legcélszerűbben gyári szakiskola útján volna megoldható. Emellett kívánatos volna öntőmunkások és öntőiparosok részére, különösen a formázásból, egyéves, időleges tanfolyamok létesítése az öntőipar gőczpontjaiban. Az újpesti állami ipari szakiskolán szervezett mester-tanfolyamokra nézve kimondotta, hogy: kívánatos, miszerint az újpesti állami faipari szakiskolán a jelenlegi 8 hetes mestertanfolyam, amelyre állandóan sok a jelentkező, jelen szervezettel tovább is fentartandó. Kívánatos továbbá, hogy az újpesti asztalosmesterek részére a jelenlegi iparossegédek továbbképző tanfolyamától elkülönítve, a téli időszak esti óráiban 5 hónapon át heti 3 órák tanfolyam szerveztessék. Kívánatos, hogy az újpesti faipari szakiskolán jelenleg fennálló héthónapos mestertanfolyamokon kívül hosszabb tartalmu tanfolyamok is rendeztessenek. A tárgyalások során a tanács megállá-

pította az ipari szakiskolák záróvizsgálatainak alapelveit, továbbá a normál felszerelésekre vonatkozólag kidolgozandó részletes tervek főkereteit és a M. A. V., valamint gépgyári tanoncziskolák részletes tantervét.

A kereskedelmi muzeum levelezői Budapesten. A magyar királyi kereskedelmi muzeum néhány levelezője érkezik most Budapestre. Nemrégiben megírtuk, hogy a kereskedelmi szaktudósítók működése csak akkor járna közgazdaságunkra nagyobb haszonnal, hogyha a szaktudósítók nemcsak azon országok ipara és kereskedelmének állásáról, azert eredményeiről számolnának be, ahol székhelyük van, hanem egyuttal igyekeznének kiviteli cikkeknek ott piacot szerezni s a magyar közönséget tájékoztatni arról, hogy miképen volna czél szerű a magyar iparcikkek elhelyezése a székhelyükön levő piacokon. Miután tehát a muzeum levelezői közül most többen hazaérkeznek, fölhívjuk a muzeum igazgatóságának figyelmét ezekre a körülményekre. A muzeum levelezői közül Paczka Sándor, a muzeum mexikói levelezője, e hó 28-án érkezik Budapestre, míg Kaufmann Sándor amsterdami, és Steinberger Mór londoni levelező szintén nyolcz napig, a londoni pedig tíz napig fog Magyarországon tartózkodni. Atlasz Márton, a muzeum kairói levelezője szintén haza fog érkezni E levelezők rendelkezésére állnak minden olyan fővárosi vagy vidéki kiviteli vagy behozatali cégnek, amely Mexikóval, Hollandiával, Angliával vagy Egyiptommal összeköttetést keres és erről a muzeumot értesíti.

Fizetésrendezés a kassa—oderbergi vasutaknál. A magánvasutak között a kassa—oderbergi vasut az első, amely a magyar királyi államvasutakat az alkalmazottak fizetésrendezése tekintetében követni fogja. Ugyanis — mint értesülünk — a kassa—oderbergi vasutak fizetésének szabályozására vonatkozó tervezet már elkészült s valószínűleg már az e hó 24-iki közgyűlésen elő is fogja terjeszteni az igazgatóság. A kassa—oderbergi vasutat bizonyára követni fogják a fizetésrendezés dolgában a többi magánvasutak is.

A nemzetközi sinkartell. Az aczélművek szövetségének meghosszabbítása után a nemzetközi sinkartell további fennállása végett ismét megindultak a tárgyalások Párisban. Ezt megelőzőleg a német aczélművek szövetsége a magyar és az osztrák vasipar kiküldöttjeivel már megbeszéléseket folytatott a megállapodások meghosszabbítása tárgyában. E tanácskozásokat első sorban a semleges piacokra vonatkozó korábbi megállapodások meghosszabbítása végett folytatták. A nemzetközi sinkartell megújítása biztosítottnak látszik; a területi korlátozásokat a kiviteli piacokon eddigelig egyik oldalról sem sürgették. A nemzetközi sinkartellhez újabbán még az orosz és spanyol vasművek is hozzájárulnak. miáltal a nemzetközi sinkartell jeleketekenyen meg fog erősödni. A megújítás ügyében folytatandó tárgyalások alkalmával a legnagyobb nehézséggel fog járni az egyes államok vasművei által támasztott követelések kielégítése. Mindamellelt a megegyezés létrejöttét egyik oldalról sem vonják kétségbe. mert a sinkartell tagjai az idők folyamán meggyőződtek arról, hogy a kartell sokkal kezelebb helyzetet teremt nekik, mint a kartell megelőző erős versengés.

Az Athenaeum közgyűlése. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat Emich Gusztáv udvari tanácsos elnöklété alatt ma délelőtt tartotta meg harminczkilencedik rendes évi közgyűlését, melyen 3320 részvény képviselőtében tizenkilenc részvényes jelent meg 956 szavazattal. Az elnök konstatálva a határozatképességet, megnyitotta a közgyűlést és a jegyzőkönyv vezetésére Török Emil dr.-t kérte fel. A felolvasottnak vett igazgatósági jelentés szerint a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok daczára az üzemek eredményében jelentékeny növekedés észlelhető. Az igazgatóság inditványozza, hogy a rendelkezésükre

álló 260.973'64 koronából a leírások megejtése után és a tartalékalap dotálásával 72.000 koronát osszanak ki 5 százalékos osztalékul a részvényesek között és az igazgatóság jutalékának megadása után fennmaradó 50.872'19 koronát az új számlára vezessék át. A részvények szelvényét május 16-tól kezdve a főpénztárnál és a Hazai Bank R. T. főpénztáránál lehet 10 K-val beváltani. Végül fájdalommal emlékezik meg a jelentés Hanke Jenő igazgatósági tag elhunytáról. A közgyűlés a felügyelő-bizottság jelentését is tudomásul véve, az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak megadta a felmentvényt. Majd megbízták az igazgatóságot az 1903-ik évben kibocsátott 4000 részvény közül még el nem helyezett 800 darabnak elhelyezésével. Ezután közfelkiáltással 5 évi tartamra elnökké tették Emich Gusztávot. A megüresedett igazgatósági taghelyet Kelemen Gyula dr.-ral töltötték be és a felügyelő-bizottságba újra beválasztották Dárday Sándort és Agai Béla dr.-t. A közgyűlés a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapításával véget ért.

Új papír a tőzsdén. Legutóbb megírtuk, hogy az Ujlaki téglá- és mészegető r.-t. aziránt folytamosdott a tőzsdetanácshoz, hogy rendelje el, hogy papirjai a tőzsdén jegyeztessenek. A tanács — mint értesülünk — ennek most eleget tett s elrendelie, hogy a nevezett részvénytársulat részvényei, a mai nap déli tőzsdéjétől fogva, elővételi jog nélkül jegyeztessenek a tőzsde árjegyzőlapján.

Az Eggenhoffer-féle hajópark megvétele. Annak idején megírtuk, hogy a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság az Eggenhoffer József gőzhajózási vállalat összes uszműveit megvette. Most a társaság ezt hivatalosan megerősíti s közli, hogy a hajókat saját hajóparkjába besorozta.

Harca a Dunagőzhajózási és a szerb hajóstársaság között. Megírtuk, hogy a Dunagőzhajózási Társaság összekülönbözött a szerb gőzhajózási társasággal a zimony-belgrádi és a belgrád-dubroviczai hajójárat miatt. A szerb társaság természetesen nem hagyta annyiban a dolgot, hanem úgy akart kifogni a Dunagőzhajós Társaságon, hogy a belgrádi vámhivatalt nyerte meg szövetségesnek, amely a másik hajón érkező utasokat hosszadalmas vizsgálat alá vette, olyannyira, hogy az utasok a kellemetlenség elkerülése végett a szerb hajót használták. A Dunagőzhajós Társaság viszont a zimonyi rendőrségnél talált pártfogásra, amely a szerb hajón érkező utasok utlevélét ellenőrizte szigorubbán. A közönség, amely örül a versenynek, mert most Zimony és Belgrád között minden felőrában kap hajót, úgy segített magán, hogy a Belgrádba való utazásnál a szerb, visszatérésnél a Dunagőzhajós Társaság hajóját használja. Most a szerb hajóstársaság más módon igyekszik versenytársát legyőzni. Egy idő óta ugyanis szándékosan nem tartja be az időtarifát, folyton versenytársa előtt jár s elszedi előle az utasokat. A Dunagőzhajós Társaság erre fölszólította a zimonyi határrendőrséget, hogy a rendes tarifális időn kívül ne láttamozza a szerb hajón utazó közönség utlevelit. De a rendőrség e kérelemnek nem akar eleget tenni és ezzel a versengők valamelyikének a pártjára állani. A Dunagőzhajós Társaság tehát most, hir szerint, úgy fog segíteni, hogy a jegyek árát tetemesen leszállítja, annyira, hogy esetleg vesztéssel fogja az utasokat szállítani. Hogy a szerb társaság ez intézkedésre mivel fog válaszolni, azt még nem tudják.

Új aszfaltbánya Biharban. Nemrégiben megírtuk, hogy Alsó- és Felső-Derna közt, a Magyar aszfalt részvénytársaság közelében levő és a Baranyi-család tulajdonát képező 1200 holdas birtokon gazdag aszfalt és bitumenrétegre bukkantak. A szakértők, akik az ujonnan felfedezett aszfaltbányát megvizsgálták, elsőrendű minőségűnek ítélték az aszfaltanyagot s ezért most — mint értesülünk — angol tőkések egy millió kétszáz ezer koronát ajánlottak fel a bánya megszerzéséért a Baranyi-családnak s most folynak a terület eladásáért a tárgyalások.

Tejszövetkezetek alakulóban. A krassó-szörényvármegyei tejszövetkezetek ma Fialka Károly főispán elnökletével Lugoson értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy minden községben, ahol megfelelő tenyészállomány és kellő legelő van, tejszövetkezeteket fognak létesíteni. E határozatról a földmívelési minisztert értesítették.

Országos tejgazdasági kongresszus. Amióta a magyar állattenyésztő gazdaközönség a nyugoti marha tenyésztésére tért át, hazai tejgazdaságunk rohamos mértékben halad előre. Nehány száz falusi tejszövetkezet és néhány vajgyártási központ alakult már a vidéken, úgy, hogy kiváltkép a falusi kiscsodaközönség látja hasznát ennek a föllendülésnek, mely ezelőtt alig-alig bírta termékeit értékesíteni. A Dunántul a tejgazdálkodás előrehaladása dolgában a vezetőszerp, úgy, hogy most, amidőn az első országos tejgazdasági kongresszus rendezését vették tervbe, legalkalmasabbnak látszott annak helyéül Pécs, mely különben is egyik legnagyobb gőzpontja az egész Dunántulnak.

Az első országos tejgazdasági kongresszus Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter védnöksége alatt ez évi szeptember 1. és 2. napján lesz Pécsen.

A kongresszus szervező bizottsága: Elnök: gróf Benyovszky Möricz Baranya vármegye főispánja. Társelnök: Hertelendy Ferencz főrendiházi tag, a zalavármegyei tejszövetkezetek szövetségének elnöke, Latinovics Géza, a bácsbodrogyvármegyei gazdasági egylet elnöke. Alelnökök: Balog József a baranyavármegyei tejszövetkezetek szövetségének elnöke, Országh Lajos a baranyavármegyei gazdasági egyesület elnöke, Szily Tamás országos tejgazdasági felügyelő. Titkár: Somssich Béla gazd. akad. segédtanár, a baranyavármegyei tejszövetkezetek szövetségének igazgatója. Pénztárnok: dr. Stein Lajos földbirtokos.

A kongresszus tárgyai: I. csoport. „A tejszövetkezetek felülvizsgálatának és ellenőrzésének a kereskedelmi bíróságok hatásköréből való kivonása”; előadó: Balogh József, a baranyavármegyei tejszövetkezetek szövetségének elnöke. „A tejszövetkezetek ellenőrzése és a tejhamisítások korlátozása céljából szükséges törvényes intézkedések”; előadó: Székely Salamon fővegysz. „A tejgazdaságok és tejszövetkezetek országos szervezése”.

II. csoport: „A tej feldolgozási módjának befolyása a tejgazdaság jóvedelmére”; előadó: Ujhelyi Imre, gazdasági akadémiai tanár. „A tejszövetkezetek befolyása a tej és a belőle készült termékek minőségére és a tiszta kultúrák szerepe a teinek vajjá és sajtá való feldolgozásánál”; előadó: Hajós István, a sárvári tejgazdasági szakiskola igazgatója. „A tejgazdasági melléktermékek értékesítése”.

III. csoport: „Nagyvárosoknak tejjel való ellátása”; előadó: dr. Köerier István miniszteri segédfogalmazó.

A Fogaras-brassói vasut építése. A fogaras-brassói vasut immár, közeledik a megvalósulás felé, amennyiben a munkálatokat már — mint lapunknak írják — a napokban megkezdik. A vonal Fogarastól indul ki, Munda-Vád, Sárkány, Ósinka, Újsinka, Vledény, Szunyogszék, Feketehalom és Vidombák községek érintésével egészen Brassó-Bertalan állomásig megy. A vonalon lesz egy 515 méter hosszú alagut, az állomási épületeken kívül 15 órház és 174 hid. Építési tőke 7 millió korona.

Fizetéképtelenségek. Neumann Jakob és fia pozsonyi kézműáru-kereskedő cég — jelentik lapunknak — 230.000 korona passzívával fizetéképtelenséget jelentett. — A bécsi hitelezői egylet pedig a következő fizetéképtelenségeket közli: Kuitn Dezsőné kereskedő, Budapest, VII., Erzsébet-körut 4, Schannen Miklós kereskedő, Boesár, Marmorstein Gyula kereskedő, Zólyom.

A Jásziv-sorsjegyek húzása. A „Jásziv” sorsjegyek ma délután tartott húzásán következő nyereményeket húzták ki. A főnyereményt 20.000 koronával az 1073 sorszámú és 85 nyereményszámú sorsjegy nyerte el. 2000 koronát nyert a 2992 sorszámú 15 nyereményszámú és 6913—89. 1000 koronát nyertek: 1530—85 és 2398—08. 200 koronát nyertek: 1665—72, 3737—72, 5405—90, 6195—84 és 7298—08. 50 koronát nyertek: 5628—89, 1377—04, 2825—53, 370—67, 870—93, 2460—81, 1846—42, 5874—24, 5702—61, 6572—68, 5824—85, 2253—100, 6275—49, 6461—51, 5774—58, 2038—57, 2979—33, 3109—89, 1998—49 és 2587—82. 20 koronát nyertek: 4109—63, 5627—87, 976—55, 370—61, 1324—05, 6784—10, 5891—33, 1307—56, 3478—55, 6880—08, 5014—71, 7155—33, 1580—

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ UTCA 17.

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAO POR

89, 3369-38, 3500-64, 1692-96, 3032-53, 2641-63, 3022-51 és 1764-45. Azokon felül kihúztak 5400 drb. sorsjegyet 4 koronával.

4 százalékos nyereménykötvények sorsolása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 százalékos nyereménykötvényeinek ma volt hatvanegyedik kisorsolása, amely alkalommal a következő számú kötvények húzóttak ki: a) A törlesztési húzásban: 1510, 1664, 2564, 896, 2179, 2174, 2743, 595, 1816, 3477, 1433, 3925, 409, 1559, 1689, 968, 2265, 1244, 107, 908, 674, 1538, 2220, 235, 1620, 2771, 101, 2360, 1428, 2604, 2330, 6404. b) A nyeremény-húzásban: 70.000 koronát nyert 3154 sorozat, 49 sz. 3000 koronát nyert 2718 sorozat, 58 sz. 2000 koronát nyertek: 1341 sorozat, 06 sz., 3389 sorozat, 11 sz., 738 sorozat, 61 sz.

A kisorsolt nyereménykötvények beváltása és a nyeremények kifizetése augusztus 15-től kezdve Budapesten, a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztárájánál történik. A törlesztésre kisorsolt kötvények-kamatozása augusztus 15-én megszűnik. A törlesztési húzásban kihúzott részlet-kötvények egyenként 200 koronával váltanak be és ezenfelül birtokosuk egy nyereményjegyet kap, mely a bevont részletkötvény sorozatával és számával van ellátva és tovább is résztvesz a nyereményhúzásokban. A nyereményhúzásban kihúzott kötvények pedig, melyek törlesztési húzás utján törlesztve még nem lettek, a nyeremény kifizetésekor új kötvényekre cseréltnek be, amelyek ugyanazon sorozattal és számmal vannak ellátva. A legközelebbi húzás november 15-én lesz.

Az 1870. évi nyereménykölcsön sorsolása. Az 1870. évi m. kir. nyereménykölcsön 102-ik húzása ma délelőtt ment végbe a m. kir. lottó- és jégsorsolási igazgatóság helyiségében. Kihúzták a következő sorozatszámokat: 27, 30, 51, 150, 151, 201, 306, 421, 593, 650, 652, 1013, 1032, 1202, 1323, 1426, 1442, 1867, 1982, 2195, 2227, 2296, 2492, 2804, 2858, 2882, 2894, 3489, 3539, 3766, 3776, 3894, 4189, 4549, 4688, 4730, 4866, 4979, 5101, 5131, 5287, 5345, 5468, 5583, 5625, 5780, 5865, 5891 és 5953. E sorozatszámokból kihúzták a következő nyereményeket: *Kétszáz ezer koronát* nyert: 3894 sorozatszám és 36 nyerőszám. *Huszezer koronát* nyert: 3489-9; *tíz ezer koronát*: 2882-36; *két-kétezer koronát*: 150-7, 593-32, 1019-7, 5468-29. *Ezer-ezer koronát*: 150-22, 421-34, 650-7, 1019-41, 1032-7, 1032-12, 1323-24, 1426-26, 1867-4, 1867-21, 2195-9, 3766-12, 4688-5, 4688-50, 4866-2, 4866-47, 5101-28 és 5287-13. A kihúzott sorozatszámok többi összes nyerőszámai egyenként 344 koronát nyertek.

Nagytételen nem köt ki a hajó. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az árvíz következtében „Nagytétény” állomását a személy- és áruforgalom számára további intézkedésig megszüntette.

Árvíz miatt beszüntelt állomás. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közli, hogy Csereviz állomást árvíz miatt május 14-től kezdve az összforgalom számára megszünteti.

A postatakarékpénztár áprilisi forgalma. A takarékpénztár 194.218 tételben elhelyeztetett 5.340.814 kor. 80 fillér 50.110 tételben visszafizetett 5.411.475 kor. 50 fill. s így a betétek összegét 70.660 kor. 70 fill.-rel haladta túl a visszafizetések összege. A cheque- és clearing-üzletben 758.398 tételben elhelyeztetett 239.729.886 kor. 57 fill. és 369.026 tételben visszafizettek 240.972.855 kor. 37 fill. ennélfogva a betétek összegét 2.242.968 kor. 70 fill.-rel múlta felül a visszafizetések összege. A postatakarékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1.081.752 tétel s 490.455.032 kor. 34 fill., teljes betétálladéka pedig a hó végén 134.100.667 kor. 59 fill.

A visegrádi hajó. A Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. közli, hogy Budapest-Visegrád és Dömös között május 16-tól kezdve a már tavaszkor kiadott menetrend szerint, — péntek kivételével — naponként még egy második gőzöst fog járni. Az említett naptól kezdve a gőzösök a következő menetrend szerint fognak az említett vonalon közlekedni.

Felfelé.

Indulás Budapestről
d. e. 8:30 percz és d. u. 2:20 percz.
Érkezés Dömösre
d. u. 12 óra 40 percz és este 6:20 percz.

Lefelé.

Indulás Dömösről
reggel 4:45 percz és este 6:00 órákor.
Érkezés Budapestre:
reggel 7:45 percz és este 9:00 órákor.

A Budapestről délelőtt 8 óra 30 perczkor felfelé és Dömösről este 6:00 órákor lefelé induló gőzös **pénteken** nem közlekedik.

Beszüntették a helyi hajózást. A Dunagőzhajózási Társaság igazgatósága közli, hogy az alsórakpartok elöntése következtében és tekintettel arra, hogy még további áradás is várható, a budapesti helyi hajózást f. hó 15-én déli 12 órákor — további intézkedésig, azaz a víz lepadásáig — megszüntette.

Ön szerencsés évben született!

Ösödök óta szerencsésnek tartja minden ember azt az **évszámot, melyben született** nemkülömben életkorának számát is. Ez természetes, mert ennél fontosabb dátum nincs az ember életében.

Nálunk kaphatók kizárólag mindama sorsjegyek, melyeknek száma a **mai nemzedék születési évével és életkorával azonos.** Siessünk, siessünk, mert sok az ember, kevés a sorsjegy!

Kisérlelje meg tehát mindenki szerencséjét a születési éve vagy életkorának teljesen megfelelő sorsjegyszámmal, azaz ugyanazon számmal, a mely évben született, vagy a hány éves!

Születési év	Életkor	Születési év	Életkor
1900	7	1858	49
1899	8	1857	50
1898	9	1856	51
1897	10	1855	52
1896	11	1854	53
1895	12	1853	54
1894	13	1852	55
1893	14	1851	56
1892	15	1850	57
1891	16	1849	58
1890	17	1848	59
1889	18	1847	60
1888	19	1846	61
1887	20	1845	62
1886	21	1844	63
1885	22	1843	64
1884	23	1842	65
1883	24	1841	66
1882	25	1840	67
1881	26	1839	68
1880	27	1838	69
1879	28	1837	70
1878	29	1836	71
1877	30	1835	72
1876	31	1834	73
1875	32	1833	74
1874	33	1832	75
1873	34	1831	76
1872	35	1830	77
1871	36	1829	78
1870	37	1828	79
1869	38	1827	80
1868	39	1826	81
1867	40	1825	82
1866	41	1824	83
1865	42	1823	84
1864	43	1822	85
1863	44	1821	86
1862	45	1820	87
1861	46	1819	88
1860	47	1818	89
1859	48	1817	90

Ezen sorsjegyek **kizárólag nálunk** kaphatók! Siessen mindenki, mert hasonló életkoru emberek száma óriási, míg a megfelelő sorsjegyből csak egyetlen egy van!

BOGDANY S.

fővárosi sorsjegyiroda, részvénytársaság, a m. kir. szat. osztálysorsjáték felárúsihoelye.

Budapest, IV., Rápoly-körut 20. sz.

Telephon 88-16.

1/3 sorsj.	1/2 sorsj.	1 sorsj.	2 sorsj.
150 kor.	3 kor.	6 kor.	12 kor.

Húzás május hó 23. és 25-én.

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése után.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTEKTOZSDE.

Gabonatózsde.

A közraktári sztrájk foglalkoztatja még mindig a kereskedőket, mely azonban — úgy látszik — már a vége felé közeleg. Ma délelőtt Sándor Pál vezetése alatt a megbizottak és munkások küldöttsége járt a közraktárak igazgatóságánál és holnap ugyanezen ügyben a kereskedelmi és iparkamara helyiségében ülés lesz.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakartárak gabona és őrleményforgalmáról és készleteiről.

1907 május 4-től május 11-ig.

Buza Rozs Arpa Zab Tengeri mé t e r m á z s á k b a n

I. Készlet és forgalom.

Készlet	708283	158512	52070	90330	80419
Betározás	73409	9054	6053	9013	35904
Kitározás	61380	15913	10343	10101	28451
Készlet	720312	151653	47780	89242	87872

II. Az 1907 május 11-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktár.

Barcs	7317	2603	853	19368	16776
Békéscsaba	35323	76	1108	91	5956
Brassó	607	162	—	2568	3317
Budapest	292060	94142	9292	15336	658
Csáktornya	6733	909	1346	3627	755
Czegléd	48947	2131	932	438	592
Debreczen	3879	17156	—	101	430
Érmihályfalva	1085	6475	87	382	669
Fiume	13940	285	2131	11176	28513
Kába	6382	1346	726	35	1963
Karczag	13324	—	14	190	50
Kassa	2731	—	218	—	696
Kisujszállás	15449	23	34	1217	44
Kisvárdá	810	2950	68	770	20
Kolozsvár	127	534	653	2259	939
Marosludas	3205	474	267	75	597
Marosvásárhely	5561	—	3562	—	—
Mátészalka	956	4126	—	12	983
Mezőtúr	29886	—	2990	314	820
Miskolcz	2037	129	1182	6492	101
Nagybecskerek	87698	799	422	1268	4104
Nagykanizsa	7108	2316	9819	5731	389
Nagyszalonta	9896	1086	201	1481	513
Nagyszében	369	—	39	—	413
Nagyvárad	8618	776	—	199	769
Nyíregyháza	324	3480	29	79	361
Nyitra	589	—	1188	126	—
Páncsova	11663	—	395	2471	2099
Pozsony	652	300	1624	226	—
Szarvas	12554	—	598	—	1297
Szatmárnémeti	9639	8583	—	3637	376
Szeged	9893	—	—	99	—
Sziszek	2244	—	1346	3115	3972
Szoboszló	3122	79	783	54	633
Szombathely	1483	79	1713	611	640
Temesvár	46940	—	2267	3050	682
Versecz	5392	368	811	1617	5885
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—

B) Szövetkezeti gabonarakartárak.

11769	66	1082	1027	1160
-------	----	------	------	------

Bár jelenleg waggonhiányról panasz nem hallatszik, mégis felemlítendőnek tartjuk, hogy a porosz kormány 26500 teherkocsit rendelt, melyekre nekünk volna nagy szükségünk. Talán a kormány ezen rendelés folytán szintén kedvet kapna, ha nem is ily nagymennyiségű, de megfelelő számú teherkocsi rendelésre?

A vetések állásáról ugyan nem a legjobb híreket kapjuk, de az újabbán naponként megjelenő és esőt kilátásba helyező prognózisra a hangulat mégis nyugodtabb és az árak lanyhulók. Külföld alig jelentett némi változást és itt kezdettől fogva nyugodtabb hangulat volt tapasztalható. Egyenként a tegnapi zárathoz az októberi buza 32 fillérről olcsóbban zárul. A forgalom csak igen csekély.

Készbuza gyenge kínálat és általánosan jobb vételkedv mellett csendes irányzatú volt. Elkelt mintegy 40.000 q kezdetben 10 fillérről olcsóbb, utóbb változatlan árakon. Legdrágábban 21.45

koronán, tiszavidéki 500 q 81.5 kgos és legolcsóbban 17.60 koronán, pestvidéki 100 q 75.5 kgos őszkös buza cserélt gazdát. Rozs, takarmányrpa és zab változatlan, míg új tengeri 10 fillérrel olcsóbb.

Határidők gyengébb forgalom mellett lebonyolításokra csendesebbek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81.5 k. 21.45 K, 100 mm. 80.5 k. 21.10 K, 200 mm. 80 k. 21.10 K, 200 mm. 80 k. 21.05 K, 100 mm. 80 k. 21.— K, 150 mm. 73.5 k. 20.80 K, 100 mm. 79 k. 21. K, 200 mm. 79 k. 20.95 K, 6000 mm. 78.8 k. 20.90 K, 5000 mm. 78.7 k. 20.90 K mind három hónapra.

Szarvasi: 500 mm. 80 k. 21.40 K három hónapra.
Fejérmegyei: 700 mm. 76.7 k. 19.90 K három hónapra.

Pestmegyevidéki: 1000 mm., 79 k. 20.60 K, 200 mm. 79.5 k. 20.60 K, 300 mm. 77 k. 20.20 K, 100 mm. 75.5 k. 17.60 K, őszkös, mind három hónapra.

Beckereki: 6000 mm. 77.5 k. 20.60 K, három hónapra.
Szent-Tamási: 4225 mm. 75.6 k. 20.30 K, három hónapra.

Ujvidéki: 4691 mm. 74.7 k. 20.— K, három hónapra.
Bajai: 3200 mm. 75 k. 19.15 K, három hónapra.

Szerémségi: 2750 mm. 74 k. 19.20 K három hónapra.
Rozs. 500 mm. 15.71 K, 100 mm. 15.40 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab 100 mm. 16.70 K, készpénzfizetés mellett.
Tengeri. 2000 mm. 12.45 K, 300 mm. 12.40 K készpénzfizetés mellett paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronáértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 14-től május 15-ig.

	Érkezett;	Elszállított;
Buza	8620	157
Rozs	1118	4931
Árpa	644	200
Zab	916	3959
Tengeri	708	33555
Liszt	357	17412
Korpa	--	3201

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre	10.60, 10.44, 10.58, 10.52, 10.57, 10.50, 10.48.
Rozs októberre	8.62, 8.76, 8.70, 8.69.
Zab októberre	7.18, 7.23, 7.18.
Tengeri júliusra	6.20, 6.25, 6.15.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza májusra	10.10—10.12
Buza októberre	10.50—10.51
Rozs októberre	8.69—8.70
Zab októberre	7.16—7.17
Tengeri májusra	6.14—6.15
Tengeri júliusra	6.15—6.16

Délutáni forgalom.

Délután az árak a kedvetlen hangulatra alacsonyabban záródtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

májusi buza	9.95—9.96
októberi buza	10.35—10.36
októberi rozs	8.57—8.58
októberi zab	7.12—7.13
májusi tengeri	6.06—6.07
júliusi tengeri	6.06—6.07

Ertéktőzsde.

A tegnapi élénk üzletmenetet és emelkedő mozgalmat, ma ismét nyugodtabb hangulat váltotta fel. A külföldi tőzsdék bágyadt magatartása

a legmesszebbmenő tartózkodásra intette a spekulációt, annál is inkább, mivel az osztrák választások eredményét kedvezőtlenül itélték meg. A forgalom ennek következtében igen szűk keretben mozgott, az árfolyamok pedig az egész vonalon elgyengültek. Nemzetközi értékek közül osztrák hitel és osztrák-magyar államvauti részvények bécsi eladásokra 2—2 koronával hanyatlottak. A helyi értékek piaca általános realizálási hajlam mellett bágyadt volt. Rimamurányi vasmű 2.—, Közúti vasut 3.50, Városi vasut 2.—, Magyar kereskedelmi r.-t. 3 koronával alacsonyabb árfolyamon zárulnak. A járadékok tekintettel a nemzetközi pénzvizonyok kedvezőtlen alakulására bágyadtak voltak. Magyar koronajáradék 93.90-ig 20 fillérrel csökkent.

Előtőzsde.

Az előtőzsde külföldi eladásokra bágyadt volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 662.50—661.50, Magyar hitelbank 766.—764, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.50—497.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.50—486.—, Osztrák-magyar államvasut 680.75—681.—, Déli vasut 548.—, Rimamurányi vasmű 548.75—548.—, Magyar koronajáradék 93.90—94.—, Közúti vasut 3.50—3.50, Városi villamos vasut 296.—, Orosz járadék 117.75—118.—, 3 százalékos jelzálogorsjegy 499.—, Hazai bank 485.—

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 662.—662.50, Magyar hitelbank 764.—764.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.—499.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 680.—680.50, Déli vasut 131.—132.50, Rimamurányi vasmű 548.—548.50, Magyar koronajáradék 94.—94.10, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közúti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 294.50—295.—

Déli tőzsde.

A déli tőzsde bágyadt maradt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 661.75—661.—, Magyar hitelbank 764.—761.25 Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.50—497.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 486.—485.—, Osztrák-magyar államvasut 681.—679.50, Déli vasut 131.50—131.—, Rimamurányi vasmű 548.—547.50, Magyar koronajáradék 93.85—94.—, Magyar aranyjáradék 93.—94.—, Közúti vasut 542.50—540.50, Városi villamos vasut 294.75—294.—, Orosz járadék 117.—117.—, Hazai bank 286.—, Salgótarjáni közsémb. 574.—577.—, Konvertált sorsjegy 499.—, Kereskedelmi bank 3430.— Magyar agrárbank 474.— Helyi értékekben köttetett: Ujlaki téglá rt. 322.—327.—, Drasche téglagyár —.—, Felten kabelgyár —.—, Nasiczki tennis-gyár —.—, Hazai sorsjegy —.—, Schlick 386.—, Salgótarjáni közsémb. 574.—577.—, Ganz waggonygyár 2950.—, Belvárosi tkpénzt. 640.— Hengermalom —.—

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.—661.50, Magyar hitelbank 762.—762.50 Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—498.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 680.50—681.—, Déli vasut 131.—131.50, Rimamurányi vasmű 548.—548.50, Magyar koronajáradék 93.90—94.—, Közúti vasut 541.—541.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3—4, nyolcz napra 6—8 K. Május végére 10—12 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde kedvetlen volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 661.—660.50 Magyar hitelbank 762.—761.— Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —.— Magyar jelzáloghitelbank II kib. —.—, Osztr.-m. államvasut 680.—679.50, Déli vasut —.— Rimamur. vasmű —.— Magy. koronajáradék —.—, magy. aranyjár. —.—, Közúti vasut —.—, Városi villamos vill. —.—

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 761.—761.50 Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—497.50 Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 680.50—681.—, Déli vasut 131.—131.50 Rimamurányi vasmű 548.—548.50, Magyar koronajáradék 93.90—93.95, Magyar aranyjáradék 111.75—112.— Közúti vasut 541.—541.50, Városi villamos vasut 294.—295.50

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Buza: Tiszavidéki 10.75—11.40, bánáti 10.45—11.—, mosoni 10.20—10.65, tótfelvidéki —.—, marchfeldi —.— K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.50—8.70 K, csepel-szigeti 8.45—8.60, pestmegyei 8.55—8.75 K, különféle magyar —.— K, osztrák —.— K.

Magyar tengeri: 6.70—6.95 K. cinpuantin —.— K.
Magyar közepes zab: 8.60—8.75 K. elsőrendű 8.65—8.85, válogatott 8.85—9.15 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 15. (Az Egyetértés távirata.)
A választások eddig ismert eredménye, a radikális pártok erős szaporodása és a kereskedelem és ipar elenyészően csekély képviselete lehangolólag hatott a tőzsde felfogására és lanyha magatartásra indította. Ezenfelül a külföldi barátságatlan jelentések is hozzájárultak ahhoz, hogy a tőzsde irányzatát gyengítsék. Másfelől a vetések állásának kedvezőbb megítélése ezt a hatást ellensúlyozta. A forgalom általánosságban szűk határok közt mozgott és az előtőzsde végéig kedvetlen maradt. A tőzsde, tekintettel a választások kimenetelére, lanyha volt. Különösen az a körülmény hangolta le a tőzsdét, hogy egyetlen iparbarát képviselőt se választottak. A hatás azonban nem nagyon mély, mert a tőzsde közvetlenségét részben a lanyha külföldi jelentések is idézték elő.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 662.50, Magyar hitel 764.—, Államvasut 680.75, Déli vasut 131.—, Alpési bányafársulat 600.50, Rimamurányi 548.—, Májusi járadék 98.50, Magyar koronajár. 93.90, Orosz érték 85.20, Török sorsjegy 193.75, Német márka 117.68, Prágai vasmű —.—, Unio-bank —.—, Laenderbank —.—, Bankverein 545.

A déli tőzsde változatlanul nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 661.75, Magyar hitel 764.—, Ländlerbank 447.50 Unio-bank 564.—, Államvasut 682.50, Anglo-bank —.—, Bankverein 545.75, Déli vasut 131.—, Gözhajó —.—, Alpési bányarészvény 600.—, Májusi járadék 985.0, Magyar koronajáradék 93.90, Török sorsjegy 192.50, Német márka 117.68, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 548.—, Orosz jár. —.—, Szilárd.

Bécs, május 15. (Osztrák értékek zárulata.)
4.2 százalékos papír-járadék 98.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.60, 1860-as sorsjegy 151.25, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 306.—, Bécsi Bankverein 543.50, Osztrák-magyar bank 1770.—, Déli vasut 130.25, Dunagözhajózási társaság 1018.—, Dohány részvény 414.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.70, Osztrák Lloyd 476.—, 4.2 százal. ezüst járadék 98.25—85.—, Osztrák koronajáradék 98.45, 1864-es sorsjegy 256.—, Osztrák hitelintézeti részvény 660.50, Union-Bank 563.50, Osztrák Ländlerbank 446.50, Osztrák-magyar államvasut 678.75, Elbavölgyi vasut 438.—, Alpési részvény 599.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.67, Lipótkohó 499.—, Töröksorsjegy 191.75, Nyugodt.

Bécs, május 15. (Magyar értékek zárulata.)
4 százalékos arany-járadék 111.80, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 147.90, Magyar hitelbank részvény 764.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 496, Rimamurányi 548.60, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 424.— Magyar koronajáradék 93.85, 4 százalékos magyar földteherm.

Színházi műsorok.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vilgszínház	Király Színház	Föv. Ny. színház	Magyar Színház	Uránia Színház	
17-én	Péntek	Zrinyi György házassága.	Mignon.	A kis trafikosleány	Salóme	A milliárdos kisasszony	A vig özvegy	Hellász földjén
18-án	Szombat	Zrinyi György házassága	Menon.	A kis trafikosleány	Salóme	A milliárdos kisasszony	A vig özvegy	—
19-én	Vasárnap	u. u.	Hamlet.	A diakelet	Aranyvirag	A milliárdos kisasszony	A vig özvegy	Kendnek musza lenni Hellász földjén

kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy —, Kassa-Oderberg vasut részvény 369, Magyar jelzálogbank 484.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 15. (Tőzsdejelentés.) A kedvezőtlen pénzügyi viszonyok, valamint a berlini építőipart fenyegető válság folytán beállható hátrányos gazdasági konjunktúra, főleg pedig a gabonáraknak a tartós szárazság folytán történt újabb emelkedése következtében a tőzsde ma igen kedvetlen irányzattal indult. — A összes téren csekély vételkedv mellett történt eladások ársökkenésre vezettek. A tőzsde folyamán egyes értékekben eszközölt intervenciók vásárlások következtében némi élénkség, majd szilárdság volt tapasztalható. A második tőzsdeidőben az üzlet nem élénkült különösen, mindazonáltal valamelyes szilárdság volt tapasztalható, mely azon föltevésre vezetendő vissza, hogy az építőipart fenyegető válságot el lehet majd kerülni. A tőzsde a német állami kölcsön és a Kanada-Pacific értékek újabb csökkenése mellett lanyha irányzattal zárult. A harmadik tőzsdeidőben a lanyhaság a a 31 és fél százalékos állami kölcsön esése következtében tartott. A készpénzpiac ipari értékei gyöngék. Napi pénz (4 és fél) magánleszámitolási kamatláb 4 és fél százalék.

Zárlatok jegyzetiek: 4/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99.15, Osztrák hitelrészvény 206.90, Déli vasut 22.80, Orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos orosz kölcsön 72.30, Disconto Commandit 171.—, Dinamit-truszt 165.40, Harpeni 207.90, 4/2 százalékos ezüstáradék —, 4 százalékos magyar aranyáradék 93.80, Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar államvasut 145.30, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 200.10, Gels enkircheai 198.75, Laurakohó 227.40, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) május 15. 4/2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99.—, 4 százalékos magyar aranyáradék 93.75, Osztrák hitelintézeti részvény 206.70, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.37, Bécsi Bankverein 136.50, Villamos részvény 157.80, 3 százalékos magyar kölcsön 75.50, 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.60, Osztrák koronajára-

dék 98.40, Magyar koronajáradék 93.70, Osztrák-magyar bank 126.70, Déli vasuti részvény 22.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 819.45, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 301.—, Allandó.

Hamburg, (Zárlat.) május 15. 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.30, Sorsjegy 153.—, Déli vasut 22.60, 4 százalékos Aranyjáradék 98.40, Osztrák hitelrészvény 206.40, Osztrák-magyar államvasut 144.10, Olasz járadék 102.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.—, nyugodt.

London, május 14. Angol consol 85.—.

Páris, május 14. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.97, Osztr. aranyjáradék —, Magyar aranyjáradék 95.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 499.50, 4 százalékos Olasz járadék 102.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 322.—, 5 százalékos Marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 92.38, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.25, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.75, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 502.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 449, 4 százalékos spanyol járadék 93.55, 4 százalékos unifikált török jár. 93.85, Török sorsjegy 153, Török dohányrészvény 438.—, Osztrák földhitelintézet 1095.—, Osztr. Länderbank 415, Magyar Jelzálogbank 508, Banque de paris 1502, Banque Ottomane 706.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 137, Meridionalvasut 725, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 679, Rio Tinto 23.42, Sucerie d'Égypte 45, Tula 465.—, Thomson Houston —, Urikanyi köszén —, Chartered 36.—, De Beers 671.50 East Rand 103.—, Jagersfontein 237.—, Transvaal Consols 55.75, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 108.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) —, 25, Olasz aranyváltó (rövid) 7/16, Váltó Svájcra 1/4, Csek Londonra 251.45, magánkamatláb 3 3/16, renyhé.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 15. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 141 darab sertés, 126 darab süldő, — darab malacz, összesen 187 darab sertés, 79 darab süldő,

— darab malacz. Mai napi felhajtás 994 darab sertés, 12 darab süldő, — darab malacz, összesen 1163 darab sertés, 138 darab süldő, — darab malacz. Eladott 1118 darab sertés, 44 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 45 darab sertés, 94 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 104.—114.— korona, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 100.—110 fillér, ételsúly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsúly levonással 140—148 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúly levonással 142—148 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsúly levonással 142.—148.— korona. Belföldi süldő 96—110 korona. Horvát süldő 100—110 korona. A vásár élénk, s az árak változatlanok.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 15-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 139—141 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 141—143 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 142—144 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertésleltár: 1907. évi május 13. napján volt készlet 28805 drb., 1907 május hó 14. napján felhajtott 1003 darab, 1907 május 14. napján elszállított 79 darab, 1907 május 15. napjára maradt készletben 29729 drb. A hizott sertésleltár irányzata: nyugodt.

Borjувásár.

Budapest, május 14. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1381 darab élő borjút. Az irányzat élénk volt, s az árak 4—6 fillérrel emelkedtek. Fizettek elsőrendű élő borjuért 110—116 fillért, kivételesen 118—120 fillért, középmínőségűért 100—108 fillért.

Table with columns: Buza, Kilo, 100 Kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: tiszavideki, jehérmegyei, pestvidéki, bánási, bácskai, Egyéb gabonanevelők, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repece, Burgonya, Különböző termények, Faj, disznószar, szalonna, szilva készaru, heremag.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Allamodósság közkölcsönök, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gözmalomok, Külföle vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Kasssa-oderb. v. 1880, Danubius-halógyár, Fegyver-és gépgyár, Ganz és társa vasöntő, Magyar-belga fémipargyár, Nicholson gépgyár, Rimamur. vasöntő, Schlick-féle vasöntő, Franklín-társulat, Brassói cellulose gyár, Bpesti áll. villamosági r., Első magyar betétkészítő, Első magyar gyapjúmosó, Első m. részv. serfőzde, Első m. sertésleltár, Első magyar szálloda, Fiumei rizshántoló kem., Gschwindt-féle szeszgyár, Hungáriai műtrágyagyár, Kőbányai polgári serfőz., Magyar enkoripar, Magyar vasuti forg. r., Magyar villamosági vt., Nemzeti villamosi társ., Szegedi kenderfonógyár, Adriai tengerhajózási-t., Bpesti közúti vasut máj. k., Bpesti vill. városi vasut, Bpest-újpest-rákosp. vill.vas., Déli vasut máj. vég., Dunagőzhajózási társ., Kassa-oderbergi vasu., Magyar h. ó. vasutak, Magyar nyugati vasut., Osztr.-magy. Állam. máj. v., Pécs-barcsi vasut.

Felvétel

a cs. és kir. tüzérhadapródiskolába Traiskirchenben.

A traiskirchener tüzérhadapród iskolán f. é. szeptember hó közepe felé tartanak a felvételi vizsgálatok.

Felvételeknek oly ifjak, akik szeptember hó 1-ével 14 évesek lettek, a 17-ik élet évét még nem töltötték be és egy középiskola 4 alsó osztályát legalább is jó eredménnyel végezték.

A latin és görög nyelvben szerzett elégtelen osztályzatokat nem vesszük tekintetbe.

A középiskola egyes osztályaival egyenrangúknak tekintjük az 1868 évi XXXVIII törvényezik értelmében szervezett polgári iskolákat, a fumei községi iskolákat, az otocnai, agulini, iy gradiskai, vitrovicai, kopreinitzi és bródi horvát «felsőbb népiskolák» V-VIII osztályait azon követelményeket illetőleg, a melyekhez a hadapródiskolákba való belépést fűzzük.

A »Reichsrat«-ban képviselt tartományok, valamint Horvátország polgári iskoláit ezen egyenrangúság nem illeti meg.

A cs. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter 1903 június 21-én kelt 2203 számú rendeletével polgári iskolákkal egyesített egyéves tanfolyamokat létesített. Azon ifjak, akik egy hasonló tanfolyamot, melyben azonkívül a német és francia nyelv, valamint az algebra kötelező tantárgyak, legalább is jó eredménnyel végeztek, kísérletképpen szintén felvételi vizsgát tehetnek. Az elsőnél magasabb évfolyamba való felvétel csak akkor lehetséges, ha a folyamodó az előírt tantárgyakon kívül még azon katonai tantárgyakban is, melyek az alsóbb évfolyamokban taníttatnak, fel tudja mutatni a kellő ismereteket.

A következő tantárgyak ismerete kötelező azokra nézve, akik az első évfolyamban kívánják felvételi vizsgát tenni.

Német nyelv, számtan és algebra, mértan, földrajz, történelem, természetrajz, természettan, vegytan, azonfelül a magyar párhuzamos osztály számára a magyar nyelv.

A felvételi vizsga német és magyar nyelven tehető. Megjegyzendő, hogy a folyamodó avégből, hogy tudását könnyebben bemutathassa, a vizsgát anyanyelvén teheti le. A német nyelvet azonban oly mérvben kell bírnia, hogy az előadásokat követhesse.

A folyamodványok legkésőbb augusztus 15-ig a tüzérhadapródiskola parancsnokságához Traiskirchenbe, Baden mellett (Alsó Ausztria), nem pedig közvetlen a közös hadügyminiszteriumhoz küldendők.

Hiányos, vagy elkésett folyamodványok nem fogadtatnak el.

A további határozványokat a Fővétel a cs. és kir. hadapródiskolákba, továbbá a pályázat a cs. és kir. hadapródiskolákba való felvételét tartalmazza.

Az előbb nevezett szabályzat egyes példányai minden hadapródiskolánál 40 fillér árán, a Pályázat, amely külön táblázatban tartalmazza, mely mérvben tartozik a folyamodó az egyes tantárgyakat bírni, a cs. és kir. udvari és állami könyvnyomdánál, valamint L. W. Seidel und Sohn udvari könyvkereskedésben szerezhetőek be.

TÖRÖK szerencsése ÖRÖK!

Rendelje meg a NEVE mellett álló

SZERENCSESZÁMOT!

A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy az önt érdeklő név mellett álló számban eitalál a azt a sorsjegyet, melyre nagy nyeresemény jut.

Adél	57722	Elek	111095	Jakab	29543	Ottó	83145
Agnes	2728	Elemér	48060	Juliska	105720	Ódön	19192
Adolf	70854	Emil	123614	János	40493	Paula	39371
Agoston	12415	Endre	58438	Jenő	113580	Pál	35325
Anna	84752	Ernő	2897	József	48565	Péter	108873
Aladár	26273	Ferencz	79380	Kálmán	123693	Piroska	40779
Albert	101921	Frigyes	17766	Klára	59206	Regina	10806
Alfréd	38916	Gizella	86041	Károly	4119	Róbert	13733
Aranka	110715	Gábor	27171	Klotild	83007	Rudolf	59545
Akos	46396	Gáspár	101982	Kornél	18865	Rozália	5120
Ambrus	123600	Gergely	38979	Kristóf	87111	Salamon	38155
András	58025	Géza	111396	Lajos	32410	Sári	20589
Antal	2736	Gusztáv	48076	László	107325	Samu	90360
Árpád	70868	Gyula	123672	Leó	40711	Sarolta	35329
Berta	12526	György	58451	Lenke	118151	Sándor	10904
Blanka	85129	Hermína	4015	Lpót	48569	Szeróna	40000
Borbála	26878	Henrik	81229	Lőrincz	123702	Simon	120619
Boriska	101934	Herman	17794	Lujza	59217	Tamás	52375
Bella	38921	Hugó	36595	Márton	4936	Teréz	123734
Bálint	111052	Ilona	28878	Mátyás	83129	Tibor	60037
Béla	48058	Irma	105030	Mihály	19159	Tihamér	5478
Balázs	123606	Ignác	38987	Miklós	83367	Tivadar	33207
Dániel	58376	Izabella	113540	Mirgít	34330	Valéria	20589
Dénes	2750	Irén	48080	Miksa	107388	Viktória	91413
Dezso	71839	Imre	123683	Mária	40729	Vilmós	35331
Emma	12513	István	59168	Mór	119371	Vilma	109020
Ernesztin	85898	Iván	4056	Matild	52332	Vinczo	40807
Eva	27165	Janka	82022	Nádor	123718	Zsófia	120625
Ede	101946	Johanna	17799	Olga	59305	Zoltán	52381
Erzsébet	38945	Jolán	86930	Oszkár	5102	Zsigmond	123802

Fenti számokat sziveskedjék azonnal megrendelni, miután ezek kényesen elküldtük és a

huzás már f. é. május hó 23-án és 25-én meglesz.

Egész sorsj. 12 K, fél sorsj. 6 K, negyed sorsj. 3 K, u volcad sorsj. 1 K 50.

Török A. és Tsa

bankház R. T. Budapest. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Központ: IV., Szervita-ter 3/n. saját palotánkban.

Fiókok: Teréz-körut 46. Váci-körut 4. Muzeum-körut 11

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 15.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Terlanday Alajos galgóczi járásbírói díjokat a miavai járásbíróshoz nevezte ki, dr. Bömches Gyula upesti járásbírói díjokat a budapesti ítéletláblához tanácsjegyzőül rendelte be, a vallás és közoktatásügyi miniszter Greksa Sarolta okleveles tanítóné a szakolczi állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Téglás Emil okl. tanítót a zemeszti állami elemi népiskolához szeptember 1-től számítható hatályval rendes tanítót, Zimann Ede okl. tanítót a marthonházi állami elemi népiskolához folyó évi szeptember 1-től számítható hatályval rendes tanítót, Heidler Károly karközi r. k. hífelekezeti tanítót a miavai állami elemi népiskolához rendes tanítót, Moisi Sándor okleveles tanítót a divicsi községi elemi iskolához rendes tanítót, Radulya Tamás okl. tanítót az alibunári községi elemi iskolához rendes tanítót, Kardos János igazolványos altszétel a vezetése alatti miniszterium segédhivatalához ideiglenes minőségű irodaségédfőt, a miniszterelnök Flórián Árpád díjokat máramaroszigeti, Krosnyiczky József ládbessenyői lakost a dícszentmártoni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvényakornokokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zappe Ferencz jánosföldi állami elemi iskolai tanítót a zombolyai állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kmetorka János korosi lakos Czifrára, kiskoru Polyakóvics Félix szabadkai lakos Miklósrá, Rosenthal Mór nagyváradi lakos Rezsőre, Kriszthaber Sándor budapesti lakos Kozmára, Lindenfeld Ábrahám budapesti lakos saját, valamint Benő, Berta és Gizella nevű nagykoru gyermekei Biharra, Kohn József bucaresti lakos Kunodira, kiskoru Pollák Mihály budapesti lakos Petőre, Kohn Emánuel budapesti lakos Kartalra, Salamon Leni budapesti lakos saját, valamint Jenő nevű kiskoru gyermeke Faragóra, kiskoru Anghel Paraskiva (Piroska) brassói lakos Szócserre, kiskoru Steiner Béla kecskeméti lakos Csányira, kiskoru Kromsír Imre pécsi lakos Kertészre, kiskoru Wittmayer Ede aradi lakos Faragóra, kiskoru Vesz Márton aradi lakos Verőczre, kiskoru Freud József, Gyula és Imre szabadkai lakosok Császárára, kiskoru Rigón (Máslányik) Pál és Mária perencesnyi lakosok Jaczkóra, Löblövitsch Miksa budapesti lakos Lászlóra, Fischgrund Samu beregszászi lakos Forgácsra, Weisz Imre és Alfréd, továbbá kiskoru Weisz Pál, Mihály, Béla és László temesvári lakosok Vásharhegyre, Hoffbauer Richard algyófalusi lakos Zsigmondra,

Kutna Béla izidor budapesti lakos Kelemenre, Adler Emil budapesti lakos Agostonra és Markovits J. Ábrahám budapesti lakos családi nevének Marosira kért átváltoztatást megengedte.

Pályázatok. A zombori pénzügyigazgatóságnál hivatalsszolgái állásra 8 hét; — a marosújvári főbányahivatalnál mupálléri állásra 6 hét; — Jász-Nagykun-Szolnok vármegyénel hivatalsszolgái állásra 5 hét; a kiskőrösi járásbírósnál irnoki, a selmeczbányai erdészeti és bányászati főiskolánál szolgái állásra 4 hét; — Tövisen (Alsófehér) és Garbócbogdányon (Abauj-Torna) postamesteri állásra 3 hét; — a csákgörbői és a balázsfalvi járásbírósnál albiroi, az öblöbi adóhivatalnál díjas és a nagykálói adóhivatalnál pedig díjtalan adóhivatali gyakornoki állásra két hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadóutalajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Reszvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

VIZALLAS.

május 15 május 14. május 15. május 14.

	május 15	május 14.	május 15.	május 14.
	m e t e r		m e t e r	
Ann	Shárding	3.75 3.70	Tisza	M-Szipek 1.08 1.10
Duna	Passau	5.28 5.2	Fekelháza	1.39 1.40
	Linz	2.88 2.84	V-Namóny	4.02 4.6
	Bécs	3.99 3.31	Tokaj	6.04 6.18
	Pozsony	5.17 5.06	Liszafired	6.01 6.03
	Komárom	5.90 5.8	Szolnok	6.50 6.56
	Budapest	5.73 5.65	Csongrád	6.50 6.57
	Páks	6.37 5.27	Szeged	6.4 6.88
	Ménács	6.00 5.91	T-Becso	5.90 5.61
	Gombos	6.20 6.14	Titel	5.88 5.80
	Ujvidék	5.65 5.6	Óndava	0.81 0.79
	Pancsova	6.78 6.60	Tapoly	0.66 0.70
	Osrova	5.68 5.68	Bodrog	0. — 4.58
Morva	Morvafalu	2.45 2.54	Sajo	Zsuzsiza 1.92 1.91
Vág	Zsolna	1.72 1.74	Bernád	H-Némethi 0.94 0.66
	Trencsén	1.12 1.18	Margitta	0. — 0. —
	Szered	1.69 1.67	B-Utalu	0.95 0.07
Rába	Szár	0.56 0.50	Causa	0.65 0.64
	Szár	0.18 0.2	N-Varad	0.44 0.50
	Szár	0.56 0.50	Belenyes	0.58 0.6
Dráva	Várasd	2.32 2.35	Fenke	0.12 0.20
	Zakany	1.56 1.48	Gurahone	0.44 0.42
	Barcs	2.55 2.75	Borosjenő	0.05 0. —
	Eszék	3.94 3.88	Békes	2.70 2.30
Mura	M-Szerdah.	0. — 3.0	Gyoma	4.80 4.38
Szava	Zagrab	0.86 0.9	Gy-Fehérvár	0.93 1.10
	Szizsek	3.65 2.78	Branicska	1.73 1.82
	Mitroviza	6.90 6.61	Soborsin	0. — 0. —
Szamos	Décs	0.74 0.81	A ad	0.48 0.56
	Szat-Ár	1.76 1.90	Makó	2.18 2.30
Kraszna	N-Majtény	0.66 0.74	K-Kostály	1.10 1.10
Latorca	Munkacs	0.36 0.38	Kiszetó	0.90 0.90
Laborez	Homonna	0.28 0.30	Temesvár	0. — 0. —
Ung-Perecseny	0. — 0. —		Becskekrok	1.85 1.89

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése

1907. május 15-én reggel 7 órakor.

Hazánk időjárásában lényeges változás tegnap sem történt. A hőmérséklet maximuma: Zombolyán 32 C fok, minimuma: Árvaváralján 5 C fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

A felhőzet növekedése, helyenkint zivataros esők és a hőség némi csökkenése várhatók.

Állomás	Levegőmag. mm	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet		Hőmér-séklet	
				Csapadék mm	max.	min.	
A-Szalóna	61.8	+14.0	SE	8	1	23	11
Ungvár	60.0	+15.6	N	1	0	29	10
Körmärk	60.2	+14.6	N	1	0	26	10
Losoncz	60.8	+14	—	2	0	27	10
Budapest	58.9	+20.2	SE	1	0	29	11
Hereny	59.7	+18.0	—	1	0	28	15
Koszthely	58.6	+16.4	—	1	0	27	10
Pécs	59.7	+19.8	—	1	0	27	12
Zágráb	60.3	+18.3	—	1	0	28	15
Ejume	60.4	+15.9	SW	1	0	29	13
Szeged	61.1	+18.8	—	1	0	28	14
Temesvár	9.8	+18.9	S	3	0	30	14
Nagyvárad	60.1	+17.2	E	3	0	28	12
Kolozsvár	61.0	+18.6	SE	1	0	29	14
Nagyszében	59.9	+15.9	N	1	1	31	9
Szatmár	—	+16.1	SE	1	0	29	13
Eger	—	+15.2	—	1	0	28	9
Árvaváralja	—	+12.8	N	0	0	28	10
Selmeczbánya	—	+20.0	NW	1	0	29	14
Komárom	—	+17.8	N	1	0	28	13
Magyar-Ovár	—	+15.9	NW	2	0	30	11
Sopron	—	+20.0	E	2	0	30	12
Eszék	—	+18.6	—	0	0	25	14
Cirkvenica	—	+19.1	—	0	0	28	9
Dobreczen	—	+19.6	S	0	0	30	13
Keckemet	—	+18.0	—	0	0	30	13
Oroszhaza	—	+16.2	SE	0	0	27	10
Arad	—	+18.0	K	2	0	29	10
Zsombolya	—	+16.2	—	0	0	—	—
Versecz	—	—	—	—	—	—	—
Drenkova	—	—	—	—	—	—	—

KÜLÖNFÉLÉK.

Az ifjúság.

Az ifjúság nem több: egy pillanat,
És továbblébb.

Csak addig tart, míg egyet fordulunk
A bálteremben,
Egy csipkefoszlányt míg megcsókolunk
Sovár ajakkal,
A míg szívünkbe csendül elhalón
Egy bánatos dal,
Míg egy elhullt virágnak illatát
Szívjuk be kéjjel,
A míg szemünkön könnyeket fakaszt
Egy nyári éjjel,
Csak addig, míg lelkünkben egy sohaj
Száll önfeledten.

Az ifjúság nem több: egy pillanat,
És továbblébb.

Fehér Jenő.

(Ujabb alagutak Svájcban.) A Simplon-alagut aig egy éves üzem után minden várakozást kielégített, úgy, hogy ennek a nagy munkának sikere odahatott, hogy már semmi nehézség sem riasztja vissza a svájci hatóságokat, tőkéseket és mérnököket. A Lötschberg alagutja, amely a Simplonnak kiegészítő része, már munkában van. Most komoly megfontolás tárgya a Greina-alagut, amely Svájc keleti részét, Graubünden kantont volna hivatva összekötni Olaszországgal. A vasutat a trhaethi vasutársaság tervezi, amely az Albulavasutat is építette. Kezdőpontja Chur volna és a felső Rajna völgyében nyomulna előre a Greina-hágó alatt tervezett 20 km. hosszú alagutig. A másik oldalon a Blenio völgyébe jut és a Biasca-nál a Gotthard-vasutba torkollik. A vasutervnek csak a pénzügyi oldalai kétesek. Kérdés, hogy kifizeti-e magát a Gotthard-alaguttal mintegy 60 km. távolságban egy ily hosszú alagut. Németországból Olaszországba mégis csak a Gotthard vezet a legrövidebb és legolcsóbb út. A Gotthard-vasut megnyitja óta a Brenner-vasutnak is másodrangu szerepe van. A Greina-vasutnak főleg Bajorország délieleti része venné hasznát, de épen e rész fejlett legkevésbé gazdaságilag. Ugy, hogy még helyesebb volna a

Gotthard-vasuthoz Graubündenből egy vagy két oldalt beágazó vasutat építeni.

Ugyanezen forgalmi igényeket elégitené ki a Splügen-vasut, illetőleg alagut. Graubünden kanton ezt a vonalat jobban szeretné, mint a Greinát. Ez a vonal is Churból indulna ki, de egy alagutal az alsó Rajna völgyébe tér át. A Splügen-alagut 1000 m. magasban Andeernél kezdődne. Ennek hossza 26 km. lenne, vagyis hét km.-rel hosszabb, mint a Simplon. Az alagutban észak felől 13,7 km. hosszban, 3 ezrelék, délfelől 12,3 km. hosszban 18,3 ezrelék emelkedést terveznek. Az alagut közepén van a svájcz-olasz határ. A Splügen-vasut Chiavennában csatlakoznék a Valtellina-vasuthoz. Az alagut építését 8 év alatt akarják befejezni. Egyvágányunak tervezik, de három, egyenkint 500 m. hosszú kitérővel. Az alagutban az üzemeltetést elektromosra tervezik. A Splügen-vasut költsége 125 millió frank, amelyből 98 millió esik az alagutra. Ez a vasut jelentékenyen megrövidítené a német-olasz távolságot 111 km.-rel. A svájci szövetségi tanács ezt a tervet nem pártolja, mivel az alagut fele esik Svájcra, a másik fele Olaszországban van. Olaszország azonban pénzügyileg támogatja ezt a tervet. Melyik kerül végrehajtásra, még ebben az évben eldől.

(A játék.) A játék nem más, mint többé-kevésbé módszeres szabályozása az ösztönzerű mozgulatoknak, amiket minden élő lény indítatva van önkényt végrehajtani, mihelyt a mozgás szükségének érzete jelentkezik. A játékot bátran nevezhetjük természetes tornászatnak, mivel hogy az állatok minden fájának fiatalosága szokott játszani egymással, sőt még azt is látjuk, hogy az öregek mintegy belebiztatják őket. Föltehető, hogy a játékra való oktatás, amelyet bármely vidéken és minden időben feltalálunk, eredetere nézve nem más, mint az élő lények abbeli törekvése, hogy utódaik testi nevelését végrehajtsák, a mozgásra mintegy serkentve őket. A játék a civilizáció előrehaladtával különböző formákat öltött, módoszatokon ment át, amelyek hova-tovább több mesterséges elemmel keverik. Így származott a játékból a sport. A sport nevet viselő testgyakorlat általában véve nem egyéb, mint rendszeres formába öntött játék, amely nagyobb foku izomerőfejlesztéssel, komplikáltabb mozgulatokkal a hosszabb ideig tartó inaskodással jár. Olykor nehéz a határvonalat megjelölni, mely a sportot a játéktól elválasztja. A vívás, lovaglás, csolnakázás mind a sportnak különböző változatai; az angolok cricket-je épügetheto gyermekjátéknak, mint sportszerű testgyakorlatnak. Egyszóval egészség-

tani szempontból a sport a szorosan vett tornászatnak és a játéknak egy középfaja, következtében inkább a serdültek, mint a gyermekek számára.

(A tenger alatt járó hajók száma) állandóan növekszik, noha oly sok és súlyos kimeneteli bal eset történt. A legtöbb tenger alatt járó hajója (39 drb) Franciaországnak van. 50 újabbat most építenek. Angliának, ambar ez a legnagyobb tengeri hatalom, 25 drb van készen. További 15 drb készül. Oroszországnak 13 drb van készen és 15 van építés alatt. Az Egyesült-államoknak 8 és 4, Olaszországnak 2 és 4, Japánnak 5 és 2 tenger alatt járó hajója van. Németország most bocsátotta az elsőt vízre. Hogy a mi haditengerészetiünknek van-e, az még nem került nyilvánosságra.

(A poloska.) A házipoloska, ez a maga nemében páratlanul undok rovar, sajnos rendkívül termékeny „háziállat”. Nöstényei márcziustól kezdve egész nyáron át ötvenével rakosgatják i mm. hosszú, hengeres petéiket a szoba apró repedéseibe, nevezetesen a tapéták mögé, a faburkolat hézagába, az ágydeszkák üregeibe, a padló réseibe, egyszóval oda, ahol nappal rejtőznek. A legfiatalabb nemzedék hideg lakásban esetleg elpusztul, a vén poloska azonban, mely 11 héti fejlődött, könnyen állja a nagyobb hideget is. A poloska éjjel lopva támadja meg az alvó embert. A meynyezetlen hanyatt mászkáló bogár megérzi az alatta fekvő ember páráját s leejti magát az ágyra. — Vérszomjas természetű mellett is sokáig bírják a kopplást. Leunis természetűdős jól csukódó dobozba egy nösténypoloskát zárt. Hat hónap mulva felnyitotta a dobozt és a poloskát teljes jó egészségben találta egész sereg, időközben szerzet apró ivadékaival együtt. Mind átlátszóak voltak, mint az üveg. Szörnyű termékenysége és könnyű elhurcolhatása miatt a poloska a legkellemetlenebb házirovar a világon. Régen azt hitték, hogy bizonyos növények szaga elűzi őket. Ma már tömredék irtóanyagot használnak ellene, de jóformán eredménytelenül. Amerikában egész kilakoltatott házakat a legveszedelmesebb kéksavval tisztítanak meg a féregtől. Bármivel történjék a pusztítása, legfontosabb tennivaló mindig azoknak a zugoknak és réseknak a betömése, ahol tanyát ütöttek. Erre forró enyv, agyagtapas, gipsz, olajfesték megfelelő anyag. Ahol ez eredménytelen nem jár, ott az utolsó orvosság a tűzveszélyes szénkéreg. Az utazó ember, ha balsorsa éjszakára nyüzsgő otthonba vetette, — hagyja égni a gyertyát és úgy tartsa távol magától a lakótársait.

INEZ.

— Regény. —

12

Írta: Skram Amália.

A Inez most megszólítja, ami feltétlenül bizonyos, mihelyt egészen közel érnek egymáshoz, akkor ő képtelen lesz válaszolni. Lehetetlen. Hiszen úgy kapkodott levegő után, mintha fulladozna.

Anélkül, hogy tudta volna mit csinál — megfordult és lefelé szaladt újból a kikötő hidjához. Ott balra kanyarodott és a parton végig sétált a fürdő sátrak mentén, ugyanazon az uton, melyet tegnap Inezzel együtt tett meg. Mikor a sziklabarlanghoz ért, belopózott és leült a kőpadra.

A kalapját maga mellé tette és törülgette izzó arcát. A vére a halántékán még mindig erősen lüktetett, de a szivdobogása már kezdett csendesebb lenni.

...Miért is nem maradt Konstantinápolyban?

De itt nem talált nyugalmat és alig várta, hogy visszatérhessen. Milyen hetyke, vakmerő és flegmatikus akart lenni.

Averdinghez hasonlóan, nyugodtan, kihívóan akart vele beszélgetni.

Udvarolni akart neki, bókákat mondani neki és most — — —

Vajon mit gondolhat felőle?

Biztosan kigunyolja, kineveti, megveti őt az az asszony — ilyen tökfilkót? Vagy azt hiszi majd róla, hogy megbolondult.

És tényleg az is volt. Tegnap óta, mikor a sziklabarlangban együtt volt vele. Örült, boldog a szerelemről! De hál miért?

Azért, mert vele volt, vagy ránézett vagy rá nevetgált, beszélt vele és közelében volt. Örült a vágyakozástól, mely a vért pezsgésbe hozta, örült a sejtelmektől, melyek álomkép gyanánt folyton körülbegették és mámorító boldogságról regéltek, melyek azonban félelemmé, aggodalomná és gyöttrődéssé változnak.

És most? — Csak remélhetné, hogy ott

fenn a dombon nem ismerte fel őtet! Milyen neveléses lehet a szemében. — De azt nem remélhette, hiszen olyan kitünően látott, hogy a gőzösök nevét kint messze a tengeren is el tudta olvasni!

Oh istenem, milyen szerencsétlennek érezte magát.

Izzó homlokát és fejét a hús kőfalhoz támasztotta, behunyta szemét és összekulcsolta kezét. Oly vigasztalhatatlannak érezte az életét, mintha egy mély kut fenekére esett volna.

Valami susogást, surlódást hallott, hirtelen kinyitotta a szemét. Inez, ott állt a barlang bejáratánál. Fekete szeme nevetve meredt a fiatal ember zavart arcára.

Flemming felugrott, mintha megszurttak volna.

— Tehát ide rejtőzött el, szőkevény uram? Inez olyan hangon kérdezte ezt, mintha kihallgatást kezdene.

— Olyan forró volt odakünn, dadogta Flemming.

— És azért szaladt, hogy lehűtse magát? Az asszony dévajkodó, barátságos hangja elűzte Flemming zavarát.

Mosolygott és hálás pillantást vetett az asszonyra.

— De igazán, komolyan kérdem — mi lelte az elébb? Inez beljebb jött és leült melléje.

— Igazán nem tudom. Néha erőt vesz rajtam ez a csodálatos emberkerülés. Ezt persze ön nem tudja elképzelni is —

— Bizonyára akkor van ez, amikor életunt? Szakitotta félbe az asszony tréfás hangon.

— Az esti hajóval akartam visszatérni. Hogy ne is mutakozzam a szálló vendégei előtt... Most, hogy Averding elutazott...

— Tehát elutazott. Ezt nem is tudtam.

— Ugyanazzal a hajóval ment, amelyikkel én megérkeztem.

— Es az ő társasága nélkül nem tetszik önnek semmi itt? — kérdezte Inez és a hangja gúnyos volt, mikor ezt mondta.

— Nem. De azért némileg úgy éreztem, mintha egytűvé tartoznánk. Gondolja csak el,

hogy a tegnapi kirándulás óta mindnyájukkal haragban vagyok!

— Oh, hisz az nem is oly iszonyu, — mondta Inez közömbösen.

— De hiszen én itt idegen vagyok és teljesen egyedül állok — az ajka és szemöldöke idegesen rándult meg — és ezek a külföldiek mind oly ridegek és nem is tudok velük beszélni. Az egyedüli lény, ki barátságos volt hozzám, ön volt nagyságos asszonyom!

— És a fiatal lányok?

— Oh azok! — De különben is azok most természetesen gyűlönek engem.

— Hát akkor nem marad egyéb hátra, minthogy teljesen az én védőszárnyam alá vegyem. S különösen azért, mert a többiket tegnap miattam hagyta cserben, a kötelességem is.

— Oh, ha megtenné asszonyom! Akkor úgy sem törődöm más egyébbel!

— Én tehát reggeltől estig folytonosan igénybe veszem a társaságát. Jó lesz így? Meg van elégedve?

— Igen — nagyon meg vagyok elégedve — válaszolta sugárzó arccal Flemming.

Én pedig mindjárt igénybe veszem — folytatta Inez, miközben gyors mozgulattal felkelt. — Most segítsen itt ezen a merdek ösvényen. A legrövidebb utat választjuk, mert mindjárt itt az ékezés ideje. De fontolja meg, mert az emberek pletykájára, az ő éles nyelvcséjkükre fog jutni.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Néhány nappal később éppen ebéd után járt az idő. Inez gondolataiba merülten állt szobájában.

Mögötte halkán kinyílt az ajtó és a néger pinczér dugta be fejét.

— Asszonyom csengetett?

Inez megfordult és kezével elutasító mozgulatot tett. — Nem, nem akarok semmit — mondta röviden. A pinczér éppen el akart menni, mikor így szólt:

— Kérje meg Flemming urat, hogy eltávoztása előtt jöjjön még fel egy pillanatra.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1907. május 16. án.

Nemzeti Színház

Sabrier Antoinette

Színház felvonásban. Irtó Coolus... Sabrier Antoinette... Kezdeté fél 8 órakor

M. kir. Operaház

Bohémélet.

Dalmű 4 képből. Zenejét szerzette Puccini Giacomo... Kezdeté fél 8 órakor

Vígyszínház

Az ördög.

Vígjáték 3 lev. Irtó Molnár... Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban... Kezdeté fél 8 órakor

Oránia Színház

Hellász földjén.

Kezdeté fél 8 órakor

Kölcsönöket

a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi... Bpesti Kereskedelmi Takarékp.

Kárpitos és diszító KOHN FULOP

Budapest, Barcsay-utca 8. sz. (Erzsébet-körút közelében.)

Ajánlja minden a szakmába vágó munkának legutányosabb ár mellett való pontos elkészítést.

Elvállal teljes lakberendezést.

a legdivatosabb angol bútorok, régi bútorok átalakítását... Kezdeté fél 8 órakor

RI AKAR JÓI RAGNIT? KOVÁCS J. u.

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. Található 8-9-ig, vasár és ünnepnapokon 9-11-ig.

3 óra alatt 2 firtól feljebb FOGAK

és teljes fogorok a gyökér eltávolítása nélkül... Kezdeté fél 8 órakor

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok... Kezdeté fél 8 órakor

Keresztély

zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

BUTOR.

Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok u. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések... Kezdeté fél 8 órakor

BECEDEK M. A. butorüzletében

VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. ÉVTEN. Kezdeté fél 8 órakor

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK... Kezdeté fél 8 órakor

Hölgyek, Urak,

kiknek bármely okból arcukon pattanások, sebesedések, csunya foltok, kiütések

vannak és kipróbálták a világ összes kenőcsait... Kezdeté fél 8 órakor

Erényi Ichtiol-Salicil

Nem létezik olyan foltos, olyan pattanásos, olyan sebes, olyan kiütéses, nő, vagy férfi, kinek

8 nap alatt el nem múltak volna az összes fent leírt arcot torzító bőrhibái és bőrbajai.

A kezelés egyszerű, mert csak este lefekvés előtt használandó. Pattanásnál kiütésnél sebesedésnél

felhívulja a világon létező összes gyógyszerket. Egy doboz teljesen elegendő.

Az eredeti «Erényi-Ichtiol-Salicil» 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható.

Erényi Béla DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. (Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítanak.)

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. VI. Nagymező-utca 17. szám.

Hansi Führer

a bécsi Danzer-Orfeumból Lucie König

a berlini Metropoleszínház tagja. Nirvana The Brunins Max York

Cirkusz Beketow

Városi színház. Ma este 8 órakor.

Nagy fényes előadás az összes tagok felléptével

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKEK optikuszhoz... Kezdeté fél 8 órakor

Mi szenved?

gyomerejében, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az egyetlen kísérletet a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel... Kezdeté fél 8 órakor

Losér János, Budapest

Királysínház
A boroszlói opera-társulat vendégjátéka:
SALOME.
Zenédrama egy felv. Wilde Oszkár szövegére írta Strauss R.
Kezdeté 8 óraker

Főv. Nyári Színház
Szulamit
Zöld daltáték 8 felvonásban.
Írta: Goldfaden, fordította: Kövessy Albert.
Kezdeté fél 8 óraker

Városligeti Ny. Színház
Pesti asszonyok.
Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerelte Lehár Ferencz.
Kezdeté fél 8 óraker

Apollo színház
(Népszínház-u. 1-3)
SALOME
Wilde Oszkár szenzációs drámája
Kezdeté 7 óraker

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt
gabona- buigonya- faszén- gyapju- **Zsák** kassza- repce- behordási- rostaalj- waggon- **Ponyva**

Kötelek, zsák-zsinegek, lópokroczok.
«HUNGARIA» kettős kézi kővekötelek faviggel.
NAGEL ADOLF
BUDAPEST, Arany János-utca 10.
Sürgőnyezim: NAGELA Budapest. — Vidéki telefon: 85-92

Valódi brünni szövetek
az 1907. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy vég	1 vég 7 korona
3-10 méter hosszú tejes	1 vég 10 korona
főrd-ötönyre (kabát, mad-	1 vég 12 korona
nág és mellény) elegendő	1 vég 15 korona
csak	1 vég 17 korona
	1 vég 18 korona
	1 vég 20 korona

Egy vég fekete szalonötönyre 20 kor. Szintugy felöltőszöveteket, turista-lódeut, selyemkammarant stb. stb. szállít gyári árákon a mint meg-bizható és szolid ögnek legjobban elismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben
Minták ingyen és bérmentve.
A magánvevő előnyei, ha szövetszükségletét közvetlen a gyárból Siegel-Imhof ögénéi fedezli, igen jelentékenyek. Szabott legolcsóbb árak, Nagy választék. Minták és gondos kivitel, a legkisebb megblásoknál is, teljesen friss árban.

ŐS-BUDA VÁRA
Friedmann Adolf igazgató.

Minden este a teljes honvédenekar hangversenye. A varieté színpadon a következő művészek fellépte: **Wulff Ede** cirkuszigazgató és **Mrs Maude Wulff**, **4 Sister Theissen** zeneművészek. **Red Pinaud Comp.** burlesque komikus társaság egy amerikai tingi-tangiban. **Andersen** testvérek — **Frederico, Barbalonga** a milánói «Scala» tagja. — «New Yorki Comedian **Four**» amerikai legkomikusabb utcai-énekei. — **Mr. Depford** mutatványai a szabadon álló létrán stb. stb. **Folies Comique Cabaret** A «vig özvegy második házassága» és «Lysistrata» kacagató bohózatok.

Párizsi hypodrom. **Ős-Budavárograph. Moulin Rouge.** Pantom lumináisse. Nagy szabású filzjátékok. stb. Belépődíj este 8-ig 60 fillér, azután 1 korona. Mérsékelt árú jegyek kaphatók az összes dohány-tőzsdékben és az omnibuszokon. Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak. Élekészületben: **Judea.**

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő
BUDAPEST.
Vizgyógyintézet, teljesen új berendezéssel, teljeseleg új berendezéssel, elektromos vízfűtők, szén-savas fürdők központi berendezéssel a legköltségteljes módosor szerint. **Nauheimi gyógymód** (dr. Bohott módszer szerinti), svéd gyógygymnasztika, forró légfűtők, masszázs és vibrációs masszázs, hydroterapeutikus eljárások. **Fränkel és Goldscheider-féle eljárás** hátrgerincsbajok ellen. **Soványító és hízító kurák.** **Bulling inhalatórium.** A vizgyógyintézet teljesen új bútorokkal berendezett szobákkal. **Különleg kezelt, általában ismert kiltű konyha,** kivánatra teljes pensó. **Április 1-ig kedvezményes árak.** Telefon 41-83. Felvilágosítással szivesen szolgál!

A Szent-Margitszigeti Gyógyfürdők és Szállodák Részvény-Társaság igazgatósága.

HUNGARIA
FÉNYKÉPÉSZETI TÁRSASÁG
CSAK KÁROLY-KORUT 24.
Splendid-kávház felett **Fióküzletünk nincs.**

12 visit-kép	frt 1.30
12 cab.-kép	frt 2.90

TÁTRA-MULATO
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD zeneművész.
JEANETON ELSA éltyművész.
BRONN JAQUE legjobb énekesnő.
BERMONY MINA előadó művész.
LES LATOURES. opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes májusi műsor.
Pályolyok! Fenntartott kelyek
Kezdeté 8 óraker

Menyasszonyi kelengyék
— 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. —
Nagy raktár női és férfi fehérneműk és pongyolákban.
Kanitz Ferencz és Tsa
vászón és asztalnemű raktárában
IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

PENZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknek, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-váltóhiteit. Meglevo drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos.

Továbbá 3/4, 4-4/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyitl követeléseket és gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági övadékre 3/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyujtatók, birtokos és bérloknek, gyors és díszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.
SZILÁGYI MIKSA
tőzsdetag.
Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

Mamám a pongyoláit mindig **Rusznayk Dávid-nál**
Budapest, Király-u. 21. sz.
vásárolja, mert már többször meggyőződött, hogy a legszebb

pongyolákat
már 3 frt 50 csak ott lehet kapni
Legujabb Divatlapot a cég ingyen küld.
Telefon 67-57. 2468

BLAUNER VICTOR műbator-asztal-Épost, Teréz-körut 23-
Saját készítményű modern stíjű bútorok a legújatosabb árakban és szeld kivitelben kaphatók.
Bútorok saját torrezetek után készíttelnek.

Czimbalom kedvelők.

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-nának, kérjenek árjegyzéket a czim-balomkészítés elismert első szak-értjéteit, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 trtól kezdve kaphatók, ugyszintén az összes hangszerek a leg-jobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitűntés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 42. szám.

A legujabb rendszerű ZONGORA HITEL-OSZTÁLY meg-nyitl

mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad készpénzárban zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előkelő bank kifizeti és a banknak marad adósa, anélkül, hogy a részle fizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelemelési volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mint ha készpénzfizetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmóniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert.

Reményi Mihály
általános a legszolidabb kiszolgálásról elis mert magyar hangszertelepen.
Budapest, Király-utca 58. szám
Arjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, Telefon 67-84

Csekély havi részletfizetésre. **HEGEDÜK** elsőrangú gyártmányok mester hegedük után készítve, brácsák és csellók stb. **Önműködő és forgatható hangszerek.** Valódi Párisi Színházi látcsövek. **Fellette mérsékelt árakon. CZITERÁK** mindenféle rendszerben és kivitelben. Mandolinak, gitárók, harmonikák, legkülönbözöb árakon. **GRAMMOFONOK** melyek nek legkiválóbb minőségűt szavaltólunk. **Dn* vá-laszték tartos lemezekben. Phonográfok 20 K-tól feljebb.**

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 17. szám.

10.000 RÓZSA
thea, nicis bourb. remt., 2 éves erős koronával, magas 10 drb ára 12 kor. Felmagas 10 drb ára 5 . . . . . 13acsony 10 drb ára 5 . . . . . Nagy választék peremék virágza- és dísznövényekben. 50 drb átvétel 1000, 100 d. átvételnel 20% engedmény. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

FR. SPORA
Export-Gärtnerel Klattau, Böhmen.

Ne felejtse el

osztálysorsjegyet

GABDICKE bankházában

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca II vásárolni.

Huzás május 23. és 25-én.

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad	sorsjegy	ára
12	6	3	1.50		korona.

**Ez a divat-
FELÖLTŐ!**

Hazai, valódi angol- és skótszővetből minden színben, **24 K** 60, 50, 40, 30 és

Méret után elsőrendű elkészítéssel 10 K-val

több.

KOCH Testvérek Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruház **Károly-körút 26.**

Öltözködési almanachunkat ingyen és bérmentve küldjük!

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel	85,500,000 korona
Kiutalt nyereségyrészek	170,000,000 "
Vagyon	280,000,000 "
Halálesetek folytán kifizelve	585,000,000 "

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnye
Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ES HILDESHEIM

Magyarországi pénzszekrénygyártó és trózerpítő üzleteinek magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégéi, BUDAPEST, VI., Podmanicz. u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.

ARJEGYZÉK ES TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezeteket cserélni átveszünk.

Kincs. hír. gyönyör

csak azokat boldogítja, akik testileg és lelkileg egészségesek. Akik időelött elgyengültek, akik kicsapongások és mértéktelen életmód folytán kimerültek, azokra a kincs, hír, gyönyör helyett csak boldogtalanság és tájadalom vár. Ezt meglehet akadályozni, a gyengeséget, az időelötti kimerülést, az ideges sziv, gyomor, bél stb. tüneteket, fejtájtást, háttájdalnakat sőt bémulásokat, görcsös állapotokat is meg lehet gyógyítani, ha idejében alkalmazzák a legcélszerűbbnek bizonyult gyógyeljárást, a galvan villamosságot, a nagyhatalmú hatású bizonyult

«Elektro-Vitalizer»

(m. sz. 34,978. s. sz. 23,012. n. sz. 181,785.)

készüléket. Ezen készüléket készséggel mutatjuk be a személyesen érdeklődőknek vagy kívánatra megküldjük ezen gyóymódot tárgyaló „Modern villamos Gyóymódról“ című 64 old. illusztrált értekezést zárt borítékban díj- és portmentesen azoknak, akik az alábbi szelvényt beküldik.

Elektro-Vitalizer orv. rend.-intézet
Budapest, IV., Károly-körút 2. félem. 10.

(Szelvény egy ingyen könyvre.)

„ELEKTRO-VITALIZER“

ORVOSI RENDELŐ-INTÉZET

Budapest, IV. ker., Károly-körút 2. szám, félemel 10.

Kérem küldjék meg nekem a művet a Modern Villamos Gyóymódról ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Név: _____

Cím: _____

A legújabb hajtűk és hajszűtővasak.

MÜLLER J. L.-féle

Erise de Violettes

Legkedveltebb ibolya illat

legkedveltebb illatával egyenlő kellemes tartóssága és finomságára nézve feltűnően mességo ezen újdonság, feltűnően minden várákózást kiváló üdítő és kellemes illata által.

Övege 1.50. 2.50 és 4.50 forint.

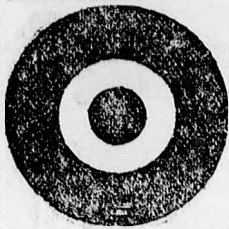
Kapható: **MÜLLER J. L. és k. k. udv. szállító** Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

Fésülk és szivacsokban nagy választék.

Legkínáltabb fog és körömkefék.

A legrövidebb naptár.

Ezen osztályosjegyek csak **Hecht Bankház** részvénytárs.-nál kaphatók.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

Születése- vagy névnapja melletti számot rendelje meg

Hecht Bankház részvénytársaságnál

Budapest, IV., Ferenciek-tere 6. Fiók: VII., Erzsébet-körút 32.

Árak: **Egész sorsjegy** 12 korona **Fél sorsjegy** 6 korona **Negyed sorsjegy** 3 korona **Nyolcad sorsjegy** 1 kor. 50 fillér

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy liter ára K 2.80. Az udvar tisztításánál továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknál több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítése és elöregítése, az irak megrepedését stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírási a trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel való. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között a pünkösdi ünnepek alatt.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. hó 19-én és 20-án, azaz pünkösdi mindkét napján rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn napjában kétszer Budapest—Vác—Nagymaros között.

Indulás Budapest—Petőfirtől	8:00 órakor délelőtt és	2:30 órakor délután
—Batthyánytéről	8:05	2:35
—Obudáról	8:20	2:50
Érkezés Vácra	10:00	4:30
—Nagymarosra	11:00	5:30
Indulás vissza Nagymarosról	11:30	8:00
—Váczról	12:15	8:45
Érkezés Budapest Obudára	1:00	9:20
—Batthyánytérre	1:25	9:55
—Petőfirtérre	1:30	10:00

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
 Budapest—Vácra vagy megfordítva I. hely —40 fillér, II. hely —30 fillér.
 —Nagymarosra — I. —1.—, II. —.70
 Váczról — I. —.80 — II. —1.—

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I.-s osztályon féláron, katonák (legénység) II. osztályon féláron; a magy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szab. lyszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és bérletjegyek adtnak ki:

És pedig: Budapest—Nagymarosra és vissza I. hely 1.50 fill. II. hely 1.20 fill.
 Váczról — I. —.90 — II. —.75

Fenti járatok alkalmazási egy nagy s minden kényelemmel ellátott természetes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári arakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrad között csavarozós közlekedik, melynek alomosa Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha e járatokat bámev okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. május hó 15-én.

A forgalmi igazgatóság.

Első Alföldi Cognagyár Részv.-Társ és szeszfinomító gyár Kecskeméten.

Legfinomabb különlegességet:
Radial-elixír
48-as likör
Menyecske likör
Barackpálinka
 Kecskeméti+ és gyomorkeserü
 Alföldi fehér kereszt+ sósorszesz.
Mindenütt kapható

Nyaralás

Uri gyerekeket, esetleg egy vagy két uri családtag nyaralásra elfogadunk. Por- és szelímentes vidék, kitünő levegővel, Retyezát aljában, 506 méter magasságban tenger szintétől. Naponta frissen fejt tejet kaphatni tejkurára. Bővebb felvilágosítást nyújt Malomvíz, únyvad m. up. Kernyesd. **Elekes Kálmán** földhasznosító. 5344

Polgar Sándor
 m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST
 VII., Erzsébet-körút 50.
 Legelőnyösebben bevezet-hetők **orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök**. — u m mi áruk. **Zsupensórium**, **irrigator-feoskendők** stb. legjobb találmánya osász. és kir. szabad. **Polgar-féle** sörvízkövek, has- és köldök kövek. — **Valódi tranota** különlegességek (övszerek). **Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.** Fenti címre tessék ügyelni.

Uj Idők. Szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap. Szerkeszti: Herceg Ferenc. Az Uj Idők gazdag szépirodalmi tartalmával a szórakozás és művelődés egyik legnemesebb és legmagyarosabb közvetítője. A magyar család legkedvesebb lapja. Hu és igaz tükré a hazai és a nagyvilági eseményeknek, lelkes apostola hazánk szellemi mozgalmainak. Félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. Mutatványszám kérésre nyelve. Kiadóhivatal: Budapest VI. ker., Andrassy-ut 10.

Magyar Lányok. Képes hetilap fiatal lányok számára. A legelőnyösebb magyar írók írnak a Magyar Lányok-ba. A szépirodalmi részen kívül felek becses és tanulságos részei a lapnak az ismeretterjesztő cikkek, továbbá a háztartás, kert és konyha, kézimunkák, női foglalkozások, divat stb. körébe való rovatok. Félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Mutatványszám nyelve. Kiadóhivatal: Budapest VI., Andrassy-ut 10.

Az En Ujságom. Képes heti gyermeklap. Szerkeszti: Pósa Lajos. Sok száz mese történet, vers, kép, adoma. Az En Ujságom tartalma. Minden héten új örömet szerez a gyermekeknek. Előfizetési ára negyedévre 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 10. szám.

6 évi jótállással 6

ORÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK

CSEKELY

RÉSZLET- * * * FIZETÉSRE.

KOCH J.

BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

KISS szerencsésje NAGY!

Hogy hívják?

Központi iroda: Kossuth Lajos-utca 13. szám

Véletlenül! függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megalapíthatná!

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mely oszakis

KISS KÁROLY és TÁRSA

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kapható, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Table with 4 columns of names and numbers, including: Ábel 22250, Arnabás 96020, E. cazar 12725, Géza 39425, Johanna 27105, Lőránt 81978, Oktavius 45596, Szalvator 32059, etc.

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

háromszor a jutalmat 600.000 koronát — 1.800.000 és a legnagyobb főnyereményt 400.000 koronát — 400.000

Összesen 4 sorsjegyre 2.200.000 koronát igen tisztelt vevőinknek kifizetni.

Kiss Károly és Társa

Több ezer fél nyert a most lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS-nél. Kísérlelje meg tehát szerencsésjét mindenki Kiss bankházában mert KISS szerencsésje NAGY Budapest, Kossuth Lajos-utca 13. Flóközletek: Erzsébet-körút 22 és Váci-körút 5.

Fióközlet: Erzsébet-körút 22. szám

MEGRENDELÉS. KISS KÁROLY és Társa bankháza Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. Sziveskedjék nekem a XX. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet, hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyereményjegyzéket küldeni. A sorsjegy árát: kor. fill. Pontos cím: Név: Lakhely, utca, házszám: Utolsó posta, (megye)

A XX. sorsjáték első osztályának húzása már május 23 és 25-án lesz. Fióközlet: Váci-körút 5. szám

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idéges és gyengétehetségű gyermekek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., Isván-út 29. 26431

Ne fogadjon el

pemetefü czukorkát Réthy név nélkül. cs

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a házasságok ezrei igazolják, diszkrétan kiadom 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, S. W. 247, Lindenstr. 50.

Veszek zálogcédulákat, elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Májusi

csemege-juharut szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók % mellett dolgozhatnak. Felső-magyarországi legyi juhárut-gyár Nagy-Szlabos Gömörm.

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-tér 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy infektókkal semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközölhetők. 132

Beraktározásból

visszamaradtháló-, ebédli-, szalon-, őröző-, továbbá garcon-berendezés, új és kevésbé használt, igen jutányos áron eladó a Beraktározási vállalatnál, Zöldfa-utca 12., az udvarban. Ugyanítt elvállalunk beraktározásra butort, lakberendezési cikkeket s kívánatra 8 százalékos kamattal mellett előleget is adunk. 34715

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál-, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25495

Pénzkölcsönt

kieszköztünk öt évtől 30 évig közlésviselethez, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legelőbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kieszköztünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyéneknek 1-2 kezesrel. Értékpapírra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyósítottunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélben válaszbelégy ellenében díjtalanul nyújt Gere Testvérek, törvényesékké leg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Telefon 16-42. Ugyanítt 30 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre 1.2% tájékoztató foglaltatik. 25122

Balaton-Füreden

a Herceg-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főlszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a fürdő-fürdőigazgatóságnál vagy Budapesten, IV., Molnár-utca 22 a ház mesternél.

Zálogcédulákat,

briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint ujonnan kerültek. SCHILLEE IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KALMAN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédli- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Pálffy B. butortelepén, Kertész-ú. 43. Király-utcai sarkházban. 970

2 szalmaprés

Hofherr-Schranz gyártmányú és hidmérileg jutányosan eladó. Cim: Grünwald. Bethlen-utca 41., II. 8.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamentári gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanfolyamvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszerre. — A tanfolyamok vizsgálatát a parlamentári gyorsíróda főnökeinek előktele alatt, parlamentári gyorsírótanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérőnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület” elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Gőzcséplőgépek

lokomobilok, szalmakazalók, benzomotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Csereüzletek kaptak. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Tojást,

szárnyast, vaját, gyümölcsöt, valamint mindennemű élelmiszert és terményt átvesszek a legmagasabb áron való eladásra bizományba, az eladás napján való azonnali elszámolás és fizetés mellett. Legmegbízhatóbb kiszolgálás Grausz Soma bevételbizomány-kivittel. Bécs. Raktár és iroda: IV., Schikanedergasse 4. Alapított 1895-ben. 26452

Perfekt

könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

lrok

ügyleti irodában felvétetik „lrok” jellegre a kiadói hivatalban.

Építkezéseket!

Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevéket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-út 71. 782

EGYESÜLETEK és testületek

figyelmébe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít Fahn Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Min tákkal díjment. szolgálók.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktára, 783 Budapest, VI., Kertész-ú. 50. sz. (Király-utca sark.)

Keményítő czukor

Szírup

dextrin

Tapioka és szágógyárakat,

legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket

berendez a különböző vállalat keményítő gyárak felállítására és átalakítására W. H. UHLAND k. sz. f. LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabitható ebédliasztal, egy üzleti pult márvánnyalappal és több más butordarab költözködés miatt azonnal eladó. Kmetty-ú. 18 II. 19.

BUTOROK

háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá őrözőszoba, iroda berendezések réz- és mabroni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása 60 vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sark.

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sark. Lipótkörút közelében

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttel készítéséről szóló részrel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor.

A befőttelről. Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltartása. A legújabb tapasztalatok után Irta Zilahy Ágnes. Ára kötvé 1.20 kor.

Modern Konyha, Irta Kovacsics Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner

Kiadása Budapest, VI., Andrásy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

PENZ

kölcsön sorsjegyekre, érték-papírokra és v. k. lakások-pénz ári részvényekre	
Frzsebet sorsjegyre	8 K
József	3
Magy. v. f.	24
Bauitika	20
Olasz v. f.	40
Oestr. v. f.	40
Hazai	120
Conv. Jelzalog	240
Hazai sorsjegyre K 120	
Konvertált Jelzalog K 240	
A kölcsön 2 koronától kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha sorsjegyre már van, annak van, úgy a letelepítéskor a fenti összegre felmentjük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.	

BEIFELD BANKHÁZ

BUDAPEST, Károly-körút I. sz. Alapított 1874-ben.

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnáziumi vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, jászva minden megerősítés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedevenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrásy-út 97. szám.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

PÉNZ kölcsön

ügyekben forduljon bizalommal

Heller és Márkus

bankházhoz VI., Nagymező-utca 21/a.

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-ú. 88. szám.

Bőrszékikar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácszatok, kertkereskek, keramitlapok, Kohlheimi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

éptíto-bontás vállalkozó Budapest, Naáor-e. 79-74. Kiök úzet Sziget-ut 6.

Divatos férföltöny

25

koronáért

mérték után finom szövetelekből

LICHTMANN S.

szabómester BUDAPEST, Nepszínház-utca 22. Vidékre minták bérmentve. Helyben szabászatát kívánatra házhoz küldöm.

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédli-, őrözőszoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyeget veszünk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSÁBAN

MOST JELENT MEG

Endrödi Sándor

KURUCZ NÓTÁI-NAK

EGYKORONÁS KIADÁSA.

Endrödi KURUCZ NÓTÁI minden történelmi munkául és minden tanulmányul jobban megértetik Rákóczi korának hangulatát, egész gondolat- és érzelmvilágát. A kuruczvilág öröme, bánata, elcsüggedés méla bája, kitörő lelkesedése, naiv hite és fájdalmas humora megható hűséggel csendül ki Endrödi gyönyörű zengésű verseiből.

ARA 1 KOR.

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó-nál (Athenaeum r.-t. Budapest, VII. kor., Kerepesi-út 54. sz.)

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” kiadóvállalat részvénytársaság körforgógepein Budapest Aradi-utca 8.